LIET. BIBLIOT. TARNYBOS SKYRIUS

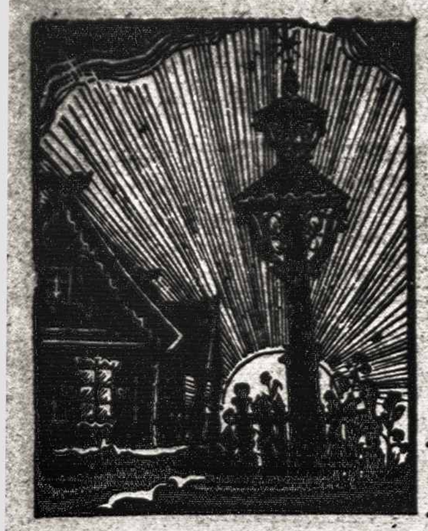

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 51 (519) TORONTO, Ontario 1959 m. gruodžio (December) mėn. 24 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Kalėdų prasmė

"Suledėjusiomis lūpomis, ašarotomis akimis, nevilties iškankinti puolame prie Tavo prakartėlės, Šventasis Kūdikėli!"

(Iš Sibiro maldaknygės)

NUO KALENDŲ IKI KALĖDŲ

Kalėdų vardas yra kilęs iš romėnų "Kalendae". Kalendos reiškė pirmąją mėnesio dieną, kada viešam susirinkime kunigai skelbdavo ("calare" — skelbti, šaukti) įsimintinas mėnesio dienas. Ypačiai buvo svarbios sausio kalendos, kuriomis prasidėdavo naujieji metai ir kada buvo skelbiamos svarbesniosios metų datos. Iš čia ir "kalendoriaus" pavadinimas.

Kristaus gimimas maždaug sutapo su naujųjų metų kalendomis. Kalėdoms ir visam mūsų kalendoriui jis davė naują, krikščioniską prasmę.

KUKLIOJI KALĖDŲ DIDYBĖ

Dievžmogio gimimas yra didžiausias mūsų istorijos įvykis. Jį supa kuklumo didybė, taip visada būdinga Dievui ir Jo darbams.

Visagalis beribių pasaulių Tvėrėjas gimė mažas, bejėgis kūdikis. Tas, kurio yra visi žemės gelmių turtai, kurio yra žvaigždės ir planetos, gimė šaltoj urvinėj oloj. Kristus paniekino visa, ką pasaulis brangina: prabangą ir patogumus, garbes ir karalystes, dėl kurių vyksta peštynės, karai ir revoliucijos.

Kalėdos mums neša Kristų, kuris nuo Betlėjaus iki Golgotos kelia šviesųjį dvasios primatą prieš tamsią medžiagos naktį. Medžiagoje smygstantiems Rytams ir Vakarams meta Kristus dar niekada negirdėtą liudijimą:

— Palaiminti vargdieniai, bejėgiai, bevardžiai!
— Dalingi, kurie alksta ir troškta ir verkia!
— Palaiminti nuolankūs, taikingi, gailestingi!

Taip, pavydėtini, nes jiems priklauso ateitis: "Nes jie paveldės žemę" ir "jų yra dangaus karalystė"!

Kalėdos mums padeda suprasti Dievą, kuris iš nieko sutvėrė pasaulį ir neša jį savo apvaizdos delne, bet su tokiu betlėjišku kuklumu, lyg kad Jo visai nebūtų, arba lyg kad Jis neturėtų balso istorijos parlamentuose. Ir todėl pasaulis gyvena ir tvarkosi "be Dievo"; be Jo vardo savo konstitucijose ir savo himnuose, nors tas Dievas judina kiekvieną atomą ir žvaigždes ir nerimu sargdina žmogaus širdį.

KALĖDŲ VILTIS

Rytų ir Vakarų viltys šiandien dar yra tos pačios, kaip kitados nelaimingojo "tūkstantmečio reicho" kūrėjo: naujų ir vis baisesnių ginklų. Su susirūpinimu visur sekamos ginklavimosi lenktynės, ir kiekvienas naujas ginklas atrodo kaip žingsnis į saugesnį rytojų.

Rytai ir Vakarai nežino kaip džiaugtis, kai ginklavimosi svarstyklės nusvyra jų naudai. Bet koks nusiminimas ir sąmyšis, kai priešui pavyksta išrasti mirštamesnį sprogmenį ir toliau nušauti juo užtaisytą sviedinį!

Kalėdos teprimena mums dvasios ir Dievo pirmumą. Juo mažiau mes galime pasitikėti savim ir kitais, juo daugiau galime ir turime kliautis Dievu. Juk Dievas daug geriau už mus supranta laisvės kainą, nes Jis yra beribė laisvė ir visiška nepriklausomybė.

Kristus gimė mums, kad mes galėtume tapti Dievo vaikais. Jis nenori būti vergų Viešpats, bet laisvų, laimingų vaikų Tėvas. Kaip motina labiau myli ir akių nenuleidžia nuo sergančio kūdikio, taip Dievas stebi mūsų pažeminimą, persekiojamą, skriaudžiamą tautą.

Dievas sutvėrė mus laisvus ir gerbia mūsų laisvę iki visiško, dieviško nuoseklumo. Jis nesikiša, kolei mes pagalbos ieškome visur kitur, tik ne Jame. Kolei mes savo viltį dedame tik į mūsų pačių ir mūsų draugų ginklus, tolei Dievas laukia.

*

Kalėdos skelbia taiką ir ramybę geros valios žmonėms.

Rūpinkimės, kad Kristus gimtų ir viešpatautų mūsų širdyse ir kad visa mūsų tauta vis labiau artėtų į Jį savo kančios ir kryžiaus keliu.

Kalėdų Kristus yra mūsų didžioji viltis, į kurią suduš visos priešų gudrybės ir įmantriausieji ginklai. Būkime tikri, jeigu Dievas norės, niekuomet iš tų ginklų nebus iššauta. Rytoj tie ginklai gali nukrypti prieš juos pačius ir niekais paversti visą jų galijotišką didybę.

Pranas Brazys, MIC.

VILTINGŲ KALĖDŲ VISIEMS TAUTIEČIAMS – PAVERGTIEMS IR LAISVIEMS

Georges de Latour — PIEMENYS SVEIKINA GIMUSĮ KŪDIKĖLĮ — Louvro muzėjus

KOTRYNA GRIGAITYTĖ
(Iš "Širdis Pergamente")

Palaimintoj nakty

Vaikelis nuostabus
Šią naktį čia ateis.
O žeme, užsiklok
Baltais žiemos pūkais,
Kad nesuteptum Jam
Kojelių nekaltų —
Taip baisiai kruvina
Esi, žemele, tu . . .
Balta, balta naktis
Pridengs rausvas dėmes,
Skausme ir nevilty
Regėsim žvaigždę mes.
Tegul ir neregiai
Regėjimą atgaus,
Tegul suklups žvėris
Pevidale žmogaus.
Mūs širdys Tau namai,
Vaikeli nuostabus,
Palaimintoj Nakty
Pramink naujus takus!

Kalėdų skrudžiai

Vakarų Vokietijos gyventojai Kalėdų proga gausiai siunčia dovanų siuntinius savo giminėms ir bičiuliams komunistų valdomoj Rytų Vokietijoj. Šiemet siuntinių akcija buvo ypač sėkminga. Sovietų pareigūnai tuo susirūpino. Jiems tai nepatiko, nes siuntiniai iš Vakarų esą palaiko atgyvenusias tradicijas, atitraukia žmonių dėmesį nuo komunizmo laimėjimų, kelia nepasitenkinimą esamais trūkumais. Todėl buvo įsakyta komunistiniams pareigūnams būti skrudžiais, stropiai tikrinti kalėdinius siuntinius ir konfiskuoti tuos, kuriuose bus rasta draudžiamų daiktų — kavos, arbatos, džiovintų vynuogių ir panašios "kontrabandos". Taipgi sustiprintos sargybos, saugojančios kelius į sovietinę zoną. Daugelis asmenų, kurie norėjo Kalėdų proga pasimatyti su savo giminėmis Rytų Vokietijoje, negavo leidimo.

Ženklas Betlėjaus oloje

DANIEL - ROPS
Prancūzų Akademijos narys

Prie pat Betlėjaus miestelio stovi didelis keliautojams apsistoti pastatas, kurį šv. Lukas pavadino užeiga. Galbūt, tai yra ta pati pastogė, kurią Gileoditas, Dovydo draugo sūnus, pastatė prieš tūkstantį metų savo galvijų kaimenėms.

Šitokia pastogė, kurių ir dabar dar galima užtikti Tolimųjų Rytų kraštuose, nepasižymi patogumu: viduryje tik dangaus skliauto dengiamas kiemas, kuriame yra laikomi galvijai. Suramstyta medinė pastogė, susidedanti iš keleto mažų kambarėlių, yra skirta žmonių poilsiui. Bet ir tokia pastogė, nors joje visų keturių kraštų vėjai švilpauja, būtų patenkinusi norus išvargusios keliautojų poros, ten gavusios vietos. Ten buvo tiek prisikimšę pirklių, kurie keliauja reguliariai į Betlėjų supirkti javų bei parduoti gelumbių, sūrių, kaip kad jie dar ir šiandieną tebedaro. Ten buvo ir tie, kurie keliavo į Betlėjų įsiregistruoti.

RYTIETIŠKOJ MAIŠATY

Nėra sunku įsivaizduoti visą tą maišatį prikrautų vežimų, triukšmingų, vienas prie kito surištų kupranugarių, asilų ir besiginčijančių moterų dėl užuovėjos kampo. Virš visos šios maišaties sklido kvapas prakaito, kuriuo taip pasižymi Tolimųjų Rytų žmonės. Todėl galime suprasti, kodėl Juozapas stengėsi išvesti Mariją iš visos tos maišaties.

Ir nebebuvo daug laiko likę nes, "artinosi valanda, kada jai buvo metas gimdyti". Viena pačių seniausių tradicijų mums pasakoja, kad Juozapas nuvedė savo žmoną į olą, kurios buvo ir tebėra naudojamos kaip pastogė avims ir kitiems gyvuliams. Tokių olų apstu Betlėjaus kalvose. Justinas Kankinys, rašydamas antrojo šimtmečio pradžioje, tai aiškiai pabrėžia. Šitokioje vietoje jaunoji žmona jei ne šilumą, tai bent ramybę galėjo rasti.

Vienas trumpas sakinys šv. Luko Evangelijoje (2, 7) kalba mums apie šitą nežemišką, bet kartu ir labai paprastą įvykį: "Ir Ji pagimdė pirmgimį savo sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė prakartėj, nes jiems nebuvo vietos užeigoje".

PRAKARTĖLĖS APLINKA

Būtų neprasminga bandyti pagražinti šį pasakymą. Pats sakinys aiškiai rodo, kad Marija buvo viena, kad ten nebuvo jokios moters jai pagelbėti. Iš šito teologija sprendė apie stebuklingąjį Išganytojo gimimą ir Marijos nekaltumą. Prakartėlė greičiausiai buvo viena tų vietų, kurių dar ir dabar galima užtikti: įdubimas žemėje, kur būdavo šeriami galvijai. Visiškas nusižeminimas, kuris turėjo būti Jo ženklas, pasirodė jau pačioj pradžioj.

Jautis ir asilas, kuriuos pagal tradiciją pastatome iš abiejų prakartėlės pusių, yra paimti iš netikros — apokrifinės evangelijos, parašytos autoriaus, kuris galbūt atsiminė Sen. Testamento posakį: "Jautis pažįsta savo šeimininką, o asilas savo šeimininko prakartę" (Izaijo 1, 3).

Šitoji tradicija, kuri simbolizuoja visą sukurtąjį pasaulį šitais dviem paprastais jungo gyvuliais kaip dalyvavusiais Jėzaus gimime, turi savyje tiek daug dvasinės tiesos, kad ji buvo įjungta ir liturgijon.

GIMIMO BAZILIKA

Negalima būtų teigti, kad Kristaus Gimimo šventovė išlaikė iki šių dienų visą tą jaudinantį paprastumą, vaizduojamą Evangelijoje. Dabar ji atrodo kaip pilis. Didžiulė apsupanti mūro siena, perskrosta masyviu bokštu, kuriame matyti kelios skylės ir žemai — įėjimo durys. Mozaikomis išdailintas koridorius veda į baziliką — ketvirto ar penkto šimtmečio bizantinį pastatą, kuris teikia didingumo įspūdį. Ten yra penkios navos, raudono akmens kolonos su baltais kapiteliais. Šitas nepaprasto grožio pastatas, kuris dengia Dievo gailestingumo apsireiškimo vietą, yra valdomas įvairių grupių: vienas trečdalis yra administruojamas Armėnų Bažnyčios, antras — graikų, o likusi dalis yra tvarkoma tėvų pranciškonų R. Katalikų Bažnyčios vardu.

Gili požeminė ola, kuri yra po bazilika, ilga ir siaura, visai nepanaši į mūsų įsivaizduojamąjį gyvulių tvartą. Ji nesusisiekia su išore ir reikia eiti jon stačiais vingiuotais laiptais. Vieta, kuri laikoma Prakartėle, yra išgražinta auksu ir brangiais akmenimis, išklota marmuru ir apšviesta penkiasdešimties lempų šviesa. "Ne tarp aukso ir sidabro gimė mūsų Išganytojas", sako šv. Jeronimas, kuris kaip atsiskyrėlis gyveno ilgą laiką netoli tos vietos. Viduryje viso blizgesio, šviesi rausvo brangakmenio žvaigždė pažymi vietą, kur gimė Jėzus. Jeigu visa tai nebūtų padaryta dėl savaimingo žmonių pamaldumo, kuris per šimtmečius traukė čia visų rasių žmones, kad priglaustų savo lūpas prie šito menko ženklo, galėtume reikšti nepasitenkinimą — kurį sukelia beveik visos šventosios vietos.

DŽIAUGSMO ŽODIS

Visdėlto, kas įvyko varganoj oloj, turėjo išeiti viešumon. Netoliese piemenys, galbūt iš artimo kaimo, ilsėjosi su savo avių bandomis, suvarę jas į olas, pakaitomis saugojo nuo plėšikų ir laukinių žvėrių. Dar ir šiandieną galima išgirsti budinčių prie savo avių ar kaimenių piemenų balsus, perskrodžiančius nakties tylą ar švelniai nakties tamsoje sklindančius fleitos garsus.

"Štai Viešpaties angelas atsistojo prie jų, ir Dievo skaistumas apšvietė juos. Jie labai nusigando; bet angelas jiems tarė: Nebijokite! Nes štai aš skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visai tautai, kad šiandieną jums gimė Dovydo mieste Išganytojas, kuris yra Kristus, Viešpats. Ir tas bus jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakartėje. Tuoj atsirado prie angelo daugybė dangiškos kariuomenės, kurie garbino Dievą ir sakė: Garbė Dievui augštybėse ir žemėje ramybė geros valios žmonėms.

Angelams pasišalinus nuo piemenų į dangų, jie sakė vienas kitam: nueikime ligi Betlėjaus ir pažiūrėkime, kas įvyko, kaip Viešpats yra mums pasakęs. Jie atėjo skubėdami ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį paguldytą prakartėje. Pamatę gi jie skelbė tai, kas jiems buvo pasakyta apie tą kūdikį . . . Piemenys sugrįžo atgal, garbindami ir šlovindami Dievą . . ."

Vertė K. Manglicas.

POKALBIS PRIE PRAKARTĖLĖS

JULES SUPERVIELLE

KELIU į Betlėjų Juozapas vedė asilą, ant kurio sėdėjo Marija. Ji buvo lengvutė našta, mintimis nusikėlusi į ateitį, slypinčią jos iščioje.

Paskui juos sekė jautis.

Pasiekus miestą, keleiviai apsistojo tuščiame tvarte. Juozapas tuojau ėmėsi ruošti guolius nakvynei.

— Žmonės, mąstė asilas, visdėlto yra nuostabūs. Žiūrėk, ką jie gali atlikti rankomis ir kojomis — daugiau nei mes kanopomis ir keliais. Šeimininkas neturi lygaus darbų žinojime. Jis gali ištiesinti sulenktus daiktus ir sulenkti tiesius ir tai be kažkokių pastangų ar nervinimosi.

Juozapas išėjo iš tvarto ir grįžo nešinas dideliu šiaudų glėbiu. Bet kokie šiaudai! Tokie švieži ir žėrintys!

— Ką jie ten daro? — galvojo asilas. — Atrodo, lyg ruoštų lopšį kūdikiui.

— Šiąnakt jūs galbūt būsite reikalingi, — pastebėjo Marija asilui ir jaučiui.

Gyvuliai susižvalgė, bandydami suprasti jos žodžių prasmę. Netrukus abu sugulė.

Juos pažadino silpnas balsas lyg iš pačių augštybių. Jautis atsikėlęs išvydo nuogą mieganti kūdikį ėdžiose. Palengva ir atsargiai jis ėmė šildyti tą kūdikį savo kvapu. Marija dėkojo jam šypsančiu žvilgsniu.

Sparnuotos būtybės skrajojo aplinkui. Jos skrido kiaurai per sienas, lyg jų nebūtų.

Juozapas jėjo nešinas vykstyklais, pasiskolintais iš kaimyno.

— Keista, — pratarė jis staliaus balsu apygarsiai visiškoj tyloj. — Jau po vidurnakčio, o šviesu, lyg dieną. Erčioje mačiau vietoj vienos tris saulės. Atrodo, lyg jos stengtųsi sueiti į vieną.

Prieaušryje jautis pabudo ir atsargiai atsistojo. Jis nenorėjo pabudinti kūdikėlio arba sutrypti dangiškųjų gėlių arba užgauti angelų. O kaip buvo sunku to išvengti!

Kaimynai pradėjo lankyti Jėzų ir Mariją. Jie buvo tokie neturtingi, kad be džiaugsmu spindinčių veidų mažai ką daugiau galėjo pasiūlyti. Vienas atnešė riešutų, o kitas paliko fleitą.

Jautis ir asilas nesimaišė lankytojams ant tako; stovėjo susigūžę kampe ir su rūpesčiu sprendė, kokį įspūdį jie padarys pabudusiam ir juos pirmą kartą išvydusiam kūdikėliui.

— Mes nesame pabaisos, — tarė asilas.

— Tu matai, — atsakė jautis, — mūsų veidai nepanašūs nei į jo, nei į jo tėvų veidus. Galima tikrai jį išgąsdinti.

— Ėdžios ir tvartas ir balkiai virš galvos neturi tokių veidų kaip jo, — pritarė asilas, — bet jis jų nebijo.

— Tačiau jautis liko abejingas. Jis prisiminė savo ragus, ir atrajodamas sau kalbėjo:

— Tikrai yra skaudu, kad negalima prieiti prie tų, kuriuos mylime, nesukeliant jiems baimės. Aš visuomet stengiuosi neužgauti žmonių. Ko nors nekęsti ar ką nors suerzinti — ne mano prigimtis. Nesu išdykęs nei keršlingas. Bet kur einu, vis mane lydi tie grasūs ragai. Rytą aš pabundu su jais. Net mieguistas ar snūduriuodamas jaučiu juos — tuos du — kietus ir smailius. Jie man niekuomet neduoda ramybės. Naktį ir sapne jie persekioja.

Jautis, sujaudintas savo minčių, nepajuto priėjęs taip arti prie kūdikio, kad šildė jį savo kvėpavimu. Ir įsivaizduokite, jeigu jis netyčia užkliudytų kūdikį savo ragu!

Supratęs koks rūpestis slegia draugą, asilas tarė:

— Tau nevalia net pagalvoti apie priartėjimą prie mažutėlio — tu jį užgausi. Arba gali netyčia išmesti ant jo savo atrajas, kurias visur ir visuomet kramtai. Tai būtų gražiausia! Nekartą norėjau tave paklausti, kodėl būdamas nepatenkintas taip daug seilėjies? Valdyk save. Kam rodyti kiekvienam savo jausmus!

Jautis tylėjo.

— Aš, — tęsė asilas, — eisiu parodyti savo ausis. Abidvi. Tu žinai, jos juda. Jas galima pasukti betkuria kryptimi jos nėra iš kaulo kaip tavo ragai. O tokios

(Nukelta į 6 psl.)

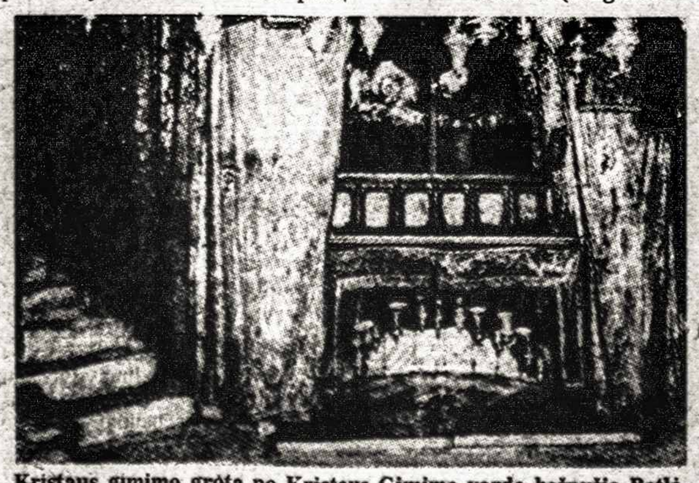

Kristaus gimimo grota po Kristaus Gimimo vardo bažnyčia Betlėjuje. Grindyse matoma sidabro žvaigždė yra apsupta lotyniško įrašo: "Čia iš Mergelės Marijos gimė Jėzus Kristus".

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

Kanados Kalėdų keturi šimtmečiai

(CSc) — Kanados žemėje pirmos Kalėdos buvo atšvęstos 1535 m. Jacques Cartier ir jo vyrų St. Charles upės žiotyse (jie ją buvo pavadinę St. Croix) aptvertam forte ir išalusiam laive prie St. Lawrence. Tai nebuvo džiaugsmo dienos vyrams iš Normandijos, įsikūrusiems šaltuose barakuose arba išalusio laivo žemutinėse kajutėse. Cartier savo antroje kelionėje į Kanadą pasiekė St. Lawrence, kur buvo indėnų kaimas Hochelaga, maždaug prie dabartinio Montrealio miesto. Jis įkūrė žiemos stovyklą arti kito indėnų kaimo, Stadacona, kuris vėliau virto Quebeco miestu, prancūziškos Kanados tvirtove.

Prancūzų padėtis tą 1535 m. žiemą buvo beveik desperatiška, nes aplinkuma buvo laukinė, jie buvo tarp indėnų, kuriais pasitikėti nebuvo galima.

Kol laivas išsilaisvino iš ledų ir galėjo plaukti atgal į Prancūziją mirė 25 vyrai. Bet vistik yra atžymėta, kad jie šventė Kalėdas ir pamaldžiai ir drąsiai, kaip sugebėjo tokiose neįprastose sąlygose.

Pirmųjų Kalėdų šventimas yra tolimas nuo to, kaip Kalėdos švenčiamos dabar. Yra sakoma, kad šis šventas laikotarpis yra sukomercintas, kad įvairių spalvų šviesos gatvėse, didžiosios Kalėdų viešosios eglutės, krautuvių langų išpuošimas, Santa Claus krautuvių angose — viskas daroma geresnio biznio tikslais. Žinoma, tai yra tiesa. Pirkimas kalėdinių dovanų yra pastatytas augščiau tos minties, kuri tikrumoj glūdi Kalėdose, kaip Pasaulio Išganytojo gimimo šventėje. Bet Kalėdų dvasia dar nėra išvyta nors ir kasos dėželėms barškant: ji yra gyva šimtų tūkstančių kanadiečių namuose ir Kanados milijonų vaikučių širdyse.

Bet pionieriškų Kalėdų dar yra ir mūsų laikais. Žinoma, ne tokios kaip Carterio kovojančių vyrų švęstos, bet vistik gražinančios mus prie tų sąlygų, kuriose buvo Kalėdos švenčiamos prieš šimtą metų. Tai buvo ne tik džiaugsmo pasireiškimas, bet kartu atžymėjimas tam tikrų laimėjimų. Dar ir dabar yra daug namų Kanados giriose arba prerijose, kur Kalėdų eglutę parneša tėvas stačiai iš girios, kur visi papuošimai daromi namie, kur visi patiekalai yra pačių išauginti ir surinkti iš savo laukų, kur lankymas Bernelių Mišių reiškia būtinybę, nors ir per sniegą su žibintu rankoj.

Kanados žmonės yra suvažiavę iš daugelio kraštų ir todėl Kalėdos švenčiamos įvairiai ir yra daug įvairių papročių. Kalėdų laikotarpis užima visą mėnesį nuo gruodžio 6 d. ligi sausio 7 d. Kaikas švenčia šv. Nikalojaus išvakares, kaip vokiečiai, olandai ir kaikas iš slavų tautų, kada vaikai iškabina savo kojines, kad gautų iš šventojo dovanų. Kūčių diena yra didelė šventė katalikams su Bernelių Mišiomis vidurnakty. Protestantai švenčia iškilmingai pirmąją Kalėdų dieną. Quebeco provincijoje Trijų Karalių diena švenčiama kaipo dovanų diena. Sausio 7 d. daugeliui ukrainiečių ir rusų kilmės kanadiečių yra Kalėdos.

Kalėdos vis dar yra geros valios diena, kada žmonių širdys yra atdaros savo artimui. Bent šiuo atžvilgiu Kalėdos mažai ką yra pasikeitę nuo pirmųjų Kalėdų švęstų Kanadoje.

LIETUVIS IŠEIVIS IR JO POLITIKA

(Tęsinys iš pr. nr.)

J. MATULIONIS
PLB Valdybos pirmininkas

PLB kaipo visų lietuvių organizacija yra virš visų politikų, ideologijų, grupinių interesų, religinių įsitikinimų ir praktikavimų. Todėl joje sutelpa visi.

Ji tvarkosi demokratiniais pagrindais. Tai yra kol kas tobuliausias principas vidaus tvarkymosi reikaluose. Tobulesnio nėra, nors jis ir neišsprendžia opozicijos opumo. Bet šiandien atrodo, kad to aštrumo, koks buvo pas mus prieš kelis metus, jau ir nelieko. Jeigu ir iškyla savotiški nelygumai, tai jų priežastys glūdi kur kitur, ne Bendruomenėj. Bendruomenės principas yra sveikas. Tik reiktų pritaikinti jį tobulai ir praktikoj.

PLB jungia asmenis, jungia ir organizacijas. Šis dvejopas praktiškas apjungimas neizoliuoja nei mažiausios grupės ir jei rinkimai kartais nėra palankūs, tai per organizacijų įsijungimą ši spraga išlyginama. Šis principas gana tobulai Kanados LB yra vykdomas ir tik linkėtina, kad ir ateity būtų jis tobulinamas einant ir siekiant visuotinio apjungimo.

Bendruomenis ir politinis darbas

PLB organizacija formaliai yra laikoma išbaigta įvykus PLB Seimui 1958 metais Niujorke.

Ji pasiliks tokį laiką, kol bus išeivių kituose kraštuose, ne Lietuvoj. Lietuvai išsivadavus ir atkūrus savo nepriklausomą valstybę PLB pasiliks ir toliau. Tik tada ji, turėdama tamprius santykius su savo metropolija, galės žymiai geriau tvarkytis. Nes kultūrinis bendradarbiavimas tikrai vyks.

Bet kol Lietuva yra pavergta, PLB nėra laisva nuo rūpesčio dėl padėties Lietuvoje. Mes nesame tokios pažiūros, kaip neseniai rašė vienas daktaras, lankęsis Lietuvoj, tvirtinęs, kad Lietuva nesanti pavergta. Jis kalbėjęs su kolchozininkais, su darbininkais, su valdininkais ir profesoriais ir esą visi patenkinti. Deja, daktaras nežino, ką tai reikštų, jei dabartinės Lietuvos gyventojas pareikštų savo nepasitenkinimą, arba paprasčiausiai nuomonę, kuri nesutinka su komunistų nustatyta generaline linija. Lietuvos gyventojas po kalėjimų, konclagerių ir Sibiro yra išdresiruotas savo nuomonės ir savo minčių nesakyti, nors ir daktarams. Jis sako taip, kaip rašo "Tiesa", kuri su tiesa (rašoma iš mažos raidės) nieko bendro neturi.

Mes laikome, kad Lietuva yra ruso bolševiko okupuota, mūsų pareiga yra padėti tautai išsilaisvinti iš okupanto nagų ir vėl atstatyti savo valstybę, nepriklausomą nuo visų ryšių su betkokia valstybe.

Yra laisvinimo organai, kaip VLIKas, ALTtas, yra ir mūsų valstybiniai organai — diplomatinės atstovybės, kurių ir yra tiesioginė pareiga rūpintis Lietuvos laisvinimo reikalais. Bet faktas lieka faktu, kad visa žmonių masė priklauso Bendruomenėms. Tai pats reikšmingiausias užnugaris, kuris pateikia ir lėšas ir sudaro tą masę, kuri labai dažnai yra reikalinga betkokiems veiksmams atlikti.

Ne Bendruomenės reikalas šiandien yra kištis ten, kur darbas dirbamas, kur frontas yra gyvas. Bet mes labai gyvai jaučiame, kai kas nors ten tuose frontuose paira. Pvz., kad ir dabartinė padėtis, kada yra susiskaldymo politiniame darbe, kada grupės išėjo iš VLIKo. Tas faktas įneša nedarnumo ir į bendruomeninį darbą, įneša nereikalingos trinties ir sukelia nedarbingų nuotaikų, kurios neprisideda prie mūsų sugyvenimo vietoje. Todėl labai yra suprantamas susirūpinimas. Ir bus suprantamas tas posmas mūsų PLB Valdybos pirmojoje deklaracijoje, kur yra pasakyta, kad mes sieksime politinės vienybės; bus suprantama, kad paskutinis Amerikos apylinkių ir apygardų suvažiavimas priėmė rezoliuciją prašant Bendruomenės organų imtis žygių politinei vienybei atstatyti.

Bendruomenei išvengti politikos, nors ir kiti organai tai dirba, nebus įmanoma. Šis griežtas pasiskirstymas ypač žymus Amerikoje. Ten politinį darbą dirba ALTas. Bet ir ten politika maišosi. Pvz. vyko Detroite minėtas suvažiavimas. Atėjo visa eilė sveikinimų, kaip viceprezidento, senatorių, kongreso narių, gubernatorių, ir natūralu, kad jie sveikino reikšdami politines mintis. Jiems panašiai buvo atsakyta. Atėjo ir spaudos atstovai. Ir tai kaip tik prieš Chruščiovo atvykimą į Ameriką. Natūralu, kad pirmasis klausimas buvo, o kaip su Chruščiovu? Nejaugi sakysi, kad tai ne mūsų reikalas, eikite klausti ALTo ar panašiai. Buvo painformuota apie mūsų nusistatymą ir laikraščiai pirmadienį išėjo su lietuvių nuomone pirmuose puslapiuose. Ot, ir nesiversk politika!

Mūsų kiekvienas žingsnis yra politiškas. Taip laiko Lietuvos okupantas, taip laiko kiti laisvi kraštai, taip pagaliau tikrumoje ir yra.

Mūsų buvimas čia, o ne Lietuvoj, jau yra politiškas aktas. Mūsų negrįžimas pagal Michailovo komiteto kvietimą yra politiškas aktas. Mūsų veikimas kaip lietuvių užsienyje, nežiūrint, ko mes sieksime, bus visur laikomas politika. Mes patys tik bijomės tos politikos ir kaip kurapkos slepiame savo galvas į smėlį, palikdami visą kitą politikos lauke.

O pagaliau politikos darbą dirbti taip suprantant, reiškia dirbti savo tautos naudai. Kaip gryniausią politikos darbą dirbančią Bendruomenę, galėčiau priminti Italijos Lietuvių Bendruomenę.

Italijos Bendruomenė neturi lietuvybės išlaikymo problemos, nes ten beveik nėra lietuvių vaikų. Toji bendruomenė yra ir neskaitlinga, skaičiumi daug mažesnė negu kitos. Bet padėtis ten susidarė savotiška. Romoj yra du centrai — Italijos valstybės centras ir Vatikanas. Ir štai mūsų Bendruomenė iš kiekvieno lietuviško žygio daro politiką, iš kiekvieno lietuviško minėjimo ar šventės sudaro politišką kapitalą. Jie ten nedirba nei kultūrinio darbo, arba dirba labai mažai. Nėra pas juos švietimo reikalų. Yra tik kova su komunizmu. Lietuviai gyvena ir Italijos nuotaikomis, nes ten nuo pat karo pabaigos vyksta didžiulė kova tarp komunistų ir visų kitų. Lietuviai toje kovoje dalyvauja aktyviai ir pavergtos Lietuvos komunistinimas, jos kančios, jos patyrimas yra pavyzdžiu italams, kovojant su komunizmo pavojumi. Literatūros apie Lietuvos patyrimą laike bolševizmo tik vienais rinkimais buvo išplatinta už šimtus tūkstančių dolerių vertės, vien plakatų 7 milijonai egzempliorių. Ir visur figuravo Lietuvos vardas.

Tai geriausias pavyzdys kaip Bendruomenė įsitraukia į politikos darbo laukus. Ir ar galima tą smerkti? Priešingai, tie žmonės yra verti, išeinant iš Lietuvos interesų, augščiausio pagyrimo.

Kiekviename krašte LB-nė turi ir turės skirtingas sąlygas ir turi prisitaikinti prie jų. Bet taikantis prie jų, B-nė turi dėti pastangų maksimum supažindinti savo kraštą ir vyriausybę, ir parlamentą, ir visą spaudą ir visą visuomenę su Lietuvos reikalais. Pvz., šią vasarą vykę Amerikos jaunimo sportininkų gastrolės po Pietų Amerikos valstybes, padedant vietos B-nėms davė geriausios propagandos apie Lietuvą. Tai buvo tik sportas, ne politika. Bet rezultatas buvo politiškas. Ir taip visur.

Mes ir Kanadoj nepilnai išnaudojame galimybes politine prasme. Galėtum reikštis aktyviau ir tarpe kanadiečių ir tarpe politikų, ir spaudoje. Bendruomenė turėtų sistematingai šia sritimi rūpintis ir daryti mums reikalingos įtakos. Pvz. Hamiltono bendruomenė labai gerai padarė, kada, rengiant Kanados Lietuvių Dieną, pasirūpino išspausdinti ir išplatinti brošiūrą apie Molotovo - Ribentropo pakto sukaktuves. Taip, tai buvo politinis darbas. Bet kas gali pasmerkti, kad Bendruomenė kišasi į politiką? Kol Lietuva yra ir bus pavergta, kiekvieno lietuvio yra šventa pareiga rūpintis jos išvadavimu, rūpintis propaganda apie Lietuvą, rūpintis kovoti su komunistine įtaka visuose frontuose. Kiekviena lietuviška organizacija turi būti lietuviška tvirtovė kovoje už tautos laisvę, kovoje su mūsų krašto okupantu.

O PLB, jungdama visus lietuvius, išeivijoje savaime rūpinsis ir dabos visų lietuviškų reikalų. Lietuviškame darbe neturi būti spragų. Kur toji spraga susidarys, ten ateis Bendruomenė. Bendruomenė yra jauna, stipri, su ambicijomis organizacija. Mums gyvenimas rūpi visoje jo pilnaty neišjungiant nei politikos. Yra svarbu, kad mūsų darbe būtų darnumas, kad būtų sistema, kad nebūtų taip, kad vieną darbą dirbti yra pasišovę keli, o kito niekas nesiima. Yra reikalingas tam tikras ir pasiskirstymas, ir suderinimas, ir sutarimas. Todėl ateity, gal ir netolimoj, reiktų šaukti platesnio masto pasitarimus, kad tie visi mūsų darbai būtų aptarti ir būtų pasiekta tvirto susitarimo ir tarp veiksnių ir neveiksnių.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad šita mūsų taip vadinama politika, taip suprasta, negali susilaukti iš nieko jokio prieštaravimo. Kaikas net tvirtina, kad rūpinimasis Lietuvos išlaisvinimu išviso nėra politika, o mūsų šventoji pareiga, kiekvieno lietuvio pareiga. O tuo labiau, kada mes susiburiame į didesnius ar ir visai didelius vienetus. Nesirūpinti ir nedalyvauti tautos vadavime jau būtų nusikaltimas. Čia nėra alternatyvos: dalyvauti kovoje ar stovėti nuošaly. Nesvarbu kokiu būdu joje dalyvauti: darbu, pinigu, veiksmu, raštu ar žodžiu. Svarbu dalyvauti.

Mes pažinom ir kitas tautas

Per paskutinius 20 metų mes sutikome daug tautų bei jų atstovų. Mes matėme daugelį ir savoj žemėj būdami. Su jais esame susitikę ne švenčių proga, ne iškilmes švęsdami. Esame bendravę kasdieniniuose reikaluose, kada buvo ir vargo ir skausmo visur perdaug. Mes tada davėme pastogę, davėme ir duonos.

Daug tautų esame sutikę anose žiaurios tautų kovos laukuose, kada likimo svirtys svyravo ir ateitis buvo netikra.

Tėvynės netekę, esame keliavę per Europos tautas, kur mus vieni glaudė ir guodė, kiti nuo savęs stūmė; vieni laikė mus likimo broliais ir šelpė šiltu žodžiu; kiti ir į kiemą nenorėjo įsileisti, nerodė savo šeimos židinių, šykštėjo ir žodžio ir paramos.

Taigi pažinome tautas. Ir likosi atminimai — tai šviesūs, tai kartūs.

Ir taip perėję per tautų minias kietų bandymų dienomis, mes esame pajėgūs lyginti jas ir rūšiuoti.

Ir lyginame jas tarpusavy. Lyginame jas ir su savo tauta. Su savo tauta neturtinga, nedidele. Lyginame ne gerus laikus imdami, bet tas sunkiąsias dienas, ilgąsias naktis, be vilties laikus, laikus baimę nešančius. Lyginame tada, kada ir duonos trūko, ir laisvės nebuvo, o ir pastogė buvo laikina pašiūrė.

Ir savąją tautą imame ne iš savo pačių patyrimo, bet iš svetimųjų liudymo, kurie išnešiojo po pasaulį lietuvės moters krikščioniška mostą, kada ji paskutinį duonos kąsnį lauždama dalino lygiomis savo vaikams ir svetimiems, užklydusiems. Svetimi liudija apie lietuvio, pavergto lietuvio, svetingumą, gerą širdį, nesibijojimą priglausti žmogų pakeleivį.

Svetimi liudija apie lietuvio didvyrišką laikyseną sunkiausiose žmogui sąlygose — bolševikiško kaceto sąlygose; liudija apie lietuvio idealistinį patriotizmą net ir mirties agonijoje kartojantį "Lietuva, tu mano!" Liudija apie nemeluotą žmogaus meilę; liudija apie žmoniškų - žmoniškiausią laikyseną žvėrių narve esant. Svetimi liudija apie lietuvio partizano drąsą, pasiaukojimą ir mirtį pačiose karžygiškiausiose sąlygose.

Ir aš didžiuojuosi esąs lietuvis. Lietuvoj aš savo tautos nepažiniau. Nes tai buvo linksmos dienos, dienos pilnos juoko ... Tada žmogaus nepažinsi.

Bet šiandien, kada aš galiu lyginti ją, mano tautą, su visomis kitomis net ir didelėmis, kada skaitau kitų prašalaičių liudymus, kada geri mano tautos darbai pramuša geležines uždangas ir byloja apie josios dvasios neišsemiamus lobius, ir tų žmonių kilnias širdis, — aš virpu iš džiaugsmo ir pasididžiavimo ... štai žmonės! Štai mano tauta ...!

Ir kada aš dabar grįžtu prie šių dienų lyg iš padangės augštybių nusileidęs, kur galėjau gėrėtis savos tautos žygdarbiais, ją — savo tautą — sulyginęs su kitomis, ir kada matau svyruojantį brolį: būti ar nebūti lietuviu, dirbti ar nedirbti lietuvių tautai, aš privalau šaukti visu balsu: "Ką darai broli!?" ... tu nori pamesti tą nuostabią tautą, tą didvyrišką tautą? ... Tu nori jos išsižadėti josios sunkiose bandymų dienose, kada ji yra palikta vienui vienai grumtynėse — mirti ar gyventi? Tada, kada ji kenčia priespaudos dienas, persekiojimų dienas, prievartavimo dienas? Tada, kada tauta kovoja šventą kovą už savo buitį?

Atsimink! Tu iškeliavai skelbti pasauliui apie savo tautos didžiąją nelaimę. Tu iškeliavai kovoti su tautos priešu didžiosiose žmonijos kryžkelėse.

Ar jau pavargai, broli?

Taip, kova užsitęsė. Tautos nelaisvė virto ištisų metų vergija. Bet kova eina. Kova už kiekvieną lietuvio sielą, už kiekvieną lietuviškos žemės pėdą. Lietuvis pavergtas, bet jis nepasidavė, ginklų nesudėjo.

Broli, ar tu kovos vidury gali sustoti ir pasitraukti?

Ko pabūgai?

Ne! Ne! Ir ne!

Tu nepabėgsi iš kovos lauko! Tu nepaliksi savo tautos jos vienatvės valandose. Tu su ja buvai džiaugsmo dienose, tu su ja būsi ir vargo valandoj.

Tu esi garbingos, senos išdidžios tautos sūnus, ir tu jos vėliavą neši per pasaulį, kol tavo jėgos tau tarnaus.

MIELAS REDAKTORIAU,

Ir vėl Kalėdos atneša savo amžinąją naujieną ... priminimą didžiojo ryšio, kuris jungia visus geros valios žmones. Mes reikalingi šito žemiškųjų dalykų laikinumo priminimo bei nusižeminimo ir pasiaukojimo pamokos. Mes taip pat džiaugiamės švenčių meto teikiamais malonumais ... gausiais brangiais prisiminimais.

Jums ir Jūsų skaitytojams aš siunčiu savo karščiausius sveikinimus ir linkėjimus. Naujieji Metai teatneša Jums sveikatos, sėkmės ir laimės.

Jūsų nuoširdi

ELLEN L. FAIRCLOUGH

Pilietybės ir imigracijos ministerė.

Lenkų pogrindžio armijos veikimas Lietuvoje

(Tęsinys iš praeito nr.)

ST. LAZDINIS

Lenkų partizanų žygdarbiai

Apie rūšiantis "Audrai" lenkų partizanų atliktus veiksmus Vilniaus krašte jų šaltiniai šitaip skelbia:

43. 12. 28. užimti Turgeliai, paimta belaisvių, ginklų, amunicijos, sudeginti kontingentai.

44. I. 9. sudaužyti okupaciniai daliniai prie Mikuliškių. Paimta grobio. Priešo nuostoliai 34 užmuštais.

Prie Turgelių, Ašmenos srityje, kitas lenkų dalinys 44. 1. 17. buvęs apsuptas vokiečių ir lietuvių. Kitas lenkų dalinys, buvęs netoliese, atėjęs į pagalbą, apsupimą sudaužęs. Paimta daug ginklų. Paimtus sužeistuosius 5 lietuvius ir 1 vokietį nuvežę arkliais į Ašmeną.

44. 1. 17. naktį užimta Rudamina. Įgula pasidavusi.

44. 1. 18. lenkų partizanų dalinys 120 vyrų užpultas apsistojimo vietoje Kūliškių ir Lupeikų miestelių apylinkėse. Lietuvių - vokiečių dalinį, 100 vyrų dydžio, po kovos privertę bėgti Ašmenos link. Šie netekę 38, jų tarpe vado. Lenkų nuostoliai: 5 užmušti, 10 sužeistų. Paimta sunk. kulkosvaidis, lengvųjų ginklų ir amunicijos.

44. 1. 18. kitas lenkų dalinys 180 vyrų sudėties buvęs užpultas žygyje apie 70 vyrų vokiečių dalinio (15 km. į šiaurę nuo Smurgainių). Po valandos kovos vokiečiai buvę priversti pasitraukti. Jų nuostoliai 18 vyrų, lenkų 1 sužeistas. Paimtas vienas sunkvežimis, viena prieštankinė patranka, lengvųjų ginklų.

44. 1. 19. lenkų 200 vyrų dalinys užpultas Broniškėse ant Neries, puolimą atrėmęs, sunaikindamas 15 vokiečių ir paimdamas ginklų.

44. 1. 31. lenkų partizanų dalinys Varnėnų - Kiemeliškių srityje, 50 km. į rytus nuo Vilniaus, turėjęs dviejų valandu kautynes su vokiečių - ukrainiečių daliniu apie 120 vyrų dydžio, kuris dėl apsupimo pasitraukęs, praradęs 59 vyrus. Lenku nuostoliai: 19 užmuštų ir 9 sužeisti. Paimta 1 s. kulkosvaidis, 5 lengvieji kulkosvaidžiai, 50 kb ir amunicijos.

44. 2. 2. įvykdytas puolimas Jašūnų. Paimta 50.000 amunicijos ir sprogstamosios medžiagos.

44. 2. 3. užpultas vokiečių postas Kėdainiuose(?), kuris po valandinės kovos buvęs paimtas.

Vasario gale po valandinės kovos apimtas apskrities miestas Trakai. Paimta daug ginklų, amunicijos ir pinigu. Sudeginti gyventojų sąrašai ir kontingentai.

44. 5. 6. Ašmenos srityje lenkų daliniai sumušę dvi lietuvių kuopas, kurios sudeginę lenkišką kaimą, žudęs jos gyventojus. Tie palikę 31 užmuštą, 60 sužeistų ir 30 belaisvių. Paimta ginklų, amunicijos ir karo medžiagos.

44. 5. 8. lenkų 6 brigada Eišiškių rajone užpulta lietuvių dalinio atsilaikiusi. Lietuvių nuostoliai: apie 70 užmuštų ir 40 sužeistų. Paimta ginklų ir amunicijos.

44. 5. 9. užsimaskavus prie Lydos ir Ašmenos vieškelių, lenkų daliniai sulaikę vokiečių sunkvežimius, lydimus šarvuočių, vokiečių daug užmušę, jų tarpe du karininkus.

44. 5. iš 13 į 14 naktį, Mūrinės Ašmenkos srityje buvęs sunaikintas lietuvių dalinys už blogą elgėsi su lenkų gyventojais. Buvę 60 užmuštų, daug sužeistų ir 300 belaisvių. Belaisvius lietuvius nuvilkus ir atitinkamai pamokinus, paleidę.

Po visos eilės kovų su vokiečiais ir lietuvių daliniais vokiečių tarnyboje, sritis Vilnius - Ašmena, išskyrus didesnius miestus ir susisiekimo mazgus, buvus lenkų dalinių žinioje. Vokiečiai laikėsi pasyviai, organizavo tik gynimą karinių ir susisiekimo objektų, nenustojo taip pat veikę tikslu patraukti savo pusėn ir lenkų dalinius ir panaudoti juos kovai su komunistais ir sovietais.

LIETUVIŲ PARODYMAI APIE TUOS PUOLIMUS

Apie lenkiškų šaltinių minimus jų pogrindinės armijos - partizanų puldinėjimus Vilniaus krašte lietuvių policijos bei lietuviškų įgulų yra ir pačių lietuvių parodymų. Štai jų keletas.

Trakų puolimas

Lenkų partizanų 2.000 vyrų dalinys, 1944 m. kovo mėn. 11 val. naktį puolė Trakų apskr. miestą. Partizanai kalbėjo lenkiškai. Vadai buvo: pulkininkas, poručnikas ir puskarininkiai. Jie buvo apsirengę lenkų armijos uniforma, kepures dėvėjo su arais — konfederatkas. Bet kiti eiliniai partizanai daugumoje buvo civiliai apsirengę.

Ginkluoti buvo: minosvaidžiais, sunkiaisiais kulkosvaidžiais automatais ir pistoletais. Buvo pastebėta, kad ant pistoletų kabūrų buvo prisisegę rusiškus ženklus, piautuvą su kūju ir žvaigždę. Kiekvienas partizanas buvo ginkluotas automatu. Jie buvo atvažiavę su pastotėmis — iš viso 200 vežimų — grobiui pakrauti. Po užpuolimo už miesto rastas sunaikintas telefoninis susisiekimas nuplauta apie 10 telefono stulpų.

Puolimą pradėjo smarkiu apšaudymu iš visų rūšių ginklų. Pirmoje eilėj puolė policiją, ją nuginklavo, nurengė uniformas ir, suvarę į patalpas, laikė prie sienos, kol atsitraukė. Vienas policininkas pasipriešino, tad vietoj buvo nušautas. Kitiems policininkams nieko nedarė.

Partizanai buvo išdėstyti grupėmis po 7 vyrus po visą miestą, laužėsi į butus ir rinko tarnautojus, vedėsi prieš save pas kitus, kol atrado raktus nuo banko seifo. Atrakinę seifą, išplėšė 600.000 RM. Banko patalpas baisiai sunaikino, baldus ir laikrodį sudaužė, dokumentus sudegino, sienas apipylė rašalu.

Tarnautojus, kuriuos įtarė esant ne vietinius, iš gilumos Lietuvos, žiauriai sumušė. Ypatingai žiauriai elgėsi su lietuvių teisėju. Jį smarkiai sumušė, išniekino, pasiėmė su savim ir po 3 valandų pakeliui nušovė. Drabužius nuo jo nuvilko ir apvilko jį skarmalais.

Kaikurie augštesni tarnautojai, kaip policijos vadas, kitas teisėjas pasislėpė, o dar kiti, kaip saugumo viršininkas ir kriminalinės, didvyriškai gynėsi iki 5 val. ryto ir apsigynė, nepasidavė.

Partizanai gasdino gynėjus visokiais būdais pasiduoti, vedėsi prieš save nuginkluotus policininkus, kad jie sakytų, jog jau visa policija nuginkluota. Vėliau kiti partizanai atsivedė pačiupę vieną saugumo tarnautoją, kuriuo prisidengę priartėjo prie tų patalpų ir įsakė jam kalbėti. Jis sako, kad jie negirdi. Tai, sako, prieik arčiau. Kai tas priėjo arti lango, staiga saugumo viršininkas greit atidarė langą, patvėrė jį už kalnieriaus ir įtraukė į vidų, o pats su automatu nušovė septynius partizanus vietoje. Aišku, visur kitur mieste — apiplėšimas koperatyvų, krautuvių, pašto vyko be pasipriešinimo.

Partizanai buvo jau bandę įsiveržti pas gynėjus į vidų, bet viršininkas metė į jų grupę granatą ir juos visus ištaškė. Jie gynėsi pirmojo augšto patalpose: trys vyrai viršininkai, gerai ginkluoti ir turėjo užtektinai šovinių. Kadangi partizanams nepavyko viršininkų priversti pasiduoti, jie paskutiniu momentu sugalvojo juos padegti. Iš kitos pusės prie namo pakrovė laužą iš lentų, apipylė benzinu ir norėjo uždegti, bet tuo pat metu partizanų vadas iššovė raketą. Tai buvo apie 5 val. ryto. Visi partizanai žaibo greitumu subėgo į krūvą ir iškeliavo. Suimtiesiems įsakė eiti namo tik praėjus 15 minučių po paskutinių partizanų pasitraukimo. Partizanų poručnikas dar du kartus buvo sugrįžęs su pistoletu rankoje patikrinti ar paklausė įsakymo. Bet visi be kvapo išsigandę stovėjo.

Tačiau vokiečių Sonderfuehreris ir kiti fuehreriai ramiai miegojo. Lenkai jų nelietė.

Partizanai surinko iš visų įstaigų dokumentus į kiemą ir sudėję į krūvą uždegė. Tai buvo žiemos naktis. Sniego buvo ypatingai daug, iki kelių. Ežerai buvo užšalę.

Plėšimą baigus, partizanų vadas - pulkininkas atsisveikindamas pasakė kalbą tarnautojams. Girdi, ko jūs čia atvykote, čia mūsų kraštas. Jūs vykite iš čia ten, iš kur atvykote. Ir davė laiko tik iki 8 valandos rytojaus vakaro. Rytoj, esą, mes čia vėl būsime.

Eišiškių puolimas

1844 m. vieną naktį lenkų partizanai puolė Eišiškių miestą ir jį užėmė, tik policijos būstinė atsilaikė, nes policija turėjo bunkerį, kurio partizanai paimti neįstengė. Jame gynėsi apie 30 vyrų. Todėl policijos nė vienas vyras nenukentėjo. Partizanai apiplėšė koperatyvą, vaistinę ir kitas krautuves. Be to, paėmė nelaisvėn apskr. viršininką Kazakevičių ir išsivedė su savim į mišką. Jį išlaikė visą savaitę, žiauriai sumušo, išlupo iš burnos auksinius dantis, nuvilko nuo jo kostiumą ir paleido tik baltiniuose.

Partizanai atsitraukė iš Eišiškių tik rytą.

Eišiškėse buvo vokiečių sonderfuehreris, kuris palaikė lenkus. Porą mėnesių po užpuolimo, jis liepė lietuvių policijai vykti į Varėną pakeisti senus ginklus naujais, geresniais. Paskirtą dieną lietuvių policijos būrys, 20 vyrų, išvyksta iš Eišiškių su vežimais į Varėną. Apie 10 km. nuo miesto, prie vieno miško, laukė jų lenkai partizanai. Jie atidarė ugnį. Prasidėjo žiaurus mūšis. Lietuvių policija sugriuvo į griovius ir didvyriškai gynėsi, kol turėjo šovinių. Pritrūkę šovinių vieni patys nusišovė, o kitus lenkai durtuvais dabaigė. Visi jie žuvo. Šis tragiškas įvykis sujaudino visos apylinkės lietuvius.

(Nukelta į 11 psl.)

ESTŲ ŽUVŲ KRAUTUVĖ
PARKDALE FISH MARKET
2204 DUNDAS ST. W. (kampas Dundas-Roncesvalles). Tel. LE. 2-2692.
Į namus pristatome nuo $3 vertės užsakymus. Augštos kokybės šviežios, rūkytos ir konservuotos žuvys. Rūkyti unguriai, estiška juoda duona ir kt.

RESTORANAS "RŪTA"
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. • Telefonas LE. 6-4393
Savininkė Olga Compagnin.
Naujai dekoruotos patalpos, valgiai gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų europietiško skonio.
VISI maloniai kviečiami atsilankyti
Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
Vaistai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogo Nr. 2.
Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
1702 Whitehall Drive, London, Ont. Tel. GL. 1-0821. Ponas K. Kudukis.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
SAVININKAI S. ir A. KALŪZA

DIEVO MEILĖS ŠVENTĖ

"Pasirodė mūsų Išganytojo Dievo maloningumas ir gerumas žmonėms" (Tit. 3, 4).

Lietuviški Kūčių papročiai su plotkelėmis siekia pirmųjų krikščionių amžius. Plotkelių laužymas yra daugiau išorinis dlaykas, bet juo išreiškiamas įskaudinimų dovanojimas bei susitaikymas siekia pačią krikščionybės dvasią — Dievo ir artimo meilę.

Garsus prancūzų rašytojas Viktoras Hugo viename savo romane išskaičiuoja eilę Dievo pavadinimų, kaip tai Visagalybė, Visažinojimas ... ir teigia, kad giliausiai Dievo esmę išreiškiąs Gailestingumas. Bet prel. Al. Dambrauskas-Jakštas visai teisingai pastebi, kad rašytojas čia parodo savo nenusivokimą krikščionybėje, nes šv. Raštas be užuolankų sako, kad "Dievas yra meilė" (1 Jono 4, 16).

Tiek pasaulio sutvėrimo, tiek išganymo paslaptys glūdi Dievo meilėje. "Taip Dievas mylėjo pasaulį, kad davė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nežūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą" (Jono 3, 16).

Kalėdos — Dievo Sūnaus žemiškas užgimimas — ir yra kiekvienam geros valios žmogui suvokiama žmonijos išganymo pradžia. Motinos meilė vaikui taip giliai išreiškia Dievo meilę žmonėms, kad Dievas išganymo darbą istorijoje pradėjo Apreiškimo Švč. Mergelei ir Kristaus užgimimo slėpiniais. Jau pas pranašą Izaiją (49, 15) randame mintį: "Argi gali moteriškė užmiršti savo kūdikį, kad nepasigailėtų savo įsčios sūnaus? Bet jei ji užmirštų, aš neužmirščiau tavęs".

Sputnikų amžiuje apie Dievo meilę žmonėms kalbėti nemadoje. Bet kiekvienas, kuris yra tėvas, motina ar auklėtojas, gerai žino, kiek pasiaukojimo reikia vaikus išauginti ir išlavinti, ir kiek vaikai, ypač paaugliai ir suaugę, už visa tai atsilygina.

Tačiau ne tik Dievo, bet ir meilė aplamai apsišvietusiam bendralaikiui atrodo dalyku, kurio nebeverta minėti. Ar begalėtų šitą mintį kas nors ryškiau pavaizduoti kaip faktas, kad Encyclopaedia Britanica naujausioje laidoje meilės visai nebemini? Tuo tarpu atomui ji skiria penkis puslapius. Kai britų enciklopedija 1768 m. pasirodė pirmą kartą, tai meilė užėmė penkis puslapius, o atomas keturias eilutes.

Panašiai yra ir su Dievo meile žmonėms. Mes mąstome, kalbame apie visokius uždavinius ar nelaimes, siekiame nežinia kiek žemiškų gėrybių, bet šias rūdys ir kandys gadina, o anuos vistiek nesugrąžinamai nusineša laikas.

Kaip vaiko atšalimas negali panaikinti tėvų meilės, taip ir žmogaus įklimpimas į praeinančius vargus, uždavinius, gėrybes nepakeičia jo būties ir atgaivinimo - atpirkimo šaknų.

Kalėdos yra žmonijos išganymo pradžios, Dievo meilės paslapties atsiskleidimo šventė. Kartu ir priminimas bent tiek vertinti išganymą, kiek sugebėjome duoti atsakymą į tėvo - motinos meilę. O Kūčios su plotkelių laužymu yra ne kas kita, kaip Viešpaties Jėzaus naujo ir jam būdingo įsakymo priminimas: "Iš to visi pažins, kad jūs mano mokytiniai, jei turėsite meilę vienas kito" (Jono 13, 35). Kūčios ir Kalėdos su brangiais papročiais ir šventom apeigom kasmet iš naujo kviečia žmogų atsiliepti į Sutvėrėjo ir Išganytojo meilę. "Nes tai yra Dievo meilė, kad mes laikytumėm jo įsakymus" (1 Jono 5, 3).

T. Konstantinas, OFM, Cap.

Kūčios su sovietų karininkais

TIKRAS 1940 METŲ ĮVYKIS

— Pasimelskime už tuos, kurie jau amžinai atsiskyrę iš mūsų šeimos ir nesėdi prie šio stalo, o taip pat ir už čia esančius, kad Dievas laimintų ateinančiuose metuose, nes kažin ar visi sulauksime kitų Kūčių ... — pradėjo tėvas prie Kūčių stalo.

Lėtai, rimtai tėvas pradėjo "Tėve mūsų ...". "... Kasdieninės mūsų duonos ..." tęsė visi. Toliau sekė "Sveika Marija", "Garbė" ir "Amžiną atilsį" už mirusius.

Ši paskutinė trumpa maldelė kažkaip jausmingai nuaidėjo mokytojo Petro širdin, kuris čia kartu su žmonos tėvais gyveno:

"Ar nebus ši maldelė pakartota už mane dar šiais metais, nes tiek priekabių ieško tie komunistų partijos valkatos?". Tačiau garsiai nepasakė.

Po maldos visi suséda prie stalo. Tėvas paima plotkelių lėkštę ir pradeda dalinti visiems pagal amžių: savo žmonai, broliui su žmona, vyriausiam žentui Adui su dukra, mokytojui Petrui ir jo žmonai Laimutei, o toliau vis mažėjančiais amžiaus metais ligi paskutinės mažiausios Marytės. Tada tėvas pradėjo laužti iš kiekvieno plotkelės po kąsnelį, o tuo pat ir savo plotkelę davė kiekvienam atsilaužti.

— Taip Kristus su apaštalais dalinosi paskutinėje vakarienėje, taip ir mes turime dalintis vienas su kitu kasdienine duona, — lyg maldos žodžiais tėvas įprasmina tylų plotkelių laužymą.

— Kažin ar visi sėdėsim sekančiais metais prie šio stalo? — suabejoja liūdnai motina. — Tokie baisūs metai, ar neišveš kurio į kalėjimą? Tiek smakų prilindo čia!

— Kam čia sukt galvą ir rūpintis ateinančiais vargais, mama? Jie nepralenks, jei bus Dievo leista! Dėkokim Dievui už šiuos metus, kad dar visi čia sėdim, — kreipė uošvės kalbą mokytojas Petras.

— Taip, esam čia, nes jau iš tarnybos paleido, — skundžiasi Ado svainis, buvęs tarnautoju Kauno muitinėje.

Pasidalinę plotkelėmis, visi pradėjo užkandžiauti, kalbėtis apie kasdieninius įvykius. Šeima susirinko didelė, nes jau toks paprotys: visi, nors atskiromis šeimomis gyveną miestelyje, susirenka Kūčioms pas vyriausią — tėvą-uošvį, o truputį pasivaišinę eina pas vyriausią žentą Adą. Jis ne vienas: broliai ir jo žmona, kurie visi lygiai dirba prie savos mėsinės ir restorano-saliūno. Ten visada pilna žmonių, o ypač turgaus dienomis ar šventadieniais. Tačiau šiandien yra Kūčios — viskas uždaryta. Jų didžiajame kambaryje paruoštos Kūčios visai artimai giminei, o taip pat ir pirmajai Kalėdų dienai.

Nespėjus gerai nė pradėti Adas ragina:

— Skubėkim greičiau, kad piemenėliai čia neužtiktų, nes dar pas mus Kūčios laukia.

— Palauks, nepabėgs, — atsako svainis Petras ir su stikliuku sveikina visus. Kitų ilgai nereikia raginti, nes kiekvienas dar tik pradeda. Užtrunka dar kiek laiko, kol jau ir kiti pradeda kalbėti apie Kūčias pas Adą, netoli —vos keli šimtai žingsnių, tačiau mažiesiems ir tai šaltis už nosikių griebia.

Sueinam visi pas Adą. Vaikai bėga pažiūrėti eglutės, bet ten moterys neleidžia, nes dar Kūčios nesuvalgytos. Jau vėlokas laikas. Sėdame prie stalo. Staiga smarkus beldimas į lauko duris. Šiais metais jau buvo nelauktų svečių nakties metu pas kelis iš čia esančių — kratos. Argi ir dabar? ...

Adas išskuba į prieangį. Girdime tik atskirus posakius iš ginčo. Adas ginčijasi rusiškai su keliais vyrais.

Mokytojas Petras staigiai pertraukia viduje tylą su žodžiais apie pagautą lydeką dar vasaros metu, o gal ir niekada nepagautą? Buvęs muitininkas juokiasi balsu, ir visi sudarome šeimyninio pobūvio nuotaiką.

Iš prieangio įeina du rusų karininkai, o paskui juos ir Adas. Adas karininkams rusiškai pristato mus, o jo žmona mums tyliai pakužda:

— Kompartijos valkata atvedė juos vakarienei. Adas nenorėjo priimti, nes uždaryta, bet jam pagrasino. Tegul ...

Padarome vietas jiems prie stalo ir kviečiame kartu vakarieniauti. Jie tai nenori. Jie nori prie atskiro stalo. Adas griežtai, bet prašomai, pasiūlo būti svečiais prie bendro stalo, nes restoranas uždarytas, ir jokio atskiro patarnavimo nebus. Pagaliau jie sutinka valgyti kartu. Šiaip taip priprašome nusivilkti milines.

Veterinarijos gydytojas pulk. Pavlovski, virš 50 metų amžiaus, séda prie stalo greto mokytojo Petro žmonos. Prie jo séda leitenantas Rašiotnik, o prie jo mokytojas Petras. Visi kalba rusiškai, bet Petrui vos kelintas žodis suprantamas.

Leit. Rašiotnik, tik atsisėdęs prie stalo, pakelia į šalį savo lėkštes:

— Mes valgysim iš vienos su pulkininku, mums užteks čia, — parodo pirštu į pulkininko padėtas lėkštes. Petras sulaiko jo lėkštes ir prašo pradėti valgyti. Visi tyliai persitaria, ir pradedama Kūčių vakarienė. Dėl šių nelauktų svečių maldos nekalbam, bet plotkelėm pasidaliname, tačiau rusams plotkelių reikšmės nesakome. Iš pradžių mes nežinome, kas jie ir kodėl čia atvyko, nes miestelyje yra tik apie puskapis rusų kareivių tilto sargybai. Tik vėliau sužinome, kad atskiras kavalerijos dalinys apie 200 joja vokiečių pasienio link. Kareiviai apnakvydinti klebonijos pastatuose, o jiedu atvesti čia vakarienės.

Adas pasiūlo duonos. Pulkininkas pasiima riekutę ir pasideda gretimai leitenanto lėkštės. Leitenantas priešinasi ir duonos neima:

— Mums užteks šitos, mums daugiau nereiks, — rodo pirštu į pulkininko padėtą riekutę. Mes keistai nustebinti tokiu jų drovumu, o Petro žmona paima atskirą riekutę ir padeda leitenantui prie lėkštės.

— Mes turime duonos pakankamai. Visiems užteks be skriaudos, — sako svainis.

Adas atpiauna gabalą kumpio ir įdeda pulkininkui, bet leitenantas siekia savo šakute ir peiliu tą įdėtą kumpio gabalą pasidalinti, — jiems užteksią. Čia pat Petras įdeda ir jam gražią kumpio riekę. Pagaliau leitenantas pasiduoda bendrai nuotaikai ir nustoja graibytis su šakute po pulkininko lėkštę. Visi kiti įsidedam tik vienos ar kitos rūšies žuvų ar silkių.

— Kodėl jūs nė vienas neimate šio kumpio, kurio mums davėte? — įtartinai užklausia leitenantas, dar nepradėjęs valgyti.

Petras pradeda aiškinti:

— Šiandien pas mus yra religinė šventė, mes šiandien mėsiškų valgių nevalgome. Mes tik rytoj pradėsime juos valgyti.

— Nesvarbu diena ir religija, įsidrąsinančiu balsu sako leitenantas, svarbu, kad yra, tai reikia viską valgyti.

Jis dairosi ir valgyti nepradeda. Tada Adas atpjauna riekutę to paties kumpio, įsideda į savo lėkštę ir pradeda valgyti su krienais. Čia pat pasiūlo ir jiems įsidėti krienų. Krienai stiprūs, raudonai su burokėliais sudaryti. Abu kairninkai įsideda po porą šaukštelių krienų į savo lėkštes. Leitenantas atsipiauna kąsnį kumpio, užkanda su duona ir sukramtęs nuryja. Tada paima šakute gerą kąsnį krienų ir įsideda į burną. Tuo pačiu momentu meta šakutę ant stalo, griebia su sauja prie burnos, išspiauna krienus į saują ir meta čia pat po stalu ant grindų. Piktas ir įraudęs stoja ir įtartinai dairosi. Jį šnekina Petras. Prišoka Adas su savo lėkšte ir krienais. Aiškina, bet jis netiki. Visi aplinkui stalą dar kartą įsidedam iš tos pačios stiklinės krienų ir užsidėdami po truputį ant žuvies (paprastai krienų su žuvimi nevalgoma, bet dėl parodymo, negi kumpį valgysi Kūčiose), dedam į burnas ir valgome. Atsileidžia leitenanto pyktis, jis sėdasi, valgo kumpį, bet krienų neliečia.

Adas pilsto "skaidriąją" į stikliukus. Leitenantas griežtai sako už abu:

— Mes negersime. Mes kelionėje.

Tačiau visi po žodį, kad reikia pagerbti šeimininkus išgėrimu. Pulkininkas jau siekia ranka stiklelį, bet leitenantas dar vis priešinasi už abu. Pagaliau ir jis sutinka po vieną išgerti. Išgeriam. Užkandžiaujam. Adas vėl pradeda pilstyti "skaidriąją". Jie "skaidriosios" griežtai negersią. Adas siūlo krupniko. Skanus, bet labai stiprus, nors per vaistažolių bei medaus skonį spirito stiprumo nesijaučia. Pripila jiems krupniko. Tačiau vėl toji slaptoji jų baimė: "Kodėl jūs šito negeriate?". Mūsų stikleliuose jau buvo "skaidriosios" pripilta. Jie vieni negersią. Tenka išgerti be eilės "skaidriąją" ir pripilti krupniko.

— Ot, šitą tai galime gerti, bet ne degtinę, — sako leitenantas, o pulkininkas tik pagiria. Toliau taip ir tęsiame: visi geriame degtinę, o jie — krupniką. Visi pasidarė šnekūs, draugiški.

— Kas ta prie draugo pulkininko? — klausia leitenantas mokytoją Petrą.

— Ji mano žmona. Dirba šio miestelio įstaigoje, o prie jos mūsų dukrelė.

Tuo tarpu įsiterpia pulkininkas į kalbą ir paklausia apie Petrą.

— Jis jau penkeri metai dirba čia mokykloje.

— Kaip tai? Judu abu dirbate ir gyvenate tame pačiame mieste?

— Žinoma, visi kartu, o mano motina prižiūri mūsų mergaitę, — aiškina ji.

(Nukelta į 6 psl.)

Kauno arkivyskupijos būstinėj ir kunigų seminarijoj

AMERIKOS KOMUNISTO VIZITAS PAS KAN. J. STANKEVIČIŲ IR REKTORIŲ KUN. ALF. LAPĘ

"Tėv. Žiburių" nr. 49 rašėme apie 'Laisvės" red. R. Mizaros lankymąsi pas Telšių vysk. valdytoją vysk. P. MažELĮ. Tolimesniuose savo laiškuose iš Lietuvos, kuriuos paskelbė "Vilnis" ir "Laisvė", R. Mizara aprašo vizitus pas Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytoją kan. J. Stankevičių ir kunigų seminarijos rektorių Alf. Lapę.

Pasak R. Mizaros, Kauno arkivyskupijos būstinė-kūrija esanti Vilniaus gt. buvusiame domininkonų vienuolyne, kuris statytas 1678 m. Tai rūmai prie buv. studentų bažnyčios, kur anksčiau rektoriavo prel. B. Čėsnys, vikaravo kun. J. Stankevičius ir kur anksčiau buvo gamtos tyrimo stotis. Kūrijos būstinė esanti erdvi su ištaigingu salionu, kun. Strazdelio ir Joanos Arkietės statulomis ir didele sale posėdžiams bei raštine. Pats kan. J. S. "tvirtas, viduramžis vyras, augšto ūgio". Jis pats aprodęs visas patalpas ir dargi savo darbo spalvotas nuotraukas, neišskiriant nė vaizdų iš Vengrijos, kur lankėsi praėjusią vasarą su Lietuvos katalikų dvasininkų delegacija. Pakviestas vakarienei, Mizara turėjęs progos išsikalbėti ir su kitais svečiais — kun. Alf. Lape, kun. J. Vosyliu ir kun. R. Stundžia, kun. seminarijos vadovais. Pokalbyje prie silpnų ir stiprių gėrimų buvę paliesta daug klausimų, pvz. trijų Lietuvos vyskupų buvimas užsienyje, dviejų "jaunų vyrų" siuntimas studijuoti Romon, vysk. Pr. Ramanausko mirtis ir kt. Pastarojo laidotuvėse dalyvavę 140 kunigų; vyskupijos jis neturėjęs, bet gyvenęs Telšių vyskupijoje, todėl ten ir palaidotas prie kitų vyskupų katedroj. (Čia R. M. rašo netiksliai. Vysk. Pr. Ramanauskas turėjo vyskupiją — buvo teisėtas Telšių vyskupo ordinaro įpėdinis, bet sovietinės valdžios neleistas eiti pareigų net ir iš Sibiro grįžus. Red.). Dėl arkiv. J. Skvireckо įpėdinio kan. J. S. pasakęs: "Be vyskupo nebūsime. Jei popiežius nepaskirs, tai mes čia patys kaip nors jį susirasime". Nuo savęs R. M. priduria, esą kan. J. S. nors ir nėra vyskupas, tačiau "turi didesnę galią už kaikurį vyskupą, nes jis be kitko valdo dvi vyskupijas" (anksčiau valdė tris. Red.). Kunigai jį vadiną "ekscelencija".

Kun. Alf. Lapė užsiminė apie prel. J. Balkūno pamokslus, kuriuos jis girdėjęs per "Amerikos Balso" radiją. Pasak Mizaros, buvę užsiminta iš neigiamos pusės. Iš to betgi sužinome, kad "AB" okup. Lietuvoje klausomas. Kai iškilo spaudos klausimas, ar katalikai gauna kokios literatūros, buvę atsakyta: "Spaudos — knygų, žurnalų, laikraščių — Lietuvoje užtenka visiems. O kiek mums religiniams reikalams reikalinga, atsispausdiname". Kad tai išsisukinėjantis atsakymas, matyt, pastebėjo ir pats R. M., nes nuo savęs priduria, esą girdėjęs iš kitų šaltinių, jog kaikurie dvasininkai nori leisti religinį žurnalą ir valdžia leistų, bet nepritarią 'reakciniai dvasininkai", nes tai esą sudarytų įspūdį užsienyje, kad Lietuvoje katalikų žodis nebevaržomas. (Tikroji priežastis, greičiausia, ta, kad toks žurnalas būtų sovietinės propagandos panaudotas komunizmo šlovinimui, o ne katalikybės skleidimui. Red.). Kan. J. S. padovanojo svečiui "Lietuvos katalikų kalendorių", "Katalikų maldaknygę" ir rankomis austą juostą. Pokalbiuose ,matyt, buvo ir laisviau prasitarusių, nes R. M. pastebi, kad šeimininkas kan. J. S. "jį tuojau pakoreguodavo", primindamas sovietinės santvarkos gerumą.

R. Mizara platokai aprašo ir apsilankymą Kauno kunigų seminarijoj, tik nepasako kur ji yra. Mini, kad sem. bažnyčios vidus naujai išdažytas, jos gale esanti koplyčia; klierikų bendrabutis mažas — jaunieji gyveną sukimštai ir tik vyresnieji perkeliami į kambarius po 3 asmenis. Klierikų 57, nors valdžios leista 60. Rektorius kun. Alf. Lapė, vicerekt. kun. J. Vosylius, ūkvedis — kun. R. Stundžia. Profesoriai: prel. dr. J. Labukas, kun. dr. L Pukėnas, kun M. Grubys, kun. Alb. Jaudegis, kun. Pr. Tamulevičius. Neseniai paskirto kun. Stakausko R. M. nemini. Į seminariją priimami baigę gimnazijas ir atitarnavę sovietinėj kariuomenėj. Su marksizmu-leninizmu jie susipažįstą gimnazijoj, o seminarijoj dėstoma tik sovietinė konstitucija. Rektorius sakėsi gaunąs pasiskaityti komunistinę "Laisvę" ir priminė, kad Lietuvos kunigai susipažinę su marksizmu — netokie kaip seniau. Esą ir kunigai iš JAV-bių okup. Lietuvoj būtų "pataisyti". Po vaišių R. M. buvęs paprašytas tarti žodį klierikams. Kiek pasvyravęs sutikęs: "Raginau būti gerais patrijotais, ištikimai dirbti lietuvių tautai, stiprinti Tarybų Lietuvą, savo tėvynę". Jam buvę sugiedota 'Ilgiausių metų".

Iš visų pokalbių matyti, jeigu jie teisingai atpasakoti, aiškus vienašališkumas: neužgauti sovietinės valdžios. Tai baimė, kuria gyvena visi Lietuvos žmonės. Juk tie, kurie gyvena viename urve su liūtu, argi gali pasakyti, kad liūtas, t.y. sovietinė okupacija, yra bloga? Todėl netenka stebėtis, jei dvasininkų atsakymai, kiek R. Mizaros yra perduoti, tėra arba liūto glostymas, arba lankstus išsisukimas bei visos tiesos nutylėjimas. Už juos betgi kalba dar gausūs sovietinio persekiojimo faktai, kurių nė R. Mizaros vienašališki reportažai negali pridengti. Pvz. jis nemini visos eilės kun. seminarijos vadovų pašalinimo bei suėmimo; nemini kun. M. Gylio pašalinimo, buv. rektoriaus V. Žitkaus išstūmimo; nemini seminarijos rūmų atėmimo. Neprisiminta, kad nepriklausomoje Lietuvoj buvo 4 seminarijos, teologijos fakultetus, iš kurių tepalikta viena ir tik su 60 klierikų. Vien Kauno seminarijoj būdavo apie 200. Jokių tikybinių knygų, net svetimom kalbom, neleidžiama. Taigi, dar toli iki laisvės.

Miestą sujudino šviesa ant bažnyčios bokšto

Prieš porą mėnesių Varšuvoje virš šv. Augustino bažnyčios kryžiaus pasirodė kažkokios nepaprastos šviesos pluoštas. Eilę naktų ją matė tūkstančiai žmonių. Pasklidus gandui vakare jų susirinkdavo dešimtys tūkstančių ir visi matė. Milicijos pastangos minias išsklaidyti nieko negelbėjo. Ne tik valdžios organai per spaudą bei radiją, bet taip pat Bažnyčios vadovybė per bažnyčias paskelbė, kad tą šviesą esą galima išaikinti natūraliu būdu, kad tai esąs atspindys miesto šviesų nuo bažnyčios varinio stogo susidarius tam tikrai cheminei reakcijai, bet minios tuo netikėjo, daugybė žmonių sakėsi toje šviesoje matę Dievo Motiną Mariją ir vis plaukė į bažnyčią su žvakėmis rankose, su maldomis ir giesmėmis. Valdžios parėdymu bažnyčios stogas buvo nudažytas, bet žmonės ir dabar dar nei bažnyčios, nei šventoriaus neapleidžia ir daugumas jų jokiais natūraliais aiškinimais netiki. Tuo tarpu šviesa nepasirodo, bet ji ir anksčiau ne kas naktį pasirodydavo, tad žmonės laukia. Ta šviesa buvusi tokia stipri, kad žemėje pastatytų ir į ją nukreiptų prožektorių šviesa jos nesudildindavusi. Ji atrodydavusi tik kiek apsiblaususi, nes šviesesniame fone.

Kanados lenkų memorandumas Lenkijos vakarinių sienų klausimu

Kanados lenkų spauda tik dabar tepaskelbė tekstą jų centrinės organizacijos — Kongres Polonii Kanadyjskiej — delegacijos Kanados ministeriui pirmininkui J. Diefenbaker jau rugsėjo 17 d. įteikto memorandumo Lenkijos vakarinių sienų reikalu. Memorandumas pasirašytas KLKongreso pirm. inž. Z. Jaworski ir sekr. W. Gertler, o jį įteikė ministeriui pirmininkui trijų asmenų delegacija: tas pats pirm. Jaworski ir du vicepirm. — advokatas C. M. Bielski ir Otavoje plačių ryšių turįs, pernai norėtas senatoriu padaryti pulk. Stefan Sznuka.

Sekant lenkų visuomenės politinę mintį, be abejonės, ir lietuviams verta susipažinti su to memorandumo turiniu.

Jo pradžioje priminus, kad toji lenkų organizacija atstovaujanti 300.000 Kanados lenkų bei 155 įvairias jų organizacijas, toliau sakoma, kad jų memorandume keliamas klausimas esąs svarbus ne tik Lenkijai, bet ir Kanadai. Dabartinė Lenkija, po pereito karo sunaikinimų, nepajėgianti išspręsti savo ūkinių problemų, kokias iškelianti dabartinė pasaulinė raida, todėl ūkiškai esanti priklausoma nuo Sovietų Sąjungos, o tai užtraukią ir politinę priklausomybę. Vakarų demokratijų uždavinys esąs padėti tuos saitus atpalaiduoti. Ir Kanada galinti pasidaryti šaukliu naujos ūkinės politikos komunistų bloko valstybių atžvilgiu. Tam atsipalaidavimui daug galį padėti ir kultūrinių ryšių pagyvinimas. O Lenkija, jau 1000 metų surišta su vakarų kultūra, esanti verta didesnės Vakarų globos.

Pagrindinis jų memorandume keliamas sienų klausimas Kanadai turįs rūpėti dėl to, kad tas klausimas galįs paaištrinti pasaulinius santykius, galįs iššaukti susidūrimus, o Kanada gi esanti tarpe dviejų didžiųjų galiūnų — JAV ir Sov. Sąjungos, atseit išsiplėtusio konflikto atveju nėgalėtų likti nepaliesta. Vokiečių agresijos prieš tą sieną tendencijos galį būti apramintos tik jiems įsitikinus, kad joks kraštas jų pretenzijų neremia ir net netoleruoja.

Šios sienos kilmė memorandume taip išaiškinama:

1945 m. birželio 5 d. deklaracijoje keturios laimėjusios valstybės pareiškusios, kad perimą visiškon savo valdžion visas Vokietijos žemes, kurios jai priklausė 1937 m. gruodžio 31 d., ir pažadėjusios nustatyti būsimas sienas. Potsdame 1945 m. rugpiūčio 2 d. buvę nustatytos aiškios dabartinės Lenkijos vakarinės sienos ir jai priskirtos žemės buvę išimtos iš Sovietų Sąj. okupacinės zonos. Tik galutinas sienų išvedimas buvęs paliktas taikos konferencijai. Tai turėjęs būti tik formalumas. Su Vokietijos liaudies respublika Lenkija sutartį dėl sienos jau sudariusi 1950 m. liepos 6 d. Toji naujoji siena turinti dar tą gerą savybę, kad esanti trumpa — vietoj buvusių 1.198 mylių, tik 281 mylia.

Lenkijai prijungtos žemės įvairiais istorijos laikotarpiais jai ir priklausiusios. Kad Potsdamo sprendimas buvęs galutinis, rodąs taip pat nutarimas iškeldinti visus gyventojus vokiečius iš Lenkijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos. Lenkijai priskirtose žemėse prieš karą iš 8.4 milijono gyventojų lenkų tebuvę vos 1.3 mil. Bet vokiečių apie 5 milijonus pabėgę nuo rusų armijos, pagal Potsdamo nutarimą per 2 mil. buvę ištremti, tad jų ten dabar besą vos apie 6.000. Tose žemėse gyveną lenkai. 1958 m. vidury gyventojų ten buvę 7.5 mil., o dabar, po lenkų repatriacijos iš Sovietų Sąj., ten gyventojų skaičius maždaug susilyginęs su prieškariniu skaičiumi.

Be to, nereikią pamiršti, kad dėl vokiečių puolimo Lenkija karo metu netekusi 6 mil. gyventojų, 38% visų gyventojų. Bendroje išvadoje, esą daug istorinių, moralinių ir politinių argumentų pagrįsti tarptautiniam šios Lenkijos sienos pripažinimui. Tai esąs Kanados interesas, nes tai pašalintų nerimo priežastį.

Aišku, kad visame tame dėstyme yra daug faktinės padėties bei juridinių perdėjimų. Juk ir pagrindinė tezė, kad Lenkijai pripažinus dabartines sienas viskas aprimtų ir taiką ardančio veiksnio jau nebeliktų, taip pat labai abejotina. Jei tai nuramintų Lenkiją, tai nereiškia, kad nuramintų ir Vokietiją. Priminimas, kad su Rytų Vokietija sienų sutartis jau 1950 m. sudaryta, taip pat vargu ar malonus gali būti Kanados vyriausybei, kuri juk R. Vokietijos nepripažįsta. Vargu ar Kanados premjerui gali būti moraliniu argumentu Lenkijos naudai bus priimtinas ir priminimas tų sričių visų gyventojų vokiečių išvarymas.

Bet tiek jau to. Mums tik gali būti įsidėmėtinas dalykas, kad visame tame memorandume nėra nei žodeliu priminta rytinė Lenkijos siena. Ar ją KLKongresas pripažįsta? Iš to, kad be jokio rezervo ar pastabos prisimenama lenkų repatrijacija iš "Sovietų Sąjungos", tenka daryti išvadą, kad buvusios lietuviškos, gudiškos ir ukrainietiškos Lenkijos žemės jau laikomos Sovietų Sąj. dalimi.

Kažin ar KLKongresas kada nors neįteiks ir kito memorandumo rytinių sienų reikalu?

Dovanok jai BULOVA šioms Kalėdoms

A GODDESS OF TIME $39.75

BULOVA "DEIMANTAS" LA PETITE $59.50

RHAPSODY $75.00

Pas geresnius juvelyrus visur

Visų rūšių staliu darbai

Virtuvių spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos. Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio tekinimo darbai.

GERAS DARBAS. NEBRANGIOS KAINOS.

V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ

802 BATHURST ST. (kampas Bloor)

Telefonas LE. 3-3884.

PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS

Kalbame taip pat lietuviškai.

LOTUS

TEBUS MUMS VISIEMS

LAIMINGOS KALĖDOS IR NAUJI METAI

Tebus tai saugios šventės

Įgėrę nevairuokite

Važiuokite ir vaikščiokite ypatingai atsargiai

Metropolitan Toronto Trafic Safety Council

Pavergtoje tėvynėje

Vad Kauno jūros pirmojo uosto statyba esanti jau pradėta. Jis statomas prie Pažaislio. Būsiąs pastatytas ne tik prekinis, bet ir keleivinis uostas. Statybą buvo norima paskubinti, kad betonavimo darbai būtų baigti anksčiau negu Nemuno vanduo pakils iki to lygio. Tačiau gruodžio 6-7 d.d. Lietuvoje prasidėjo dideli šalčiai, pasiekę 19-24 laipsnius, o Švenčionyse net 31 laipsnį Celsijaus. Tad kažin ar darbus buvo spėta užbaigti, o per žiemą ir dauba prisipildys vandens.

Lentvario kilimų fabrikas pertvarkomas ir plečiamas. Kilimų gamyba iš 130.000 kvm padidėsianti iki 170.000 kvm. Daugumas pagamintų kilimų išvežamą iš Lietuvos į "broliškas respublikas".

Vienam Lietuvos studentui ryšium su Sov. Sąjungos - D. Britanijos kultūrinių mainų sutartim leista vykti į Angliją tęsti studijas. Studentais (labai mažame skaičiuje) būsią keičiamasi taip pat su Lenkija, Vokietijos sov. zona, Prancūzija, Amerika ir kitais kraštais.

Žydų Lietuvoje besą 27.000, rašo Niujorko raudono žydų dienraščio "Freiheit" redaktorius David Matis (Matusevičius), kuris pereitą vasarą taip pat dalyvavo ekskursijoje į Lietuvą. Jis yra gimęs Lietuvoje ir mokąs lietuviškai. Jis savo laikraštyje parašęs net 13 straipsnių apie dabartinę Lietuvą, žinoma, išgarbindamas komunizmą. Pasak jo Vilniuje veikianti žydų teatrinė grupė ir choras.

Vysk. Borisevičiaus kaltinamąjį aktą paskelbusi "Komjaunimo tiesa" piktinasi, kad tada su partizanais ryšių turėję Tirkšlių klebonas kun. Kiela dabar klebonaująs Paežerio parap., Varnių raj., o tada buvęs Laukuvos vikaras Valentinas Šikšnius dabar esąs Judrėnų klebonas. Ta proga paminimi ir kun. Našlėnas, Olšauskas ir Gustaitis, bet kur jie dabar, nepasakoma.

Minimalus atlyginimas Lietutuvoje esąs 300 rublių, rašo "Vilny" J. Urmonienė, dalyvavusi ekskursijoje Lietuvoje. Ji sužinojusi, kad toki atlyginimą gauną valytojos, o viešbučių patarnautojos gauną 400 rb. Jie sąkesi pragyvenų, bet to visdėlto esą maža. Ji kalbėjusi su žmonėmis, kurie gauną vidutini atlyginimą, bet važinėją automobiliais. Paklausti, kaip jie gali to pasiekti, jie atsakę, kad reikia "kombinuoti". Tas ją papiktinę.

Konstantinas Jurgaitis, buvęs augštas pareigūnas LTSR transporto ir ryšių skyriuje prie min. tarybos, vėliau pensininkas, mirė lapkričio 16 d.

Jis buvo gimęs Žagarėje 1900 m., kur baigęs 4 skyrius pr. mokyklos. Rusų revoliucijos metu įstojo į raudonąją armiją ir joje pasiekė ryšių batalijono vado vietos. Lietuvą okupavus rusams ir jis atvyko į Lietuvą.

Prof. Zigmo Žemaičio 75 m. sukaktį paminėdama "Tiesa" suminėjo, kad 1946-48 m. jis buvo Vilniaus un-to rektoriu, o po to visą laiką ėjęs katedros vedėjo pareigas. Be to, jis dirbąs - skaitąs paskaitas politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijoje, 1947 m. buvęs išrinktas LTSR augšč. tarybos nariu.

Ilgai taiso. P. Strazdas "Tiesoje" rašo, kad Ukmergės raj. Kariškių tarybinio ūkio Kariškių skyr. turėjęs elektrą, bet sugedęs transformatorius. Išvežę pataisyti į Šiaulius ir taip taisą jau trečius metus. Stočkų skyr. elektros nesą, nes trūkstą laidų.

Al. Churginas baigęs versti Goethes Faustą.

Vilniaus universitetas gruodžio 4 d. filharmonijos salėje paminėjo savo įkūrimo 380 m. ir tariamo kapsukinės valdžios jo atgaivinimo 40 m. sukaktį.

Posėdžio prezidiume buvo: Bieliauskas, Niunka, Sniečkus, Šarkovas, Šumauskas, Matulis, Petkevičius, Preikšas, Zimanas, be to, profesoriai ir visuomenės organizacijų atstovai. Posėdį atidarė rekt. Kubilius. Universitetas tarybiniais metais jau išleidęs 6.500 specialistų, o dabar turįs 5.600 studentų. Preikšas perskaitė LTSR kompartijos ir vyriausybės sveikinimą, o Matulis augšč. tarybos įsaką dėl "universiteto darbuotojų" apdovanojimo. Sveikinimo kalbą pasakė dabar Lietuvoje viešįs "Laisvės" red. R. Mizara.

Įdomu, kad 375 m. sukaktis nebuvo paminėta, o dabar Vilniaus universitetas minimas ir kaip seniausia 'šalies", t.y. Sovietų Sąj., augštoji mokykla.

Silvestras Leonas, buvęs Lietuvos kariuomenės teismo pirmininkas, tarp kitko pirmininkavęs Neumanno - Sasso bylos metu, buvęs vidaus reikalų ministeris, mirė Lietuvoje lapkričio 17 d., palaidotas lapkričio 20 d. tėviškės parapijos kapinėse Plutiškėse.

S. Leonas buvo gimęs 1894. I. 15. Leskavos kaime Veiverių vls. Gimnaziją lankė Suvalkuose ir Vilniuje, teisę studijavo Maskvos ir Charkovo un-te, 1916 m. buvo pašauktas į rusų kariuomenę. 1919 m. grįžęs iš Rusijos įstojo į Lietuvos kariuomenę. Neprikl. kovose vadovavo 8 p. pulko batalijonui. Būdamas kariuomenėje baigė teisės mokslus. Atsargon išėjo 1925 m. pulk. leit. laipsniu. Buvo taikos teisėju Biržuose, Telšiuose, 1933 m. paskirtas apeliacinių rūmų teisėju, 1934 m. kariuom. teismo pirm., 1938-39 m. vidaus r. min., 1940 m. paskirtas vyr. tribunolo teisėju. Bolševikų 1940 m. suimtas ir išvežtas į Maskvos kalėjimą, vėliau grąžintas į Kauną, kur karo pradžioje buvo išvaduotas. Antros bolševikų okupacijos metu vėl buvo suimtas ir paleistas tik 1956 m. jau palieges, be sveikatos. Iki mirties dirbo pečkurio darbą.

Vilniaus universiteto bibliotekininkystės katedrai sukako 10 metų, džiaugiasi "TB", bet kas yra katedros vedėjas, nepasako. Greičiausia un-to bibliotekos direktorius Vladimirovas.

K. Stalioraitis rašo "TB", kad šiemet birželio mėn. grįžęs iš Vokietijos, Eseno, ir dabar su šeima gyvenąs Marijampolėje.

Poetai nenori rašyti užsakomų politinių eilėraščių. Prieš revoliucijos šventę redakcijos jų negalėję prisiskambinit ir užsakyti kokį šventinį eilėraštį — jie visai nėję prie telefono tomis dienomis. Taip bara poetus Alg. Baltakis specialiu eilėraščiu "Lit. ir Menas" savaitrašty.

Anglijoje esą niekinami ir neapkenčiami svetimtaučiai, rašo "Tiesos" nr. 257 kažinkoks Povilas N. Jis aprašo lyg savo pergyvenimus, kaip su juo kartu anglai nenori dirbti, nenori greta jo prie stalo sėdėti, net autobuse anglas atsistojęs, kai jis prie jo prisėdęs ir t.t. Toliau jis pasakoja, kad buvęs jis ir Vatikane, kur matęs, taip pat visokių nedorybių, apie kurias negalįs net rašyti. O jo išvada, kad kapitalistinis pasaulis esąs supuvęs. Vienas jo draugas išėjęs iš proto, du nusižudę. Jei jau tas Povilas tiek blogybių patyrė, tai ko ten tarp tų kapitalistų gyventi?

Sumažino rajonų skaičių

Įvedant sovietinę administracinę santvarką Lietuvoje, po karo buvo panaikintos apskritys ir įkurti net 83 rajonai, kurie paskirstyti į apylinkes, o šios jau skirtomos į kolūkius. Aparatas buvo sukurtas milžiniškas, nes dar dvigubas — vad. savivaldybinis ir partijos. Greitai pasirodė, kad tai per daug išlaidu, tad prieš kurį laiką penki rajonai buvo panaikinti ir išskristyti tarp kaimyninių kitų rajonų. Tai buvo Dotnuvos, Joniškėlio, Obelių, Simno ir Tytuvėnų rajonai.

Šių metų gruodžio pradžioje panaikinta dar net 16 rajonų: Daugų, Dusetų, Dukšto, Kybartų, Linkuvos, Naujosios Vilnios, K. Naumiesčio, Pabradės, Priekulės, Salantų, Sedos, Švenčionėlių, Troškūnų, Vabalninkų, Veisiejų ir Žagarės. Tuo būdu dabartinis Lietuvos plotas liko suskirstytas į 62 rajonus.

Tai atlikta augšč. tarybos prezidiumo aktu. Kadangi paskirstymas į rajonus yra įrašytas ir konstitucijoje, tai augšč. tarybai pateiktas ir jos 14 straipsnio atitinkamas pakeitimas.

HAMILTON, Ont.

KLK MOTERŲ D-JOS SKYR. DEŠIMTMETIS

Kat. Moterų Draugijos Hamiltono skyrius atšventė savo veiklos dešimtmetį.

Gruodžio 5 d. parapijos salėje suruoštoj arbatėlėj dalyvavo narės su savo vyrais ir keletas svečių. Buvo "Moters" redaktorės Iz. Matusevičiūtės paskaita. Tai nepaprasto iškalbingumo paskaitininkė, kuri hamiltoniečių laukiama visuomet. Ji iškėlė daug gražių ir kilnių minčių ir jei tai visą įgyvendintumėm, tikrai mūsų kolonijos visuomeninėj veikloj nepasitaikytų nesantaikos, nes pasak paskaitininkės žodžių: "Mes turime nuveikti tiek daug svarbių ir kilnių darbų, kad tarpusavio nesantaikos kėlimui nelieka laiko".

Dvasios vadas kun. dr. J. Tadarauskas savo žodyje pasidžiaugė skyriaus nuveiktais darbais. Sveikino dešimties metų laikotarpyje buvusias pirmininkes, ypatingai p. Žymantienę — įkūrėją ir pirmąją pirmininkę; p. Vaitonienę, p. Tumaitienę, D. Kazlauskienę, K. Meškauskienę ir dabartinę valdybą: pirm. Tumaitienę, sekr. A. Pilipavičienę, ižd. Klevienę, Latauskienę ir Bakaitienę.

Sveikino svečias iš Toronto Tėvas Modestas, Centro Valdybos pirm. A. Sungailienė, apyl. v-bos pirm. Varanavičius, M. Povilaitienė iš Delhi, skautų vadovė Bagdonienė, kun. Jurkšas. Šil tai atsiliepė pp. Stanaitis ir Vaitonis (jų žmonos d-jos narės).

Būrelis jaunimo, globojamas p. Jokubėnienės, atliko trumpą programą: L. Kaminskaitė pasakė eilėraštį, D. Vaitonytė pašoko čigonų šokį, jai pritarė pianinu Staniūtė, Tumaitytė — piano, S. Šopytė — baletas. Pranešinėjo N. Latauskaitė.

Sekmadienį 11 val. buvo atlaikytos iškilmingos šv. Mišios. Narės dalyvavo bendroj šv. Komunijoj.

Dalyvė.

K. Liet. Katalikių Moterų D-jos Hamiltono skyriaus valdyba: M. Tumaitienė, B. Latauskienė, E .Klevienė, O. Bakaitienė ir A. Pilipavičienė.

EDITH HYDER, CHML radijo stoties komentatorė, kalbanti antradienių vakarais 10 val., sveikina Hamiltono lietuvius Kalėdų proga ir siunčia geriausius linkėjimus naujiems metams.

"Širvintos" ir "Nemuno" tuntai ruošia Kalėdų eglutę gruodžio 20 d., 4 val. p.p. parapijos salėje. Programą išpildys patys skautai, taip pat pasirodys nauja tautinių šokių grupė sudaryta ir jaunųjų skaučių bei skautų, vadov. G. Breichmanienės. Jaunųjų šokėjų grupė pašoks Lenciūgėlį, Kalvelį ir kelis tautinius žaidimus.

Skautus ir skautes ta pačia proga aplankys ir Kalėdų senelis su dovanėlėmis.

Kviečiami atsilankyti skaučių bei skautų tėveliai, būsimieji skautai-ės su tėveliais.

Tuntininkai.

Apyl. rinkiminės komisijos pirmasis posėdis įvyko gruodžio 10 d., 13 Elm St. Kom. pirm. išrinkta Alb. Pilipavičienė, sekretoriumi St. Bakšys. Nariai: J. Giedraitis, sj., Pr. Sakalas ir Ig. Varnas.

Kandidatų pristatymui į apyl. v-bą ir kontr. kom. paskutinį terminą nustatė 1960 m. sausio 21 d. 24 val.

LNamų naujais nariais įstojo Jarašiūnas Stasys, įnešdamas $100. Jis turi gerai einantį biznį prie Queen Elzabeth autostrados netoli Grimsby, Ont., — nuomoja Supertest gazolino stotį ir šalia turi valgyklą, kuri būna vasaros mėnesiais perpildyta.

Genė ir Vladas Stabingiai nariais įrašė savo dvynukes Aldutę ir Ritą, įnešę už jas $200. Viso gauta $300. Visiems nuoširdus ačiū!

Vyt. Babecko muzikos studijos ruošto lapkričio 15 d. LNamuose jaunųjų menininkų koncerto programoje dalyvavo apie 30 muzikos besimokančio jaunimo. Dalyvavusių koncerte atsiliepimai labai puikūs. Geraiusiai pasirodė akordeonistė Janė Kanevaitė, prieš kurį laiką laimėjusi visos Kanados savo amžiaus akordeonų muzikos konteste pirmą vietą. Stipriai užsirekomendavo pianistė Naruševičiūtė - Noris Eilyn. Taip pat puikiai paskambino iš vyresniųjų Vaičiūtė Sandra, Stanius Edmundas, jaunesniųjų — Falkauskaitė Violeta ir Klevaitė Margarita, jau antrus metus iš eilės Kiwanis klubo festivalyje laimėjusi aukso medalį. Iš akordeonistų stipriausiai išryškėjo Kaneva Raimundas, Prunskus Gintautas ir Beniušis Vytautas.

Į koncertą atsilankė 88 suaugę ir 33 vaikai, išviso 121 asmuo. Pajamų gauta $75,75. Išlaidų buvo $41,37. Pelno liko $34,38. Pusė jo $17,19 inešta į Liet. Namus, o antrą dalį $17,19 Vyt. Babeckas pranešė aukojąs lietuviškos operos klaviro išlaidoms dengti.

Jonas Mikelėnas, jau kelis metus dirbąs Krono - Valevičiaus bendrovėje namų pardavėju, paskutiniu laiku surado torontiškiams Viktorui Audėnui ir Jonui Šimkui ir pardavė puikiai einantį biznį už pasakiškai žemą kainą. Jie nupirko ir nuo kitų metų vasario 1 d. perima gazolino stotį su šalia esančiu moteliu ir valgykla 4 mylios į vakarus nuo Paris, Ont., prie 2-ro kelio. Šiuo plentu vyksta didelis judėjimas. Juo dažnai pravažiuoja ir lietuvių, ypač tabako augintojų, tad nepamiršk ime užsukti pasipildyti benzino ar užkąsti pas savus tautiečius.

LN kine Delta nuo gruodžio 24 d. iki gruodžio 30 d. bus rodomas didysis filmas "The Ten Commandments". Bilietų kainos sumažintos: suaugusiems 90 c., vaikams iki 14 m. 25 c.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga nuoširdžiai sveikinu mano žinelių skaitytojus ir linkiu daug laimės ateinančiais metais!

Kiek laikas ir sąlygos leido, stengiausi informuoti tautiečius apie visus mūsų kolonijos ir apylinkių lietuviškus bei tautiečių asmeniškus įvykius, bet daugiausiai atsidėjau informacijai apie Liet. Namus. Šio darbo didumas ir jo reikšmė lietuviškumui išlaikyti ateityje yra tiek svarbi, kad reikalauja visų mūsų didžiausio vieningumo. Jo galime pasiekti tik nuolatine ir teisinga informacija.

Linkiu, kad Lietuvių Namai ateinančiais metais dar daugiau progresuotų narių skaičiumi bei kapitalu ir galimai greičiau prieitumėm prie tikrųjų Liet. Namų įsigijimo!

Sk. St.

Bankelis "Talka", artėdamas prie metų galo žengia šuoliais pirmyn augdamas kapitalu ir narių skaičiumi. Ypač paskutinį mėnesį labai ryškus augimas naujais nariais ir jų įneštu kapitalu. Taip per lapkričio mėn. įstojo 16 naujų narių, kurie įnešė apie $22.000 šėrų kapitalo. Aplankė bankelio narių šeimą mirtis paimdama Joną Gylį, kuris mirė lapkričio 13 d. Jo skolą bankeliui, keletą šimtų dolerių, padengė draudimas, taip kad nei žirantai, nei turto įpėdiniai nenukentėjo, nes ir šėrai ir paskolos bankelyje yra nemokamai apdraustos. Dabar bankelis turi išviso 383 narius, kurių tarpe yra depozitorių 13, skolininkų 140. Lapkričio mėn balansas suvestas buvo $189.426,92. Svarbesnės pozicijos atrodo šitaip: narių įneštas šėrų kapitalas $174.328,09, depositorių $2.945,64, išduota paskolų asmeninių $125.965,52, morgičių paskolų $30.256,25. Viso paskolų yra išduota $156.221,77. Kasa - banke $30.256,25. Grynas pelnas $9.539,53. Kredito komitetas, pirmininkaujamas J. Mikšio, lapkričio mėn. apsvarstė 6 prašymus paskolai gauti ir leido išduoti $8.989,17.

Revizijos komisija, pirmininkaujama A. Jankūno, lapkričio mėn. pradžioje visiems nariams išsiuntinėjo jų sąskaitų patikrinimo lapelius. Gauti atsakymai iš 161 nario, kurie pranešė, kad jų sąskaitų ištraukos yra tvarkoje. Tai sudaro 43,5% visų narių. Neatsakę nariai skaitomi, kad jų sąskaitos irgi yra tvarkoje. Vienuolikos narių buvo nepakeisti adresai. Nariai prašomi pakeitus adresą tuojau pranešti bankeliui.

Paskutiniame bankelio valdybos posėdyje nutarta šaukti visuotinį narių susirinkimą 1960 m. vasario 6 d., šeštadienį, kartu paminint ir penkių metų įsteigimo sukaktį. Ta proga po susirinkimo visiems nariams bus kuklios vaišės. Visuotinis narių susirinkimas koperatiniam bankeliui yra labai svarbus, nes savo balso negali kam nors perduoti-įgalioti, kaip akcinės bendrovės, kur balso teisę turi akcijos, bet ne asmenys, čia reikia pačiam asmeniškai dalyvauti ir dalyvauti aktyviai reikalų sprendime. Svarbiausias punktas bus pelno paskirstymas ir nuo narių sprendimo pareis, koks bus išmokamas už šėrus dividentas. Tad jau iš anksto prašomi visi pasižymėti šią datą ir gausiai dalyvauti susirinkime, nes nuo dalyvaujančių narių pareis ir nutarimų išnešimas, tiek pelno skirstyme, tiek kituose reikaluose.

Valdyba nutarė visiems nariams įteikti po mažą dovanėlę, kuri gruodžio mėn. pabaigoje visiems nariams bus išsiuntinėta paštu. Dovana bus graži ir naudinga, tai lietuviškas sieninis kalendorius.

Atsiradus daugiau pinigų bankelio valdyba paskyrė į morgičių fondą $35.000, tad reikalingieji pirmųjų morgičių paskolos prašomi kreiptis į savą bankelį, kur ši paskola duodama iš 7% penkių metų terminui iki pusės turto vertės. Asmeninės paskolos duodamos iki $3.000 trijų metų terminu.

Bankelis baigdamas sėkmingus savo veiklos penktuosius metus, dėkodamas nariams už paramą, kartu nuoširdžiai sveikina visus dabartinius ir būsimuosius narius Kalėdų švenčių proga ir linki laimingų Naujų 1960 Metų!

J. D.

Courtlande ir West Lorne, Ont.

Adventinis susikaupimas. Šio mėn. 19 d. 7 v. v. Courtlande konferencija ir išpažintys. Sekmadienį, 20 d., 12.15 val. šv. Mišios ten pat. Išpažinčių klausoma vieną valandą prieš Mišias.

Tą patį sekmadienį, 5 val. p.p. West Lorne bažnyčioje konferencija ir išpažinčių klausymas. Šv. Mišios pirmadienį 7 val. ryto.

Susikaupimą praves kun. dr. J. Gutauskas. Nuoširdžiai kviečiami visi lietuviai katalikai tame susikaupime dalyvauti. Tose vietose bus galima gauti ir kalėdinių plotkelių.

Klebonas.

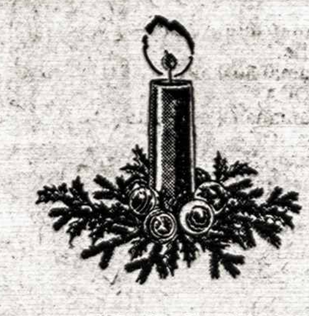

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA
SVEIKINAME VISUS DRAUGUS, PAŽĮSTAMUS IR KLIJENTUS
IR LINKIME LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR
SEKMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ.

CONCESSION GARAGE
430 Concession Street
HAMILTON, ONTARIO.

LIETUVIAI SAVININKAI:
Petras Armonas - Zenonas Bolskis

SVEIKINIMAS

DAUG TYRO DŽIAUGSMO KALĖDŲ ŠVENTĖSE IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI VKL S-GAI, SĄJUNGOS BIČIULIAMS BEI RĖMĖJAMS, JONINIŲ LANKYTOJAMS IR VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

VKLS-gos St. Catharines skyrius.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ 1960 METŲ

proga nuširdžiai sveikiname visus Hamiltono Lietuvių Namų narius ir plačiąją lietuvišką visuomenę ir linkime nuotaikingų švenčių ir daug daug asmeniškos laimės ateinančiais metais!

Kartu šia proga prašome visų tautiečių dar skaitlingiau jungtis į Lietuvių Namų narių eiles ir linkime, kad Naujieji Metai mumyse sukeltų dar daugiau entuzijazmo didžiajame Hamiltono lietuviško Centro steigimo darbe!

Jūsų

Liet. Namų Valdyba ir Kontrolės K-ja.

Du jauni angeliukai Liet. Namuose

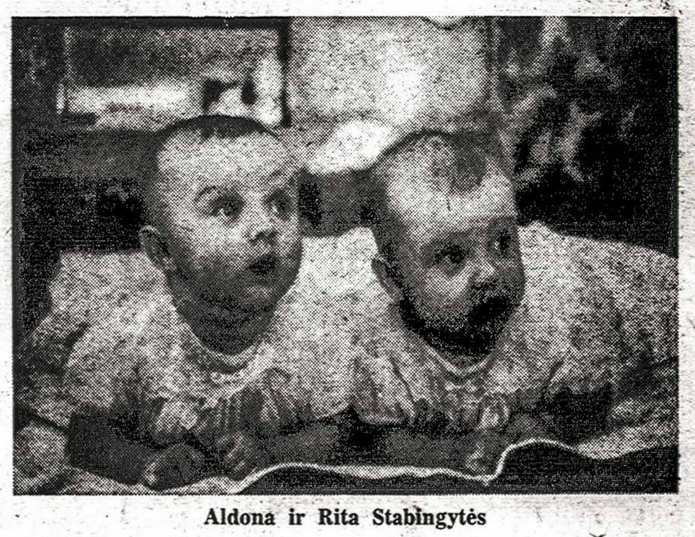

Aldona ir Rita Stabingytės

Įsisiūbavęs lietuviško centro kūrimas Hamiltone, paskutiniaisiais mėnesiais kas kartą vis daugiau patraukia LN nariais mūsų priaugančio jaunimo. Sakyčiau, lietuvis pramato, kad savo vaikus bus žymiai lengviau išlaikyti mūsų tautai, jei jie bus iš anksto įtraukti į stiprią ir į gyvenimo realybę atremtą tautinę ir ekonominę organizaciją. Į ši patį reikalą pažvelgę jauno žmogaus dvasia, mes konstatuojame, kad jaunuolis — mergaitė visada daugiau sentimento rodo tiems įvykiams, kuriais jo ankstyvoje vaikystėje tėvai parodė noro vienu ar kitu būdu konkrečiais darbais formuoti savo kūdikio ateitį.

Todėl tad Genės ir Leono Vindašių parodyta dar 1956 m. rugp. 15 d. pradžia, įrašant LN nariais savuosius Lionę ir Arvydą, susilaukė daugelio tėvų rimto dėmesio ir šiuo metu LN narių tarpe turime jau netoli 50 jaunimo.

Kaip vieną gražų pavyzdį skaitytojams šį kartą noriu pristatyti Vlado ir Genės Stabingių naujagimes dvynukes — Aldoną ir Ritą, kurias Kalėdų proga tėvai įrašė LN nariais, įnešdami jų vardais po $100. Kadangi Genė ir Vladas jau anksčiau buvo įnešę po šimtinę, tad šiuo metu ta šeima prie LN kūrimo yra prisidėjusi net $400. Kad nors pusė lietuviškų šeimų pasektų tuo pavyzdžiu, LN nereikėtų vadinti biznio ir net agituoti juos likviduoti, kaip vienas tautietis siūlė tą viešai spaudoje.

Aldona ir Rita Stabingytės — LN naujausi nariai, atėję į mūsų gretas švenčių proga, yra tarytum kalėdiniai angeliukai, praskaidrinę debesimis užgultą LN padangę. Tik tokie gražūs ir reti įvykiai suteikia LN idėjos vykdytojams jėgų ir valios tam sunkiam darbui. Pirmųjų LN narių — dvynukių įjungimas į didžiąją LN narių šeimą teesie mums konkrečiu užtikrinimu, kad būsimieji Lietuvių Namai bus dvigubai tautiškai tvirtesni, nes jie laikui bėgant apjungs mus netik savo lietuviška dvasia, bet taip pat ir praktiška bei nuolatine nauda.

Mieliesiems Genei ir Vladui Stabingiams siunčiu giliausią padėką ir nuoširdžius šventinius sveikinimus, o dvynukėms Aldutei ir Ritai, mūsų naujausioms nariėms, linkiu Naujų Metų proga šviesios ir didingos lietuviškos ateities.

St. Bakšys
LN v-bos pirm.

AGENTŪRA "GINTARAS"
(K. KUDUKIS)
LONDON, ONTARIO
1702 Whitehall Drive. Tel. GL. 1-0821

Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Čia gaunamos visokios lietuviškos knygos, vadovėliai ir atvirutės. Parduodami įvairūs vokiški radio aparatai ir patefonai. Philco firmos televizijos aparatai.

Žymiai žemesnės kainos kaip kitur.

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

A. LIUDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.
Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.
20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"
Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.
DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje; 58 Dundurn St. N.
Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

Toronto augštosiose mokyklose studijuoja šie lietuviai

Visi, prie kurių pavardės nenurodyta mokykla, studijuoja Toronto Universitete. Prie kitų pridedamas mokyklos pavadinimas ar pavadinimo pirmosios raidės: RIT — Ryerson Institute of Technology, OCA — Ontario College of Art. Skaitmuo rodo kuriame kurse yra.

Antanavičiūtė Irena — I — humanit. m.,
Augustinavičius Algis — II — aeronautiką, RIT,
Balsytė Vida — III — humanitar. m.,
Baršėtis Simas — III — archit. technologiją, RIT,
Bersėnas Vasaris — III—elektros inžineriją,
Bleizgytė Rūta — I psichologiją vakarais,
Čirūnas Jonas — II — humanitar. m.,
Dagilis Romas — III humanit.,
Dailydaitė Jūratė — I — Toronto Teachers College,
Dailydė Arūnas — IV — odontologiją,
Deinora Kęstutis — II — mechan. inžineriją,
Eižinaitė Audronė — I astronomiją vakarais,
Galiauskaitė Dalia — I—odontologiją,
Girdauskaitė Gražina — III — mediciną,
Jankauskas Julius — III — farmaciją,
Januševičiūtė Violeta — I — anglų kalbą,
Jučaitė Irena — vakarinis kursas,
Jurkšaitytė Rama — I — humanit. m.,
Kalendra Arvydas — II — mechan. inžineriją,
Karosaitė Neris — II — humanit. m.,
Kavaliauskas Jonas — III RIT,
Kisieliūtė Daną — II — odontologiją,
Kazlauskas Sigitas — I—odontologiją,
Kulys Alfredas, — human. m.,
Kulienė Regina — Post Graduate,
Kuolaitė Liuda — III — medicina,
Kvedaras Vaidotas — IV — odontologiją,
Kvietytė Dalia — I — social. mokslus,
Lazauskaitė Genė — I — farmaciją,
Laurinavičius Justinas — II — fotografiją, RIT,
Matelytė Ona — I — televizijos meną, RIT,
Matulionytė Judita — V — odontologiją,
Meilutė Dalia — III — meną, OCA,
Mickevičius Algis — III — matematiką,
Mikėnas Vytautas — II — elektros inžineriją,
Mureika Tadas — II — farmaciją,
Nalivaikaitė Živilė — III — anglų kalbą,
Namikas Raimundas — III — metalurg. inžineriją,
Norkutė Genė — III — humanit. m.,
Poškus Kęstutis — III — humanit. mokslus,
Pundziūtė Aldona — II — farmaciją,
Ramanauskaitė — III — meną, OCA,
Ramanauskas Sigitas — IV — meną, OCA,
Rusėnas Pranas — teisę, Osgoode Hall,
Sičiūnas Virginijus — III — statybinę inžineriją,
Sinkus Romas — IV — elektr. inžineriją,
Skirgailaitė Gražina — I — modernines kalbas,
Skirgailaitė Sigita — II — psichologiją,
Slapšys Mykolas — II — meną, OCA,
Skrinskaitė Dalia — I — muziką,
Skrupskelis Kęstutis — filosofiją, Post Graduate,
Stirbys Raimundas — I — matemat. fiziką,
Stonkus Donatas — III — chemiją,
Salkauskaitė Natalija — V — architektūrą,
Salkauskas Kęstutis — Post Graduate. Inžineriją Waterloo College,
Sapokaitė Aldona — I — odontologiją,
Sernas Valentinas — III — fiz. inžineriją,
Treigys Julius — I — fiz. inž.,
Trumpickas Algis — III — meną, OCA,
Ulickaitė Irena — rusų kalbą vakarais,
Vaškelis Bronius — slavistiką — Post Graduate,
Vaštokienė Joana — IV — archeologiją,
Vėlyvis Jonas — II — mechaninę inžineriją,
Vindašius Alfonsas — III — matemat. fiziką.

Tiek lietuvių studentų (65) yra suregistravęs KLStudentų Sąjungos Toronto skyrius. Kaikurių jų žinios nepilnos — trūksta vardo, ne visiškai aiškus studijuojamas dalykas ir kursas. Be to, yra tikras dalykas, kad tai dar ne visi. Net spaudoje kartais pamiršta lietuviškų pavardžių studentų, kurie betgi Studentų Sąj. skyriui nežinomi, nes ryšių su savaisiais nepalaiko. Taip prieš keletą savaičių dienraščiuose buvo paminėta studentė Barbara Urbas, greičiausia lietuvaitė. Yra, žinoma, ir jau nebe lietuviškai skambančiomis pavardėmis, kurių ir atpažinti neįmanoma. Jei kas tokių žinotų, prašytume pranešti "TŽ" arba Studentų Sąj. skyriui, kad su jais galėtų susirišti ir pakviesti į savą būrį.

Pigiausi
SIUNTINIAI
į Lietuvą
PRAMONĖS GAMINIAI — MAISTAS — VAISTAI
Siuntiniai pristatomi per 3-4 sav.
Janique Trading Co. Ltd.
835 QUEEN ST. W., TORONTO
TEL. EM. 4-4025

Rerichas apie Lietuvą

Sovietinis žurnalas "Oktiabrj" išspausdino N. Sokolovos straipsnį apie žymų rusų dailininką Nikalojų Rerichą (1874-1947) su jo dienoraščio ištraukomis. Jų tarpe yra įdomių to dailininko prisiminimų iš jo lankymosi Lietuvoje bei pasisakymų apie jo paveikslus lietuviškomis temomis. Be abejonės bus įdomu su tomis jo pastabomis susipažinti ir mūsų skaitytojams. Red.

"Žirgai" buvo vienas iš pačių pirmųjų mano paveikslų. Baltų, didingų žirgų, besiganančių šventuosiuose Lietuvos ąžuoynuose, idėja seniai mane žavėjo. Žirgai, pasiruošę pagelbėti žmonijai! Eikliejі pasiuntiniai, jau pabalnoti, belaukiantieji tik trimito! Apie šią idėją aš kalbėjau savo draugui Leonidui Semionovui Tian-Šanskiui. Kaip jautrus poetas jis susižavėjo šitu vaizdu. Netrukus jis atnešė man skirtą eilėraštį "Baltieji žirgai".

Apie didingąjį Lietuvos epą mes kalbėjomės su V. Stasovu ir Vladimiru Solovjovu. Lietuva visuomet turėjo daug draugų. Išgirdės apie mano planus, paveikslus, Vladimiras Solovjovas, taršydamas savo ilgą barzdą, vis kartojo: "Juk tai Rytai, didieji Rytai". O Stasovas, sypsodamasis pritarė: "Kaip gi ne Rytai, jeigu ir kalba taip artima sanskritui?" Kur dabar yra manieji "Žirgai"? Buvau sukūręs ir paveikslą "Vaidilutės": lankoje tarp šventųjų ąžuolų atliekamos senovinės apeigos. Kur jis dabar, šis paveikslas, nežinau. Taip pat sukūriau paveikslą "Perkūnas". Dar neseniai iš Ženevos gavau žinią, kad paveikslas yra pas kažkokią kolekcionierę. Ir kiek žinių apie šlovingąjį lietuvių epą pasklido po pasaulį!

Po kelionės didžiuoju vandens keliu "Iš Variagų į Graikus" norėjosi pakeliauti ir kitu ne mažiau didingu — Nemuno keliu. Su Elena Ivanovna 1903 metais mes apkeliavome ir Lietuvą. Lankėmės daugiausia po įvairias istorines vietoves. Visur piešėme etiudus, Elena Ivanovna visur fotografavo. Dalis nuotraukų pateko į Graberio "Meno istoriją" bei kitus darbus apie senovės paminklus. Lietuvoje padariau daug etiudų. Jų likimas savotiškas. Kartą Kalifornijoje pamačiau savo "Kauno bažnyčią" ir "Pilies griuvėsius prie Nemuno", ir "Senąją cerkvę ties Gardinu". Ir ten, už vandenyno, jie atliko savo paskirtį: priminė apie Lietuvos grožį, apie šios senos šalies istorijos didybę.

Kelionė po Lietuvą buvo labai įvairi. Važiavome ir patogiai, ir kratėmės valstiečių bričkelėse. Tekdavo įklimpti ir lakiuose smėlynuose. Ir nustebdavome, kai pūgoje iš pusiau užneštos trobelės pasirodydavo vietinis gyventojas. Bet rūsti aplinka neužgesindavo malonios lietuvio šypsenos. Kartą teko apsistoti tokiame užkampyje, kar nenoromis lindo mintis: ar stiprūs durų užraktai? Bet ir tokie atsitiktiniai būkštavimai neturėjo pagrindo. Nieko blogo kelionės metu mums neatsitiko. Atvirkščiai, mes patyrėme daug gero. Apsistoję mes girdėjome ir aklaji dainininką, užrašėme daug herojiškų ir gražiausių padavimų. Iš visų šalių, kuriose mes lankėmės, Lietuva paliko patį maloniausią prisiminimą. Nekartą teko pajusti, kodėl lietuvių kalba taip artima didžiajam sanskritui. Iš tos pačios didybės, iš tų pačių turtų susidarė ir lietuvių dvasinis lobynas.

Rašinio konkursas imigrantams

(CSc) — Tarptautinė Katalikų Imigracijos Komisija (Commission Internationale Catholique pour les Migrations — CICM) Ženevoje, Šveicarijoje, yra rašinių konkurso globėjas saryšy su ketvirtuoju Pasaulio Imigracijos Kongresu, kuris įvyks 1960 m. Kanadoje. Konkurse gali dalyvauti visi asmens, kurie emigravo po 1945 m. gruodžio 31 d. Reikalaujama, kad rašinys nebūtų didesnis kaip 5.000 žodžių ir liestų integracijos (isigyvenimo) problemas, t.y. paliečiant autoriaus patyrimą nuo tada, kada jis pradėjo aktyviai dalyvauti savo naujoje tėvynėje. Viskas gali būti paliesta: ūkiškas ir socialinis gyvenimas, įsigyvenimo pajautimas, o taip pat ir visos kitos problemos, su kuriomis susiduria imigrantas prieš jam įsijungiant ir susirandant sau vietą bendruomenėje.

Pirmoji premija yra $100 ir kelios premijos mažesnių sumų. Rašiniai gali būti parašyti šiomis kalbomis: anglų, prancūzų, vokiečių, olandų, ispanų, portugalų, italų, vengrų, lenkų ir rusų. Turi būti pridėtos trumpos autoriaus biografinės žinios.

Adresuoti: CICM Canadian offices, 637 Craig West, Montreal, Quebec.

Būtų labai pageidautina, kad kuo daugiau naujųjų kanadiečių šiame konkurse dalyvautų. Galimas premijos laimėjimas neturėtų būti vieninteliu motyvu rašyti. Greičiau tai turėtų būti supratimas, kad spirginančios integracijos problemos negali būti išspręstos be tų, kurie turėjo su jomis kovoti.

Literatūros padėtis Čekoslovakijoje

Literatūrinis atolydis Čekoslokijoje, kuris toli gražu niekada nebuvo pasiekęs Lenkijos ar priešrevoliucinės Vengrijos literatūros laipsnio, staiga vėl yra sustabdytas dviejų vadovaujančių literatūros ir meno žurnalų uždarymu. Šie žurnalai — "Novy Život" ir "Kveten", — kuriuos leido Čekoslovakijos Rašytojų Sąjunga, savo paskutinius numerius išspausdino 1959 m. birželio mėnesį ir vietoje jų pradėtas leisti naujas žurnalas, pavadintas "Plamen".

"East Europe" — Niujorke išeinantis R. Europos reikalams nagrinėti leidinys, savo rugsėjo mėnesio numeryje plačiai įvertina Čekoslovakijos literatūros padėtį, saryšyje su naujaisiais įvykiais. Iš ten ir imame daugumą čia duodamų informacijų.

Kaip minėtame leidinyje rašoma, uždarytieji žurnalai — "Novy Život" (Naujas gyvenimas) ir "Kveten" (Gegužis) buvo daugumoje apjungę tuos rašytojus, poetus ir kritikus, kurie stengėsi išvaduoti čekoslovakų literatūrą iš socialistinio realizmo ir partijos sekimo rėmų.

Ypatingai visus nustebino "Novy Život" uždarymas, nes jis buvo oficialiu rašytojų sąjungos organu, reguliariai pasirodančiu nuo 1949 metų. "Kveten", kuris pradėjo eiti 1956 m. ir atstovavo jaunesniuosius rašytojus, jau senokai ir nuolat buvo kritikuojamas savo "laukiniškumu", todėl dėl jo uždarymo nebuvo labai stebimasi.

"Novy Život" iki 1956 metų aklai sekė partijos liniją ir tik tada pradėjo krypti į šalį. Pradžioje šio žurnalo vedamuosiuose buvo pasisakyta už literatūros ir meno laisvę. "Menininko kūrybos laisvė", — rašė 1956 m. balandžio žurnalo numeris, — "reiškianti jo neprikląusomybę ir nepajungtą meninį ieškojimą, yra svarbiausios aplinkybės menininko talento išlavinime . . ."

Žurnalas taip pat iškėlė "socialistinio realizmo" problemą. Nukamuoti oficialiųjų stalinistų sukurtų receptų romanui bei jų charakterių schemomis, žurnalo redaktoriai nurodė, kokios rūšies literatūros jie yra pasiilgę:

"Mes norime literatūros, kurioje žmogus nebūtų pajungtas ideologiniam grąžtui, kuri žmogų nesuredukuotų iki klasės tipo ir klasės santykiavimo, literatūros, kuri kalbėtų žmogiškai sielai visoje savo nuostabioje pilnumoje . . ."

Tų pačių metų liepos mėnesio numeryje tilpo tokie už naują kelią pasisaką žodžiai: "Mūsų rašytojai per daug dažnai stengėsi prisitaikinti prie taisyklių, bet, reikia pasakyti, kad toks nėra pats geriausias kelias. Dideli menininkai, ypatingai didžiausieji, pirmoje eilėje buvo tie, kurie sulaužė taisykles visose apraiškose".

Trynimasis tarp žurnalo redaktorių ir partijos pagaliau privedė prie žurnalo uždarymo. 1959 m. šeštame ir paskutiniame žurnalo numeryje buvo įdėtas popierio gabalas su tokiais žodžiais:

"Literatūros leidiniai gimsta iš tam tikrų objektyvių literatūros bei visuomenės reikalavimų. Jie gyvuoja tol, kol jie sugeba patenkinti tuos reikalavimus ir yra pakeičiami kitais, kada atsilieka nuo literatūrinio progreso. Čekoslovakijos rašytojų sąjungos suvažiavimas praėjusį kovo mėnesį pabrėžė klaidas ir nesusipratimus, surištus su antrąja čekoslovakų rašytojų kongresą sekusiu laikotarpiu. Jis taip sukėlė sąlygas, privedusio prie agresyvumo išsivystymo čekų ir slovakų literatūroje ir kritikavo socialistinės kultūrinės revoliucijos laimėjimus mūsų šalyje. Sąjungos leidžiamo žurnalo kritiška analyzė privedė centrinį jos komitetą prie sprendimo, kad nauji uždaviniai ateityje yra reikalingi tokio leidinio, kuris efektyviai galėtų padėti pasiekti užsibrėžtus tikslus . . ."

"East Europe" žurnalas savo straipsnio pabaigoje sako: "Matysime, ar panaikinimai dviejų pagrindinių šaltinių, skirtų čekoslovakų literatūriniam gyvybingumui, turės įtakos į paskutiniais metais pakeltų balsų nutildymą. Jeigu taip ,tai "Novy Život" ir "Kveten" bus trumpo atolydžio tarp dviejų žiemių paminklas".

Edvardas Šulaitis.

SUNKU KNYGAS PASIEKTI

Tikrai buvo malonu skaityti "TŽ" nr. 44 knygos mylėtojos R. K. ir jį pasekusius kitus straipsnius.

Rašydama neturiu tikslo pasisakyti, kokia lietuviška knyga turi būti. Tai, žinau, padarys už mane daugiau žinantieji. Aš daugiau galėčiau pasakyti, kaip yra būti be lietuviškos knygos ir be lietuviškos spaudos eilę metų.

Kur dera ir kur nedera skaityti aš taip pat pasisakyti nemanau. Aš žinau savo pirmąsias knygas pradėjau skaityti nuo motinos po drabužiais paslėpdama išsinešus dar ganydama, arba vėliau pasislėpusi nakti prie mažos žibalinės lemputės arba ir gana dažnai kada turėdavau dirbti kokį kitą darbą. Žinoma, tokiam savotiškam "knygnešiui" nekartą bausmę teko atsiimti rykšte. Nors vėliau ir tos nelauktai užklumpančio "žandaro" motinos buvau įvertinta, kuomet ir jai — vos maldų knygelę tėčio išmokintai paskaityti — parinkusi paskaitydavau ką nors, kada ji buvo likusi jau viena.

Kad lietuviška knyga brangi, irgi nepasakyčiau. Paprastai lietuvis šiais laikais daug daugiau sau prabangos leidžia. Gi knyga kultūringam žmogui nėra prabanga, o būtinybė.

Gal daugiau kaip ir R. K., tik mano atveju daug daugiau kaip biblijos septyni liesi metai "šaldė" širdį nuo lietuviškos knygos meilės. Kada daugeli metų nemačiusi geros lietuviškos knygos, lankydamasi pas savo artimuosius ir vėl praleidau naktį skaitydama "Kuprelį", aš negalvojau, kokio formato ta knyga yra. Bet patirto įspūdžio niekad neužmiršiu. Dabar, dirbant darbą su pastoviom pajamom, kartais yra galimybė nusipirkti knygą ar kitą. Nors ir vėl ne be priekaišto sau, kad ar ne geriau daugiau ką pasiųsti saviesiems Lietuvoje?

Mano tikslas rašyti buvo pareikšti savo nuomonę, kad lietuviška gera knyga nėra pakankamai garsinama. Dažnai skaitai ir "TŽ" aprašomas knygas, bet beveik niekada nėra pažymėta kur jas galima gauti? Rašoma apie knygų platintojus. Visą laiką gyvenant toliau nuo didžiųjų lietuviškų kolonijų tų knygų platintojo niekad netenka sutikti net sunku įsivaizduoti, kaip jis ir atrodo. Jeigu aprašant geras knygas visuomet būtų pažymėta, kur jas galima gauti, aš žinau, aš pirkčiau daugiau kaip kita tiek knygų kiek jų perku dabar. O gal būtų ir daugiau tokių?

I. C.
Whitehorse, Yukon T.

Red. pastaba. Tolimose vietovėse gyvenantiems tautiečiams knygų įsigijimo reikale mielai patarnaus ir "TŽ" redakcija.

Dažai ir sienoms popieris!
Vaikai, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

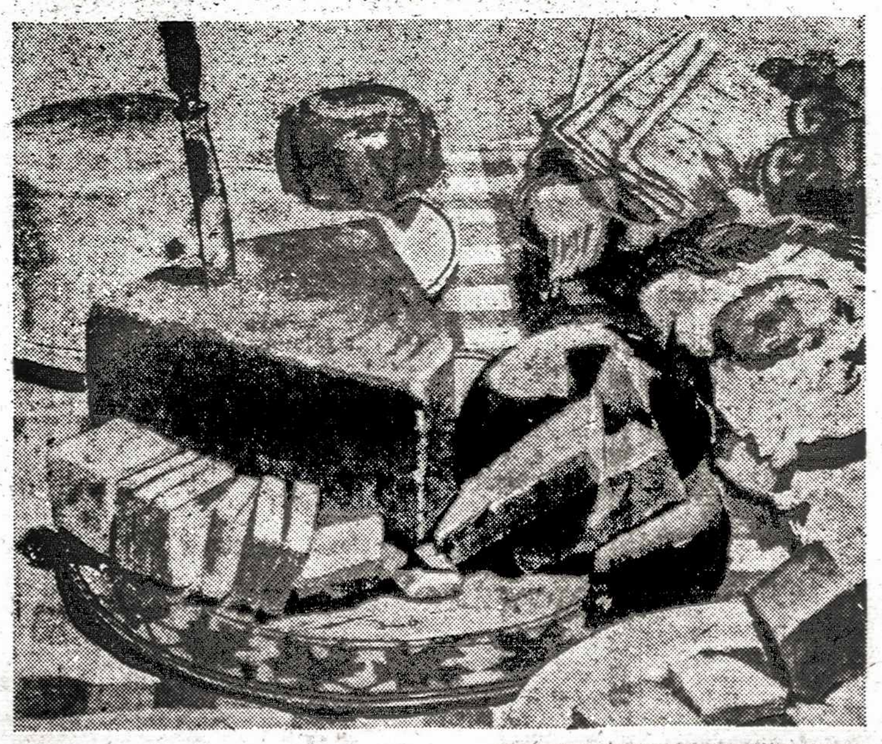

KANADIEČIAI
DŽIAUGIASI
PASIEKTU
GERU SKONIU
MOLSON'S
CANADIAN
lager beer
BREWERY LIMITED

BRANGIEMS KLIJENTAMS BEI PAŽĮSTAMIEMS
JAUKIŲ ŠVENČIŲ IR DŽIUGIŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKI

ST. PRAKAPAS
į tėvynę siuntinių užsakymo firmų atstovas
Telefonas RO. 7-9088

Mielus klijentus, bičiulius ir pažįstamus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga sveikiname
H. ir J. MEAT MARKET
1322 Dundas St. W. Toronto
Sav. K. KIRNA ir V. KARASEVIČIUS

LINKSMŲ ŠVENČIŲ LIETUVIAMS LINKI
S. & G. TIRE SERVICE
459 RONCESVALLES AVE., TORONTO
Telefonas LE. 4-6602
Žiemos ir vasaros padangų mašinoms urmo kainomis pardavimas. Taisymas ir kt.

Savo mieluosius klijentus
ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ 1960 METŲ PROGA
sveikinu linkėdamas sėkmės
JONAS V. MARGIS, Phm. B.
"MARGIS DRUGS"
408 Roncesvalles Ave. (kampas Howard Park Ave.)
Telefonas LE. 5-1944 Toronto, Ontario

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga sveikiname visus savo
klijentus, draugus ir pažįstamus

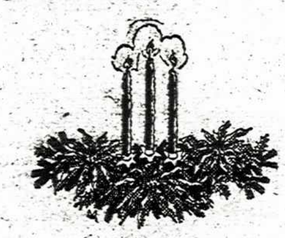

Zuzana ir Bronius Ščepanavičiai
Regina ir Dovas Bendikai
COURTLAND PACKERS CO.

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖS PROGA
sveikinimai visiems klijentams ir pažįstamiems
PAUL'S MEAT MARKET
Sav. P. ir V. DUNDERIAI
1326 DUNDAS ST. W. TEL. LE. 2-8497

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mieliems klijentams ir pažįstamiems linki
A. BERESNEVIČIUS
Vyr. ir mot. drabužių siuvėjas
1299 DUNDAS ST. W.
(tarp Dovercourt Rd. ir Lisgar St.) TORONTO

Mielus klijentus sveikinu
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ PROGA
V. LASTAUSKAS
WALTER BARBER SHOP
874 College Street Toronto

Sveikiname visus lietuvius su
ŠV. KALĖDOMIS ir NAUJAISIAIS METAIS
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
"PARAMA"
1129 Dundas Street West (Lietuvių Namai)
Toronto Telefonas LE. 2-8723

Mielus pirkėjus bei prietelius
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga, nuoširdžiai sveikina

JULIUS MILIUŠAS
Montrose Butcher & Grocery

1006 DUNDAS ST. W., TORONTO
Telefonas LE. 1-9714

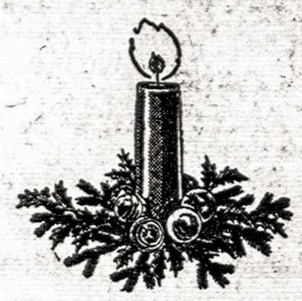

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga
sveikiname
visus savo gerb. bičiulius ir pažįstamus

ALGIS ir IRENA ROPĖ
Rope Construction Co. Ltd.

4 TWYFORD ROAD
TORONTO

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

DORVAL MEAT MARKET
1584 Bloor St. West, prie Dorval Rd.
Toronto, Ont. Tel. LE. 6-6147

Linksmų Šv. Kalėdų ir
sekmingų 1960 metų
linkime savo maloniems klijentams,
prieteliams ir visiems pažįstamiems

BALTIC EXPORTING CO.
S. ir A. KALŪZAI
849 College Street Toronto

SVEIKINAME
SU ŠV. KALĖDOMIS IR NAUJAISIAIS METAIS
ir linkime daug laimės ir pasisekimo visiems
mūsų klijentams ir pažįstamiems

A. V. TARVYDAI
WALLY'S GARAGE
Lietuviška auto mašinų remonto dirbtuvė
5 Robert St. (prie Spadina-College), Toronto. WA. 1-9541

Kalėdiniai sveikinimai
lietuviams

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.
466 BATHURST ST., TORONTO
Kanados didžiausias urmo kainomis išpardavimas.

DŽIUGIOS KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖS IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems klijentams ir pažįstamiems linki

K. ARDAVIČIUS
Vyr. ir mot. drabužių siuvėjas
2102 DUNDAS ST. W. TEL. LE. 3-2220

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
lietuviams klijentams linki

Bempster's BREAD LIMITED
2 FRASER AVE., TORONTO
Telefonas LE. 6-1196
Europietiškos duonos gamintojai—klauskite visose maisto krautuvėse

POKALBIS PRIE PRAKARTĖLĖS

(Atkelta iš 1 pusl.)

švelnios paliesti! Gąsdina ir kartu ramina. Tai tinkamiausia priemonė pradžiuginti vaiką. Be to, jos gali daug ko jį pamokyti.

— Taip, taip — atsiduso jautis. — Suprantu. Aš niekuomet tau neprieštaravau. Nesu jau tiek kvailas.

Jaučio žodžių užliūliuotas, asilas buvo visiškai patenkintas savimi. Deja, jautis tarė:

— Bet neišdrisk bliauti arti jo veido. Gali jį mirtinai išgąsdinti.

— Žioply! — atkirto asilas.

-☆-

KALĖDŲ DIENĄ jautis atsistojo prakartėlės dešinėje, o asilas — kairėje. Būdamas smulkmeniškas ir tikslus savo veiksmuose, jautis jautė pareigą stovėti šioje vietoje. Ir jiedu stovėjo pagarbiai drauge ištisas valandas nejudėdami, lyg pozuotų kokiam nematomam dailininkui.

Kūdikėlis užsimerkė. Vėl norėjo užmigti. Spinduliuojantis angelas laukė jo anapus sapnų. Laukė jo, kad šio to pamokytų, ar gal būti pamokytas.

Štai angelas iš Jėzaus sapnų pasirodo tvarte. Pirmiausia jis nusilenkia naujagimiui ir nubrėžia spinduliuojantį ratuką apie kūdikėlio galvą. Panašius apskritimus nubrėžia Marijai ir Juozapui. Ir vėl jis išnyksta su žavesiu sparnų ir plunksnų, taip baltų ir šnerančių kaip potvynio putos.

— Mes negavome aureolių, — pastebėjo jautis. — Gal būti jis žino ką daro? Ar daug kuo mes prisidėjome?

— Patsai neprisidėjai. Aš sutinku, bet užmiršai mane. Aš nešiau Mariją.

Jautis mąstė: kaip tokia maloni ir silpna būtybė kaip Marija galėjo slėpti tokį gražų kūdikį savo kūne. Tačiau asilas sudrumstė jo mintis tęsdamas savo išvedžiojimus:

— Yra dalykų, kurių tu nepajėgi suprasti.

— Kodėl kartoji vis apie nesupratimą? Aš esu vyresnis už tave: dirbau ir kalnų papėdėse, ir slėniuose, ir prie jūros.

— Tai dar neviskas; yra daugiau nei aureolė, — atsakė asilas. — Aš esu įsitikinęs. Tu, jauti, net nepastebėjai, kad kūdikis yra apsuptas kažkokių stebuklingų dulkių? Ne! Kažko geresnio nei dulkės.

— Jos yra dar gražesnės, — atsakė jautis. — Kaip šviežios, auksinės miglos kylančios iš kūdikio.

— Šneki, lyg norėtum mane įtikinti, jog visa tai pirmas pamatei.

— Kas sakė, kad aš nemačiau?

Jautis pastūmė asilą į tvarto kampą. Ant žemės gulėjo šakelė apdėta žėrinčių šiaudų vainiku. Tai dieviško gimimo paveikslas. Tai buvo pirmoji šventovė. Ir tai padarė jautis, atsinešdamas šiaudų iš kiemo, nepaimdamas nė vieno šiaudelio iš ėdžių. Jam jie buvo lyg kokia šventenybė ir bijojo, kad kartais jų nesuėstų.

-☆-

JAUTIS STEBĖJOSI, kad kūdikis imdavo šypsotis vos Marijai priartėjus arčiau ėdžių. Juozapui priartėjus arba grojant fleita, nežiūrint jo barzdos, kūdikis irgi šypsodavosi. Jautis taip pat norėjo groti kokiu nors instrumentu.

— Tik pagalvok, — jis mąstė, — nieko nereikia daryti, tik pūsti.

Jautis negalvojo šeimininką esant nepajėgų, bet jam atrodė, kad tas gerasis žmogus negalėtų savo kvėpavimu sušildyti naujagimį Jėzų, kaip kad jis sušildė.

— O dėl fleitos, — mąstė jautis toliau, — leiskit man tik pasilikti vienam su vaiku: vienas būdamas su juo aš nesijaudinsiu. Jis toks mažas, reikalingas apsaugos. Galų gale ir jautis žino savo pajėgumą.

Išėjęs į ganyklą jautis norėjo geriau būti vienas be asilo. Jis vis kažkur dingdavo.

— Kur tu eini? — klausdavo asilas.

— Aš greit grįšiu.

— Bet kur eini?

— Einu pažiūrėti, ar jam ko nereikia.

— Palik jį ramybėj!

Tačiau jautis asilo neklausydavo. Prieidavo prie tvarto ir žiūdavo į vidų per mažą, apvalų langelį žemame stoge. Tas langas vėliau buvo vadinamas jaučio akim.

Vieną dieną jautis pastebėjo, kad Juozapas ir Marija kažkur buvo išėję. Ant suolo, netoli ėdžių pasiekiama jo snukiui gulėjo fleita.

— Ką aš galėčiau pagroti? — mąstė jautis, jausdamas, kad pagaliau jis turi pakankamai drąsos su tuo instrumentu atkreipti vaiko dėmesį. — Ar tai turėtų būti artojų daina, ar karo šūkis drąsaus, mažo buljaus, ar meliodija susižavėjusio gyvulio?

Jaučiai irgi dažnai dainuoja sau, nors kitiems atrodo, kad vien atrajoja.

Jautis papūtė dailiai į fleitą. Ir kas gali žinoti — ar tik ne angelas padėjo sukurti tokius tyrus garsus.

Vaikas pakėlė galvą nuo šiaudų ir pažvelgė į tą pusę, iš kur sklido muzikos garsai. Tačiau muzikantas to nepastebėjo. Jam atrodė, kad niekas, išskyrus jį patį, negirdėjo to grojimo. Jis skubiai išėjo, bijodamas, kad niekas, ypatingai asilas, nepamatytų jo taip arti prie mažosios fleitos.

-☆-

VIENĄ DIENĄ Marija kreipėsi į jautį:

— Ateik ir pažvelk į mano kūdikį. Kodėl tu visuomet šaliniesi jo? Juk tu šildei jį savo kvapu, kai jis buvo neapklotas.

Marijos padrąsintas, jautis atsiklaupė prie Jėzaus, kuris, norėdamas jį apraminti, apglėbė jo snukį abiem rankytėm. Jautis net sulaikė kvėpavimą: dabar nereikalinga buvo jo šilima. Jėzus šypsojosi žiūrėdamas į jautį. Iš džiaugsmo jautis tapo nebyliu.

Kūdikis žiūrėjo čia į jautį, čia į asilą. Asilas gi, pasitikėdamas savimi, buvo ramus, o jautis džiaugsmo įtakoje jautėsi dideliu. Atrodė jam, kad per ploną uždangą mato lempą, pernešamą iš vieno kambario į labai mažą ir tolimą namą.

Jautis žiūrėjo taip iškilmingai, kad vaikas ėmė balsu juoktis. Vargšas gyvulys nežinojo ką tas juokas reiškė. Gal kūdikis tyčiojosi iš jo? Ar jis neturėtų būti ateityje santūresnis? O gal tuojau turėtų pasišalinti? Kai vaikas vėl nusišypsojo malonia ir broliška šypsena, jautis suprato, kad jis pageidaujamas prie ėdžių.

Dažnai Marija ir jos sūnus žiūrėdavo taip artimai į viens kitą, lyg tirtų, kuris judviejų yra laimingesnis.

— Atrodo, — galvodavo jautis, — kad jie taip laimingi, taip laimingi. Niekas ikišiol nematė tokios malonios motinos ir tokio gražaus kūdikio. Tačiau būna momentų, kada abu atrodo labai rimti.

Vertė B. V.

Kūčios su sovietų karininkais

(Atkelta iš 3 psl.)

— Ne, taip nebus. Jūs negalite vienoj vietoj gyventi. Jūsų vaikai turi būti valdžios darželyje. Taip nebus! — aiškina tvirtai ir nustebusiai, kad dar taip yra, įsigėręs leitenantas. Ilgai nesupranta mokytojas Petras jo aiškinimų, kodėl jie turėtų ne kartu visa šeima gyventi, kodėl turėtų vaiką atiduoti kitur ir palikti seną motiną be pagalbos?

— Na, drauge mokytojau, — kreipiasi leitenantas į Petrą, uždėjęs ranką ant jo peties, — pasakyk man, ko tu toks jaunas vyras ir nevalgai mėsos? Tu tiki bobų kalboms?

— O ne, drauge Rašiotnik! — nuoširdžiai sako Petras. — Čia kitas dalykas. Ar tu, drauge Rašiotnik, nori būti geru kariu ir ar klausai savo viršininkų?

— Taip, žinoma, klausau. Kam tu to klausi?

— Aš matau, kad tu esi geras karys ir nieko nenori daryti prieš savo organizacijos — partijos nuostatus. Aš esu taip pat religinės organizacijos narys — katalikas. Aš taip pat noriu būti geru nariu ir aš vykdau tai, kas yra įsakyta: nevalgau šiandien gyvulio mėsos.

— Bet tu valgai riebiai sutaisytą žuvį.

— Taip, bet žuvis yra leista. Ne riebumas laužo įstatymą, bet įsakymo peržengimas išvardintu dalyku. Ne daiktas, bet mintis - idėja paneigia įsakymą, padaro nusikaltimą.

— Neklausyk tų liaudies priešų ir, jei tik yra, tai viską valgyk!

— Tu esi geras karys, juo ir būk, o aš esu žmogus, aš priklausau šiai bendruomenei, aš noriu būti geru nariu. Čia ne žmonių reikalas, bet to, kuris viską sukūrė — Dievo.

Leitenantas jau vos stovi ant kojų. Krupnikas veikia. Leitenantas apsidairo, paima Petrą už rankos ir draugiškai vedasi į šoninį kambarį, kad niekas jų negirdėtų. Uždaro duris, pasitraukia Petrą prie sofos ir krinta pusiau gulom. Čia pat ir Petras.

— Tu būsi didelis žmogus. Tu idomus. Stok į kompartiją ir vesk liaudį pagal kompartiją, pagal Stalina.

— Aš esu ir dabar žmogus. Aš einu su liaudimi. Aš mokau jų vaikus, bet komunistai rūpinasi tik partijos žmonėmis. Visur tik propaganda.

— Taip nekalbėk daugiau, nes tave sutryps kiti kojomis. Taip nekalbėk! — Čia pat leitenantas ištraukia kažką iš savo palaidinės kišenės.

— Tu geras žmogus. Aš neturiu teisės tai rodyti niekam, bet tu geras žmogus, aš noriu tave išpėti. Skaityk: čia mano komunistų partijos bilietas. Aš negaliu jo nė mano draugui pulkininkui parodyti. Už tavo tuos žodžius aš turėčiau tave areštuoti ir būtum sutryptas. Tu — geras žmogus. Stok į partiją ir turėsi daug pinigų. — Tuo tarpu jis išsiima iš savo palaidinės kišenės keletą šimtų rublių.

— Va, matai?

— Kas tie pinigai? Ką už juos pirksi?

— Viską, kas tik bus krautuvėje!

— Taigi, tu turi pinigų ir pirksi tik tai, kas bus krautuvėje. Aš nedaug pinigų turėjau, bet pirkau ką tik aš norėjau, o ne tai, kas buvo krautuvėje.

— Aš galiu pirkti viską, kas yra! — spiriasi leitenantas.

— A, drauge Rašiotnik, kodėl aš negaliu pirkti tiek daug prekių, kurios pirmiau buvo, o dabar jų nebėra? Aš negaliu pinigais apsirengti, nes jie nešildo — jie tik popieriniai.

— Bus visokių prekių. Visko bus, kai komunistai valdys visą pasaulį. Stok į partiją ir vesk liaudį į laimingesnį gyvenimą.

— Drauge Rašiotnik, aš darau tai, kuo aš esu tikras savo sąžinėje. Aš padedu mūsų liaudies žmonėms. Jie manim tiki, nes aš dar jiems nemelavau ir nemeluosiu.

— Tau nereiks meluoti būnant komunistu. Tu sakysi tik tai, kas bus tau paliepta. Tu tada būsi didelis žmogus.

Tuo laiku ateina Petro žmona ir abu išsiveda prie uždegamos eglutės. Žvakučių liepsnos siūbuoja tarp spindinčių ivairių spalvų stiklinių žvaigždelių, obuolių bei kitų formų blizgančių papuošimų, tikrų obuolių, saldainių bei šiaudinių žvaigždelių. Buvusio muitininko sūnus ir duktė baigia uždeginėti žvakutes, o Marytė dar per maža. Ji nori tik pačiupinėti kiekvieną taip gražiai blizgantį papuošimą. Visi susrinkę į šį kambarį. Tyla ir rimtis. Šviesa tik nuo eglutės žvakučių. Dažnas pagalvoja: "Ar dar puošime eglutę kitais metais?". Tėvas su Adu ir dar keli išeina į didįjį vaišių kambarį. Juos paseka ir leitenantas. Moterys pradeda tyliai giedoti "Gul šiandieną . . ." Pulkininkas stovi čia pat prie eglutės ir jausmingai pergyvena. Petras pastebi prie pulkininko akių ašaras. Petras tyliai nueina į vaišių kambarį, bet po valandėlės vėl sugrįžta. Pulkininkas susijaudinęs. Petras paima pulkininką už rankos ir nori išsivesti, nukreipti jo galvojimą.

— E, drauge pulkininke, einam į ten, išgersime. Čia moterų ir vaikų reikalas.

— Čia ne vaikų ir moterų reikalas, bet čia didelis dalykas, čia didelis dalykas, čia pagrindinis reikalas . . . Tu nežinai dabar, bet tu mano žodžius vėliau kada nors atsiminsi: čia didelis dalykas!

Jis pastumia Petro ranką ir pasilieka prie eglutės su vaikais ir moterimis. Petras nueina į vaišių kambarį.

Pulkininkas, buvusio caro pulkininko sūnus, pradėjo kalbėti lenkiškai, nes moterys tarpusavyje kartais lenkiškai išsitardavo. Jis lenkiškai suprantas, tat geriau, nes leitenantas lenkiškai nemokąs, jei kartais netikėtai įeitų. Jis matęs eglutę tik savo šeimoje dar revoliucijos metais. Po to viskas dingę: jis nežino nė vieno asmens, buvusio prie tos eglutės. Eglutės ten nerengiamos, o taip pat ir čia nebus leistos. (Leistos tik po Stalino mirties, bet ne kalėdinės — Naujų Metų).

— Taip daugel metų aš nemačiau Kalėdų! Jūs puikūs žmonės, bet ir jums bus taip pat. Man gaila jūsų. Jūs man atnaujinote eglutės žvakučių šviesą . . .

Mes ruošėmės eiti į Bernelių Mišias. Išeidami karininkai nuoširdžiai atsisveikina su visais. Leitenantas siūlo pinigų už vakarienę, bet Adas pinigų neima. Leitenantas nesupranta, kaip žmogus gali pinigų neimti? Jis nervinasi ir siūlo:

— Už tokią puikią vakarienę — nieko?

Įsiterpia Petras. Paaiškina dar kartą lietuviškus papročius, vaišes ir šventes. Tada dar kartą abu atsisveikino su visais, išsibučiavo ir išėjo į šaltą ir tamsią Kūčių naktį.

Vit. Alius.

Kas šeštas žmogus katalikas

JAV pasirodžiusio tarptautinio misijų atlaso duomenimis, pasaulyje dabar yra 2. 886.000.000 gyventojų. Iš jų 527,643.000 yra katalikai. Vadinasi, mažiausiai kas šeštas pasaulio gyventojas yra katalikas. Katalikų skaičius pasaulyje per pastaruosius metus (nuo 1958 m. liepos iki 1959 m. birželio 30 d.) padidėjo 17 milijonu. Katalikų palyginus nedaug tėra tik rytų ir pietų Azijoje — vos 0,5% visų gyventojų.

ŠV. KALĖDŲ IR
NAUJŲJŲ METŲ PROGA
sveikiname savo draugus, klijentus
ir pažįstamus.

V. K. BLOCKIAI
BALTICA, lietuviška rūbų valykla
966 DUNDAS ST. W. TEL. LE. 1-5688

Gerbiamus mūsų parduotuvės klijentus
KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ METŲ
proga nuoširdžiausiai sveikina su geriausiais linkėjimais
Jums dėkingi

J. E. Punkris ir J. A. Krasauskas
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE. 5-1258

Savo mieliems klijentams — lietuviams
LINKIME LINKSMŲ
KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
YORK PACKING CO.
104 TROWELL AVE.
TEL. RO. 2-8251 TORONTO, ONT.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
linki lietuviams
DANRAY SHOE STORE
SCOTT McHALE ir kitų žymių firmų
avalynės krautuvė visai šeimai
1223 DUNDAS ST. WEST TORONTO

DŽIUGIŲ ŠV. KALĖDŲ
IR SĖKMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems klijentams ir pažįstamiems linki
ED. KONDRATAS
Vyr. ir mot. drabužių siuvėjas
1113 Dundas St. W. Tel. LE. 3-5454 ir LE. 4-6643
(prie Lietuvių Namų)

LINKSMŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
lietuviams linki
RYAN E. ODETTE
LAWRENCE G. ODETTE
Katalikų laidotuvių Namai
Moderniai įrengti. Ventiliacija.
1498 DUNDAS ST. W., TORONTO TEL. LE. 2-5965

LINKSMŲ ŠVENČIŲ ir LAIMINGESNIŲ 1960 METŲ
linkiu visiems savo maloniems klijentams
ir prieteliams
J. BERŽINSKAS
1212 Dundas Street West Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-9547

TAIKOS, ARTIMO MEILĖS IR ASMENINĖS
LAIMĖS ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA
VISIEMS SAVO AKCININKAMS, KLIJENTAMS IR
BENDRADARBIAMS LINKI
ATLANTIS EXPORT-IMPORT
BENDROVĖS DIREKCIJA

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

praneša visoms TF atstovybėms, įgaliotiniams, o kur jų nėra, apylinkės valdyboms, bei lietuvių organizacijoms Kanadoje.

Artėjant metų pabaigai TFondo Atstovybė Kanadoje prašo visas TF atstovybes, įgaliotinius, o kur jų nėra, apylinkių valdybas, sudaryti 1959 m. aukų pajamų ir išlaidų apyskaitas ir jas atsiųsti TF Atstovybei Kanadoje šiuo adresu: V. Vaidotas, 806 Jane St., Toronto 9, Ont.

Sudarant metinę apyskaitą prašau pažymėti pajamose: 1. Likutį pinigų 1958 m. gruodžio 31 d. 2. Kiek gauta aukų per Vasario 16 d. minėjimą? 3. Kiek gauta aukų vajų vykdant atsilankant į namus? 4. Kiek gauta iš kitų parengimų, gegužinių ir lietuvių biznierių? 5. Kokia aukų suma yra pakvituota, duodant aukotojams pasą ir ženklus?

Pavyzdžiui: per 1959 m. išviso gauta aukų $100, pakvituota — duodant pasų už $10, ženklais už $80 ir nepakvituotų laisvų aukų $10.

Išlaidose pažymėti: išsiųsta TF Atstovybei Kanadoje per 1959 m. viso $100, tame skaičiuje už išplatintus ženklus $80, už pasus $10 ir laisvų aukų $10. Tai ir būtų TF įgaliotinio sukeltų per 1959 m. aukų apyskaita.

Atskirai nuo aukų piniginės apyskaitos vienkart prašau sudaryti ir atsiųsti pasų ir ženklų metinę apyskaitą, nurodant jų likutį 1960 m., kiek jų išplatinta per 1959 m. ir koks yra jų likutis 1960 m. sausio 1 d.

Iki šių metų gruodžio 10 d. TF Atstovybė Kanadoje yra gavusi aukų iš 19 apylinkių atstovybių. Iki šiol neatsiuntė aukų tik 2 apylinkės, kurių aš čia nevardinsiu, nes esu tikras, kad jos iki galo šių metų, kaip ir iki šiol aukas pavergtos Tėvynės išlaisvinimo reikalams atsiųs ir jų vardai figuruos TF Atst. Kanadoje apyskaitoje už 1959 m., kuri bus paskelbta spaudoje 1960 m. pradžioje. Turint galvoje sumas, esančias dar apylinkėse, galima tikėtis, kad šių metų sąmata bus išpildyta.

Metinės apyskaitos ir esantieji apylinkėse pinigai yra laukiami iki 1960 m. sausio 5 d.

Šia proga Atstovybė reiškia nuoširdžią padėką visoms TF atstovybėms, įgaliotiniams, apylinkių valdyboms, aukų rinkėjams, organizacijoms ir paskiriems asmenims, dirbusiems lėšų telkimo darbą, ir visiems lietuviams taip dosniai aukojusiems Tautos Fondui. Vienkart TF Atstovybė sveikina visus aukotojus su ateinančiomis Kalėdų šventėmis ir linki laimingų Naujųjų Metų.

V. Vaidotas
TF Atst. Kanadoje pirm.

VISUS PARAPIJIEČIUS, PRISIKĖLIMO
BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNO GERADARIUS
BEI RĖMĖJUS IR
VISUS KOLONIJOS LIETUVIUS
SU ŠV. KALĖDOMIS IR NAUJAIS METAIS

sveikina

Tėvai Pranciškonai

Nuoširdžiausi sveikinimai ir geriausi linkėjimai

ŠV. KALĖDŲ IR

NAUJŲJŲ — 1960 — METŲ PROGA

visiems parapijiečiams, draugams ir geradariams.

Kun. J. GUTAUSKAS,
Šv. Kazimiero parapijos klebonas,
Delhi, Ont.

Neturėdami galimybės aplankyti visus mūsų Bičiulius, Visuomeninius Bendradarbius, Gimines ir Pažįstamus asmeniškais sveikinimais, prašome priimti mūsų širdingiausius linkėjimus Šv. Kalėdų ir Naujų 1960 Metų proga šiuo bendru būdu.

JONAS ir MARIA F. YOKUBYNAI.

KAS NAUJO KANADOJE?

Tremtinių pagalbai Kanados feder. vyriausybė š.m. yra numačiusi išleisti $3.100.000. Be to, provincinės vyriausybės irgi tam yra paskyrusios nemažas sumas. Miestų savivaldybės taipgi neatsilieka: Montrealis yra tam paskyręs $400.000, Torontas $325.000, Winnipegas $200.000, Vancouveris $200.000. Ryšium su tremtinių metais, kurie prasidėjo birželio 1 d. ir baigsis 1960 m. gegužės mėn., Kanados vyriausybė priėmė 100 ligonių su šeimomis — apie 500 asmenų, — kurių trečdalis bus apgyvendinta Ontario prov. Jų dalis jau atvyko lėktuvais prieš pat Kalėdas ir buvo pavesti globoti Hamiltono sanatorijai Mountain View ir Weston Kanados delegacijos JT vicep. W. B. Nesbitt pareiškė: "Mes Kanadoje į tremtinį žiūrime ne kaip į pasigailėtiną asmenį, o kaip į pageidaujamą pilietį, kuris gali prisidėti prie krašto gerovės kėlimo". Kanados katalikų vyskupai pareiškė, kad feder. vyriausybės prisidėjimas prie tremtinių pagalbos esąs nepakankamas. Visa eilė vyskupų sutiko paremti planą, pagal kurį kiekviena parapija kviečiama paimti globon bent vieną tremtinių šeimą iš tremtinių stovyklų ir pasirūpinti jos įkurdinimu. Šiame plane dalyvauti yra pasižadėjusios ir nekatalikų bendruomenės.

•

Pirmoji tremtinių džiovininkų grupė — 70 žmonių, kurių tarpe 19 aktyvių džiovininkų jau atvyko į Torontą gruodžio 16 d. Tie 19 tuojau patalpinti į sanatorijas. Ontario sveikatos ministerija tą pat dieną išsiuntinėjo pranešimą apie juos spaudai, pažymėdama, kad didžioji jų dalis esą pabaltiečiai. Ištikrųjų jų tarpe nėra nei vieno pabaltiečio, bet tik jugoslavai, albanai, rumunai ir lenkai.

Kiniečio Čang deportacijos byla sukėlė daug triukšmo spaudoje. Aplinkiniais keliais — iš Hong Kongo per Belgiją — jis atvyko Kanadon su lankytojo viza, atsikvietė panašiu keliu taipgi žmoną su dukrele ir panoro pasilikti Kanadoj. Jo prašymas buvo atmestas netik imigracijos įstaigų, bet ir pačios ministerės Fairclough, kuri pareiškė, kad Čang bandęs atvykti Kanadon kitom pavardėm ir dabar savo paaiškinimuose to nenurodęs. Esą jis pasijuokęs iš krašto įstatymų. Čang įsakytas deportuoti į Hang Kongą. Kol kas jis pasislėpė ir per savo advokatą bei draugus grasina kelti bylą imigracijos ministerei už jo garbės pažeidimą.

•

Komunistų partija Kanadoj turi 6.000 narių — pareiškė Tim Buck, jos vadas, Quebeco prov. komunistų suvažiavime. Esą šiuo metu partijos eilės augančios, nes pagerėjusios politinės nuotaikos dėl Eisenhowerio - Chruščiovo susitikimo. Partijos vadovybė numatanti organizuoti visoj Kanadoj naujų narių vajų.

•

Universitetų studentai surinko 20.000 parašų per visus Kanados un-tus prašymui, kad būtų sulaikyta mirties bausmė 150 studentų Vengrijoj. Prašymas buvo įteiktas JT. Toronto un-to studentai surinko keletą tūkstančių studentų ir profesorių parašų prašymui, kad būtų sustabdyti atominių ginklų bandymai. Prašymas buvo įteiktas premjerui Diefenbakeriui, kuris pareiškė, kad Kanada turėsianti tiktai ginamojo pobūdžio atominius ginklus. Spaudoje pasirodė pastabų, kad tokia universiteto akcija remianti sovietų politiką.

BETLĖJAUS PRAKARTĖLĖ — Dail. Romas Viesulas

TORONTO

"TŽ" METINIS BALIUS
kaip ir kitais metais įvyks netrukus po Naujųjų Metų — sausio 16 d., Prisikėlimo parapijos salėje.

A.A. ONA AUGUSTAITĖ - SLABOKIENĖ
mirė po operacijos gruodžio 12 rytą.

Ji susituokė su Stasiu Slaboku tik 1956 m. birželio mėnesį Toronte. Visą laiką dirbo ligoninėje kartu su vyru. Nėštumo pabaigoje, įvykus komplikacijoms dėl kitų organų sutrikimų, teko daryti operaciją, kuri betgi nebeišgelbėjo nei kūdikio, nei motinos gyvybės.

Velionė paliko skausmo priprislėgtą vyrą Stasį ir taip pat Toronte gyvenančią sesutę Bronę Augustaitę.

Velionė palaidota gruodžio 15 d., iš Prisikėlimo parapijos bažnyčios Park Lawn kapinėse. Į laidotuves buvo atvykęs velionės dėdė iš Clevelando ir vyro brolis iš Čikagos. G.

Toronto LNT komiteto posėdis įvyko gruodžio 6 d. Liet. Namuose. Sekantiems metams komiteto pirmininku perrinktas A. Kiršonis. Vasario 16 d. išvakarėse nutarta padaryti minėjimą, kaip ir kitais metais, TL Namuose su vaišėmis, kalbomis ir menine dalimi. Komitetas išrinko savo atstovais į ABN Mačionį ir S. Jokubaitį.

Kaip "Dirvos" korespondentas rašo, buvę pareikšta nuomonių, kad Bendruomenė savo uždavinio neatliekanti, nes pasireiškiąs protegavimas atskirų politinių partijų.

Nutarta paremti Vasario 16 gimnaziją. Tą reikalą pasiėmęs tvarkyti LN moterų būrelis.

IŠ 'DAINOS" GRUPĖS VEIKIMO
Lapkričio 29 d. įvyko grupės mėn. susirinkimas pas narę W. Kundrotienę. Narių dalyvavo vidutiniškai, reikalų apsvarstyta apsčiai.

Padėkos laiškų nuo senelių ir iš Suvalkų trikampio, kur dainietės asmeniškai siunčia drabužių ir avalynės siuntinius, gi persiuntimas apmokamas iš 'Dainos" iždo. Toks siuntimo būdas, pasirodė labai praktiškas, nes narės pasirenka šeimas, kurios atitinka jų šeimų sudėtį bei vaikučių amžių ir sudaro tinkamus siuntinius.

Paskirstytos piniginės dovanos Vokietijoje esantiems seneliams, ligonims ir vargingoms šeimoms šv. Kalėdų proga. Seneliams po $3, ligonims po $5 ir šeimoms po $10, o didesnėms po $15.

Daug tartasi kaip papildyti iždą. Nutarta suintensyvinti pastangas rengiamam bazarui gruodžio 11 d. Lietuvių Namuose. Šiuo momentu jau galima pasakyti, kad loterija gerai pavyko. Nors oras pasitaikė blogas, bet lietuvių geros širdys, dainiečių neapvylė.

Labai buvo malonu gauti laiškelį iš mūsų brangios narės M Tamulaitienės, pranešant, jog po sunkios ilgesnės ligos ji jau stiprėja ir pasiruošusi vėl darbuotis, nors, tiesą sakant, ji nei nenustojo, nes ir sirgdama sugebėjo daugiau aukų ir fantų surinkti, nei mes sveikos.

Sekantis susirinkimas įvyks sausio 17 d. pas narę P. Jankaitienę, 60 Evelyn Ave. Visos narės ir prijaučiančios prašomos atsilankyti.

Dėkojame Winnie Kundrotienei už labai gražų mūsų priėmimą. M. F. Y.

Atvyksta lietuvė
Gruodžio 21 d. lėktuvu į Torontą pas savo vyrą Bronių Girčių iš Lenkijos atvyksta p. Girčienė su 15 metų dukrele Vanda. Mūsų tautietė iš Lietuvos į Lenkiją pakliuvo prieš du metus, deja, kanadiečių sveikatos pareigūnai taip ilgai sutrukdė vykti pas vyrą dėl sveikatos. Paskutiniu laiku į reikalą įsikišus parlamentarui A. Maloney, reikalas pajudėjo ir, po penkiolikos metų nelemto išsiskyrimo, vėl viena lietuviška šeima turės laimės kartu gyventi. Puiki kalėdinė dovana!

Toronto Lietuvių Caritas
Kalėdų švenčių proga aplankė 37 ligonius, sergančius įvairiose Toronto ir jo priemiesčių ligoninėse, o taip pat namuose, įteikiant jiems prisiminimo dovanėles. Toronto psichiatrinės ligoninės liet. ligoniams, kurių šiuo metu yra aštuoni, įteiktos vertingos kalėdinės dovanos su jais ilgesnį laiką pabendraujant.

Vietoje kalėdinių sveikinimų Carito šalpai aukojo: kun. P. Ažubalis $20, dr. A. A. Valadkai $10 A. Kalūza $5.

Caritas gražios veiklos dešimtmetis, numatytas paminėti šių metų vėlyvą rudenį, nukeltas į sekančių metų pradžią.

UKRAINIEČIAI PAGERBĖ SAVO DIDVYRĮ
Pastarųjų dešimtmečių Ukrainos didžiųjų vyrų tarpe ar tik ne pati ryškiausia ir didžiausios įtakos turėjusi asmenybė buvo Lvivo unitų arkivyskupas bei Haličo metropolitas Andriejus Šeptyskis (1865-1944), metropolito sostą valdęs nuo 1900 m. iki savo mirties. Tai didinga asmenybė tiek ukrainiečių Bažnyčios, tiek jų tautos gyvenime, sugebėjusi tinkamai veikti tiek Haličiui (Galicijai) tebesant Austrijos imperijoje, tiek lenkams valdant, tiek pagaliau pirmojoje bolševikų, tiek vokiečių okupacijose. 44 metus išbuvęs su šv. Tėvu vienybėje esančios Ukrainos Bažnyčios galva bei tautiniu vadu, kilimo aristokratas (jo brolis buvo Lenkijos generolas), pašventęs savo gyvenimą Ukrainos liaudžiai, jis taip užimponavo savai tautai savo gyvenimo šventumu (jis buvo vienuolis bazilijonas) ir pasišventimu, kad dabar jie jau yra užvedę jo kanonizacijos bylą.

Gruodžio 13 d. jo mirties 15 metų sukakties proga buvo suruoštas didingas jo atminimo paminėjimas. Beik 3.000 talpinanti Massey Hall salė buvo pilnutėlė ukrainiečių ir svečių, kurių tarpe buvo bent keli federalinės ir provincinės valdžios ministeriai bei parlamentarai, miesto tarybos bei įvairių organizacijų ir spaudos atstovai.

Minėjimą atidarė Toronto ukrainiečių unitų vysk. Kir Isidor, vėliau kalbėjo garbės svetys J. Em. kardinolas McGuigan, savo jaunystėje su velioniu metropoliu pats turėjęs reikalų, kai tas lankėsi Kanadoje 1921 m., o be to, buvo įspūdingas religinės muzikos koncertas, kurį išpildė keturi chorai — vieną dalį vien moterų, antrą šv. Mykolo katedros berniukų, trečią mergaičių akademijos, o ketvirtą jungtinis mišrus choras. Protarpiais pasirodė viena smuikininkė ir vienas deklamatorius.

Toronte ukrainiečių yra apie 40.000 ir pasirodymas buvo tikrai vertas to skaičiaus. Ukrainiečiai yra jėga Kanados gyvenime ir jie tą junta.

VISIŠKAI UŽDRAUSTA SIŲSTI SU RELIGIJA SURIŠTUS DAIKTUS
Prieš porą metų siuntinius už geležinės uždangos priimančios agentūros nedvejodamos į siuntinius priimdavo ir su religija susijusius daiktus, net aiškiai religines knygas. Taip buvo galima pasiųsti net mišiolų, Šventąjį Raštą, maldaknygių, liturginių drabužių arba jiems medžiagos, kryžiukų, rožančių, net bažnytinių indų ir t.t., nors Sovietų paruoštuose siųsti leidžiamų dalykų sąrašuose jų ir nėra. Tiesa, gavėjus tie daiktai ne visada pasiekdavo, betgi didelė jų dalis pasiekdavo.

Bet štai prieš porą savaičių eilė ir lietuvių siuntėjų gavo savo giminėms siųstus siuntinius atgal su pranešimu, kad juose yra su religiniu kultu susijusių dalykų. Mat, vienų buvo įdėtas mergaitėms ant kaklo nešioti kryželis, kitų rožančius ar maldaknygė ir pan. Ukrainska Knyha, kuri iš Kanados viena tegali siuntinius siųsti į Sovietų Sąjungą bei jos okupuotus kraštus, išėmus tuos daiktus siuntinius vėl išsiunčia be jokio naujo mokesčio, nes muitas ir kiti mokesčiai sovietams jau sumokėti, o pašto ir kitas išlaidas, nenorėdama erzinti žmonių, ji, greičiausiai, pati apmoka. Betgi ji — Ukrainska Knyha — jau nebepriima į siuntinius jokių su religija susijusių arba koki religinį ženklą turinčių daiktų. Tokius pat nurodymus yra gavę iš jos ir kiti siuntinių priėmėjai. Tuo būdu nebepriimamos net medžiagos, iš kurių galėtų būti siuvami liturginiai drabužiai, jei toje medžiagoje yra išsiuvinėtas ar išaustas kryžius, ostija ir pan.

Tai mat kaip vykdoma sovietų konstitucijos garantuojama religinė laisvė.

Toronto lenkai suorganizavo savo mokyklų tarybą, kuri greta jau veikiančių parapijinių ir atskirų organizacijų įkurtų lenkiškų mokyklų, užsimojo įkurti dar tris naujas mokyklas, kad po mokyklą būtų visuose Toronto miesto rajonuose. Naujos mokyklos numatytos: College St. - Beverley St., Dundas - Keele ir Yonge - Eglinton rajonuose.

"Mutual Cooperation League"
Toronte nuo 1954 m. veikia 18-kos pavergtų tautų sambūris vad. Mutual Coperation League. Iš jų tik 9 yra buvę nepriklausomos valstybės. Lenkai šiame sambūryje nedalyvauja.

Kiekvienai tautybei numatyta šioje lygoje 3 atstovai, bet paprastai tautybės atsiunčia tik vieną ar du atstovus. Šiuo metu lietuvių grupę lygoje atstovauja P. Lelis ir Al. Kuolas. Mutual League reikalų vedėjas nuo pat pradžios yra energingas slovakas Milan Jakubec. Jis turi daug ryšių su kitomis antikomunistinėmis organizacijomis.

Paskutiniame posėdyje lapkričio 29 d. dalyvavo 20 įvairių tautybių atstovų. Sąryšyje su ruošiama viršūnių konferencija ir N. Chruščiovo lankymosi Amerikoje, buvo išsiuntinėta įvairiems žymiems Amerikos politikams 75 laiškai-memorandumai bei "Voice of Freedom" ir gauti 95 atsakymai. Labai palankūs atsakymai gauti iš Danų atst. JT Jansen, Bostono kardinolo Cushing ir Amerikos Antikomunistinio žurnalo red. Welsh.

Lygos atstovas George Nagy, prof. Kirshbaum ir Ilmar Heinsoo lankėsi gegužės 13 d. pas ministerį pirm. Diefenbakerį Otavoje ir jam įteikė memorandumą. Laikraščio "Voice of Freedom" atspausdinta 7.500 egz. Jo leidimas nėra lengvas, nes kaikurios tautinės grupės visiškai to leidinio neremia ir neprenumeruoja. Iš pabaltiečių daugiausia remia latviai 43 prenum., estai — 9, o lietuviai — 0. Jakubec ir spaudos ref. Petrini kvietė visas tautybes, ypač tas, kurios atsilikę, stipriau paremti "Voice of Freedom" leidimą, nes be šio laikraščio lygos veikla būtų nereikšminga.

Į naują valdybą išrinkti: pirmininku Milan Jakubec, nariais: E. Saluratn, estas, N. Amber, latvis, J. Trebesku, čekas, A. Kotelnikow, kazokų, kun. Mikhailow, maked. ir vengrų atstovas.

Į kontrolės komisiją: P. Lelis, B. Gujan, rum., S. Chmara, gud.

Tautybės moka nario mokesčį $10 į metus. "Voice of Freedom" prenumerata kainuoja $2 metams. Užsisakyti galima pas F. Jakubec — 194 Bartlett St.

P. L.

Padėka

Lietuvių Vaikų Namų Statybos fondui aukojo:

$50 Leonas Adomavičius;
$10 Zenkevičiai;
$5.50 V. Balsevičius;
Po $5 M. Pavilionis, I. Palys;
$3 M. Gudaitienė;
Po $2 A. Brakas, J. Jacikai, P. Dovidaitis, A. Grabavičius, S. Kirik, Bucantas, J. Naškauskas, A. Sudeikis, V. Mačionis;
Po $1 I. Bacevičius, O. Vėlyvytė, B. Urbonavičius, Sutkaitis, Kaprauskas.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame. Teatlygina visiems Dievo šimteriopai.

Nek. Pr. Švč. M. Marijos seserys.

Savaitės įvykiai

Prezidento Eisenhowerio kelionės sėkmė buvo didesnė nei buvo laukta. Visur jis buvo sutinkamas didelių minių ir tai su entuziazmu. Daugiausia entuziazmo parodė Turkija, Pakistanas, Afganistanas ir Indija. Pastarojoj prezidentas viešėjo penkias dienas ir buvo sutinkamas milijoninių minių. Kalbėjo jis joms apie taiką, nusiginklavimą ir ... duoną. Pasaulio klausimas Azijos kraštuose yra pats svarbiausias. Valdžioms rūpi ginklai, politika, saugumas, o minioms — ryžiai, pastogė, darbas. Tą gerai jautė prez. Eisenhoweris, nes mate savom akim išalkusius veidus, nuskurusias išvaizdas, basus vaikus, menkas lūšnas bei iš maišų padarytas palapines. Viešoj kalboj jis pareiškė, kad šis vargas galėtų būti pašalintas pasaulinio masto pastangomis. Indijai JAV yra davusios ikišiol du bilijonu dol. ir yra pasiruošusios duoti daugiau, ypač šiuo metu, kai Indijai reikia stiprinti savo karines jėgas Kinijos grasinimų akivaizdoj. JAV yra pasiruošusios ir politinei pagalbai, kurios betgi oficialiai Indijos vyriausybė neprašo. Kalbėdamas Indijos parlamente, prez. Eisenhoweris pareiškė, esą JAV nenorinčios kištis į Kinijos- Indijos sienų ginčą, tačiau jos turinčios pakankamai karinių pajėgų savo draugų laisvei ginti. Masėse tai rado platų atgarsį, nors premjeras Nehru ir toliau mano, kad neutralumas Indijai naudingesnis. Jis tik prasitarė, esą gera žinoti draugiškus amerikiečių jausmus. Tai reiškia dabartinėje padėtyje jau tam tikrą posūkį Amerikos link, nes anksčiau Nehru aštriai kritikavo JAV ir simpatizavo komunistiniam blokui. Jo įtaka buvo ir tebėra žymi visuose Azijos ir Afrikos kraštuose. Prez. Eisenhowerio vizitas vargiai bus pakeitęs Nehru laikyseną, bet masėse bus palikęs neabejotinus palankumo pėdsakus. Kartu savo kelionėje jis bus patyręs ko reikia šiuo metu vakariečių politikai sustiprinti. Šiais patyrimais galės pasinaudoti Vakarų didieji savo konferencijoj Paryžiuje Kalėdų išvakarėse. Konferencijai paruošti Paryžiuje susirinko Š. Atlanto kraštų užsienio r. ministeriai.

Sovietai nusileidžia
Ženevoj tebevyksta atominių sprogdinimų sustabdymo konferencija, kurioje dalyvauja JAV, Sov. Sąjunga ir Britanija. Sunkiausiai sprendžiamas klausimas — kontrolės. Ikišiol sovietai nesutiko jos įsileisti, nes tai esą būtų vakariečių špionažui panaudota. Po labai ilgų derybų jie pagaliau sutiko tokią kontrolę įsileisti, bet reikalauja, kad kontrolės komisiją sudarytų 3 sovietinių kraštų atstovai, 3 amerikiečių - britų ir 1 neutralaus krašto. Jos sprendimai biudžetiniais klausimais esą turėtų remtis dviejų trečdalių dauguma. Tuo būdu sovietai atsisakytų nuo veto teisės. Jie taipgi reikalauja, kad kontrolės stotyse būtų 30 asmenų: trečdalis iš Sov. Sąjungos, trečdalis iš JAV-Britanijos ir trečdalis iš neutraliųjų kraštų. Vakariečiai tuo sovietų planu yra susidomėję ir atidžiai svarsto.

Arkivyskupas prezidentu
Kipro salos gyventojai po ilgų partizaninių kovų su britų karinėm pajėgom pagaliau išsirinko pirmąjį respublikos prezidentą Makarios, graikų ortodoksų arkivyskupą, vadovavusį politinei kipriečių kovai. Iš 238.879 balsuotojų, Makarios gavo 144.501, jo oponentas adv. Celerides — 71.753 balsus. Už pastarąjį balsavo visas kairysis frontas, kurį sudarė demokratų unija, komunistų partija ir kt. Viceprezidentu išrinktas turkų atstovas Kučuk. Jiedu pradės eiti pareigas vasario mėn. pagal Graikijos - Turkijos - Britanijos sutartį, kuria Kiprui duodama nepriklausomybė. Pradžioje Kipro graikai reikalavo prijungimo prie Graikijos, bet vėliau sutiko su nepriklausomybe, nes anam planui pasipriešino Turkija ir turkų mažuma Kipre.

Tryliktas pasmerkimas
JT pilnatis, baigusi savo posėdžius prieš pat Kalėdas, vėl svarstė Vengrijos klausimą. Ji priėmė 53 balsais prieš 10 rezoliuciją, kuria apgailestauja Sov. Sąjungos ir Vengrijos vyriausybių nepaisymą JT rezoliucijų ir kviečia jas bendradarbiauti su JT įgaliotiniu Leslie Munro, N. Zelandijos atstovu, bei įsileisti jį Vengrijon ištirti kaltinimų. Rezoliucija taipgi paveda L. Munro ir toliau bandyti pagerinti politinę būklę Vengrijoje. Tai jau trylikta rezoliucija Vengrijos reikalu. Sovietai gi ir vengrai komunistai tvirtina, kad tai ne JT reikalas ir laiko Vengriją savo spąstuose.

JT svarstė ir Alžerijos klausimą. Politinis komitetas 38 balsais prieš 26 pasisakė už rezoliuciją, rekomenduojančią politines derybas su alžeriečių Laisvės Frontu, bet JT pilnaties posėdyje ji negavo dviejų trečdalių balsų ir liko atmesta.

Ilgai užtrukę Saugumo Tarybos nario rinkimai baigti kompromisu. Po 51 balsavimo nei Lenkijos, nei Turkijos kandidatūra reikiamo dviejų trečdalių balsų skaičiaus nesurinko. Sesiją baigiant betgi buvo sutarta išrinkti Lenkiją, kuri po metų turės pasitarukti ir jos vieton bus išrinkta Turkija.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad šių metų

gruodžio 4 dieną Lietuvoje mirė savanoris kūrėjas

A. A. VACLOVAS BUBULIS.

Liūdintis

sūnus Stasys Bubulis su šeima.

A. † A.

VACLOVUI BUBULIUI

mirus Lietuvoje, jo sūnų Stasį giliai užjaučia

Petrė ir Kazys Baltrukoniai.

A. A. ONAI SLABOKIENEI mirus,

vyrui p. St. Slabokui ir sesutei p-lei B. Augustaitei nuoširdžią užuojautą reiškia

V. Paulionis.

Vatikanas išleido pašto ženklus pagerbti Lietuvai

Vatikanas, gruodžio 14 d. Siandien Vatikano valstybės paštas šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukaktis paminėti išleido Lietuvai pagerbti pašto ženklus. Tai nedviprasmiškas šv. Sosto prielankumo parodymas kenčiančiai lietuvių tautai.

Serija susideda iš dviejų ženklų: vienas rudos spalvos 50 lirų vertės (apie 8 amerikoniški centai). Atspausdinta 950.000 egz. Antras žalios spalvos, 100 lirų vertės. Išleista 900.000 egzempliorių.

Ženklas yra pailgos formos. Dešinėje, dideleje aureolėje, randasi šv. Kazimiero profilis: asketo veidas, ilgi plaukai, kunigaikščio vainikas, ermelino apsiaustas. Aplink aureolę įrašas: Casimirus - Primarius - Lithuaniae - Patronus (Šv. Kazimieras pagrindinis Lietuvos globėjas). Augštai dešiniame kampe sukaktuvinės datos: 1458 - 1958.

Kairėje ženklo pusėje augštai matosi Gedimino pilis, o žemai Vilniaus katedra, kampelyje — ženklo kaina. Pačioj apačioj įrašas: V. K. Jonynas Dis.-Ist. Pol. Stab-Quieti Inc. Ženklai atspausdinti kalkografiniu būdu.

Apie ženklo meninę vertę galima spręsti iš Vatikano pašto Filatelinio skyriaus viršininko prof. Leono Gessi laiško kun. Vincui Mincevičiui, kuriuo pranešė apie ženklo artimą išleidimą: "Didžiai Gerbiamas ir Kilnus Kunige, man yra malonu Tamstai pranešti, kad šv. Kazimiero ženklas jau yra spausdinamas. Yra vienas iš gražiausių, kokį Vatikanas lig šiol yra išleidęs. Bus didelis pasisekimas. Prisimenu Tamstą su didele simpatija ir esu laimingas galėjęs išlaikyti duotą žodį ..."

Kad ženklas pasirodė toks koks jis yra, tai kun. V. Mincevičiaus didelių pastangų, remiamų Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano, J.E. vysk. Padolskio ir prel. Tulabos, vaisius. Didelė padėka tenka prof. V. K. Jonynui, kuris buvo aplinkybių priverstas paskubomis dirbti ženklo projektą. Jis taip pat atsisakė nuo bet kokio honoraro.

Šių ženklų išleidimas yra istorinis įvykis lietuvių tautai, nes atkreips į save viso pasaulio dėmesį ir išriš galutiną polemiką, kam priklauso šv. Kazimieras. Būtų labai gražu, kad visi lietuviai, įvertindami šį šv. Sosto prielankumo parodymą Lietuvai, vieningai padėkotų popiežiui Jonui XXIII telegramomis ir raštais. Jei savo laiku mes lietuviai mokėjome protestuoti, gindami Lietuvos interesus, pašlijusius prie Vatikano dėl mums nelaimingai susidariusių aplinkybių, mokėkime šiandien ir padėkoti už šį gražų ir taip reikšmingą žestą.

Siųsti telegramas ir raštus: His Holiness Pope John XXIII arba To His Eminence Card. Tardini — Vatican City.

"DARNA" MINĖJO SAVO ŠEŠERIŲ METŲ SUKAKTĮ

"Kad maža lietuvių bendruomenė tokį meno lygį pasiekia, yra nuostabu ir ypač vertintina, atsižvelgiant į tradicijų išalikymą ir liaudies dainų puoselėjimą. Juk maža Memingeno lietuvių bendruomenė vis daugiau susitraukia, emigruojant didelei daliai jaunosios kartos, kuri naujos tėvynės ieško JAV ir Kanadoje. Ar nusipelnęs choro vedėjas ilgai dar nugalės rūpesčius dėl prieauglio?" — taip rašo "Memminger Zeitung", plačiai recenzuodamas "Darnos" koncertą.

Prieš šešeris metus, kai "Darna" kūrėsi, Memingene buvo per 350 lietuvių, o šiandien bėra tik apie 250. Per šešis metus 46 choristai emigravo, 22 išstojo dėl įvairių priežasčių, 2 sunkiai susirgo, 1 mirė. Ir visdėlto choras laikosi maždaug tokio pat dydžio ir pajėgumo. Vieton išstojančių ateina nauji; trūkstant lietuvių, ateina į talką latviai, estai, vokiečiai ir kiti. Kažkokią traukiamąją jėgą turi šis choras. Ją daugiausia sudaro muz. M. Budriūnui vadovaujant pasiektas choro meninis lygis ir dirigento asmenybė, jo tolerancija, pagarba žmogui ir taktingumas. Per paskutinius vis sunkėjančius trejus metus daug prisidėjo prie choro išlaikymo jo vyriausias seniūnas V. Ručinskas, energingas ir visa širdimi atsidavęs savo pareigoms. Be abejo daug reiškia chorui jo globėjai ir mecenatai: anksčiau kun. A. Bunga, dabar kun. dr. J. Petraitis ir K. Radzevičius.

Jubilėjiniame koncerte, kuris įvyko baltų kolonijos didžiojoje Kultūros namų salėje, buvo atlikta šalia lietuviškų liaudies dainų ir chorinių kompozicijų taip pat dvi datvių liaudies dainos, dvi estų chorinės dainos ir viena vokiečių daina. Pirmą kartą čia buvo dainuota J. Gruodžio "Šią naktelę nemigau". Iš moderniųjų dalykų įspūdingai nuskambėjo Br. Budriūno "O, Nemune" (žodžiai B. Brazdžionio) ir ypač Vl. Jakubėno "Tremtinių giesmė" (žodžiai B. Brazdžionio). Apie pastarąją "Memm. Zeitung" rašo: "Kaip koncerto apvainikavimą, girdėjome pabaigoje iš rėmų išsiveržiančią, galingą "Tremtinių giesmę", kuri dėl jos sunkumo laipsnio kitų chorų lig šiol negiedama. Klausytojas buvo šio muzikinio parengimo, iš kurio jam bylojo ištremtos mažos tautos likimas, stipriai paveiktas".

Sukakties proga chorą ir po dirigentą sveikino daugelis lietuvių įstaigų ir pavienių asmenų. Po koncerto choras su svečiais pabendravo nuotaikingame pobūvyje. Rytojaus semadienį įvyko sukaktuvių pamaldos. Taip "Darna" pradėjo savo veiklos septintuosius metus, kurie žada gal dar daugiau rūpesčių, kaip praeityje, nes prieš akis jau stovi Pasaulinis Eucharistinis Kongresas Miunchene, kuriame dalyvaus ir "Darna" ir kuriam reikia nekasdieniškai pasiruošti. ELI.

ŠEIMOS PROBLEMOMIS

Turbūt, viena iš gražiausių ir laimingiausių valandų žmogaus gyvenime yra toji, kada bažnyčioje sumainomi žiedai, žadama prisiekiama myleti ir nepaleisti viens kito iki mirties. Ir kada vargonai sudrebina bažnyčios orą griausmingu giesme 'Veni Creator', kurios garsai kyla augštyn, tartum padėkos malda į Augščiausiąjį už suteiktą laimę būti kartu ant visados! Tai tik valanda. Praeina metai, kiti ir toji valanda belieka tik malonus prisiminimas netolimos praeities. Dar toliau, ir virš laimingųjų galvų pradeda rinktis pilki debesėliai. Juo tolyn, juo eina tamsyn. Ir galiausiai pradeda kristi kritulių nesantaikos, pykčio ir barnių formoje.

Jau, žiūrėk, vienur miela žmonelė savo vyrui stato ultimatyvinius reikalavimus nupirkti jai gražią ir brangią suknelę, kailinius ar net ir automobilį — kitaip jį išeisianti. Visai nekreipdama dėmesio į vyro kišenės pajėgumą.

Kitur gi, vyrui nesant namie, žmona pabėga slapta. Tuo sugriovė viską, kas buvo sukurta bendromis jėgomis ir prie to dar liko du vaikučiai - našlaičiais!

Ji iškeitė motinišką širdį į mažą akmens gabaliuką, sulaužė kadaise duotąją priesaiką — neapleisti iki mirties ir paniekino Kristų, kuris kentėjo ir mirė ant kryžiaus ir už jos nuodėmes. Ji apleido namus.

Dar kitur jau vyras bara žmoną už tai, kad pagimdė visas dukras ir nė vieno sūnaus. Tartum ji nuėjo į žaislų parduotuvę ir nusipirko tai, ko norėjo. Bara visai pamiršęs, kad ir jis prie tų "pirkinių" prisidėjo. Nuolatiniai barniai, kaltinimai viens kito nebūtais ir nesamais dalykais, nesiskatymas su žodžiais net ir prie vaikų, tęsiasi metai iš metų. Baigiasi tik tada, kada vyras ar žmona jau paskutinę žemės kelionę keliauja.

Nesantaikoms pradžią dažnai duoda materijalinių gėrybių nedatekliai, tačiau tą patį galima pasakyti ir apie jų pakankamumą ar perteklių. Ne be to, kad ir pakitėjusios gyvenimo sąlygos turi savo įtakos.

Dalis įvairių problemų gimė jau čia, kartu su naujomis šeimomis. Kita gi — jų atkeliavo kartu su mumis į šį kontinentą.

Kada Lietuvoje valgytas pyragas, čia tapo kasdienine duona, kada virtuvėje atsirado elektrinė krosnis ir čia pat už nugaros ir kiti patogumai, tada atsirado ir daugiau naujų "moderniškų" problemų, kuriomis einama net iki divorsų, pagal šio krašto madą. Žinoma, šeimose yra ir labai rimtų problemų, dėl kurių eilinis žmogus negali būti jų teisėju. Gal tik medicina galėtų tarti savo žodį. Bet visdėlto ieškant kaltės ar kaltininko kito asmenyje, pirmiausia reiktų apsidairyti apie save. Gerai apsidairyti ir paieškoti priežasties, kuri mums pastoja kelią į taikingą ir gražų sugyvenimą. Suradus ją bandyti šalinti. Atrodytų, kad tik tokiu keliu einant, grįžtų taika ir ramybė į mūsų namus.

Z. Pulianauskas.

PRISIŲSTA PAMINĖTI

Aidai, 1959 m. lapkričio mėnuo, Nr. 9 (124), 369-416 psl.

Turinys: V. Volertas — Veikla ir bendruomenė; J. Augustaitytė - Vaičiūnienė; Al. Radžius, Pr. Naujokaitis, K. Grigaitytė — eilės; Z. Ivinskis — Liet. valst. galybės kūrėjas, didysis Gedimino; St. Būdavas; A. Maceina — Nusidėjėlio tragika pagal Dostojevskio veikalą "Nusikaltimas ir bausmė"; Pr. P. Reklaitis — Albertas Veščiūnas; A. Šešplaukis — Silerio "Demetrijus"; Fr. Sileris — kun. L. Sapiega kalba Kokios esme; Kūrybos pasaulyje.

Moteris, 1959 m. spalis - gruodis, Nr. 4 (17), 28 psl.

Turinys: Dr. T. Žiūraitis, OP, — Moteris prakartėlės šivesoje; kun. dr. Pr. Gaidamavičius — Dabartis šaukiasi prakartėlės; D. Paškevičiūtė — Tėviškės ilgesys kalėdinių minčių nuotrupose; A. Karvelytės - Dubauskienės, D. Paškevičiūtės, L. Jaloveckaitės - Dapšienės eilėr.; T. Rafaelis Sakalys, OFM, — Viltis ar pražūtis; dr. V. D. Sruogienė — DLK Ona Vaičiūnienė; G. Brelchmanienė — Liet. tautinių šokių atkūrimas ir jų k. raida tremtyje; dr. M. Hillard — Nuovargis — didysis moterų priešas; I. Gocėlaitė - Ehkers — Lietuvaitės spalvingi drabužiai; dr. D. Brazytė — Sniegas; E. Kardelienė — Truputis atsiminimų apie Liet. V. operą; Seima ir vaikas; LKMD-jos skyrių veikla ir kt. kronikos skyriai, Br. Pabedinskienė — Seimininkėms.

Lietuvių sporto dešimtmetis Š. Amerikoje, 1949-1959. Redagavo Edvardas Šulaitis, Chicago 1959. Tiražas 1.000 egz., leidėjas — redaktorius E. Šulaitis, spausdino M. Morkūno spaustuvė, 60 psl. Kaina nepažymėta.

Laiškai lietuviams, 1959 m. gruodžio mėn., Vol. X, Nr. 11, 321-352 psl.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

APŠILDO TORONTĄ JAU VIRŠ 90 METŲ
KURO ALYVA — ANGLYS
Paskambinkite dėl:
KURO ALYVOS — MĖLYNŲJŲ ANGLIŲ
ALYVOS "BURNERIŲ" — APŠILDYMO KROSNIŲ
24 valandų alyvos krosnių apatarnavimas savo klijentams
THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED
2221 Yonge Street HU 1-2221

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six-Point).

Nenori skaityti politinės - komunistinės literatūros

(E) Partiniai darbuotojai važinėjo po kraštą ir stebėjo kaip platinamos ir perkamos politinės - komunistinės knygos. Apie savo pastebėjimus parašė straipsnį ck žurnale "Komunistas" Nr. 10. Vaizdas, jų akimis žiūrint, liūdnas. Lenino raštų lietuvių kalba išėję jau 37 tomai, išėjo K. Markso "Kapitalas" ir kiti komunistiniai "šventraščiai", bet mažai kas tuos leidinius perka. Net partijos darbuotojai jų neperka. Kaikur partijos sekretoriai, tiesa, tuos raštus užsiprenumeravo, bet kai jie išeina, jų visvien neišperka. Kaltinami ir knygynai, knygų platintojai. Girdi, jie gerai išplatiną grožinės literatūros veikalus, bet politinės literatūros veikalais kaip ir nesidomi. Taip kaikuriuose rajonuose pvz. Šalčininkų rajone, iki šiol neatsirado nei vieno Lenino raštų pirkėjo. Kaltinami pardavėjai, kad jie ne gana energingai pirkėjams prikalbą pirkti politinės literatūros. Neseniai išleista nauja laida "Komunistų manifesto" lietuvių kalba, bet knygynuose nebuvę galima leidinio nusipirkti — parduotuvės nebuvo jo parūpinę. Iš anksto išsiuntinėjamuose užsakymų lapuose knygų parduotuvės politinių leidinių įrašą kuo mažiausiai. Knygynuose knygų prekyboje apskritai labai mažai esą komjaunuolių ir komunistų. Be to, knygynai ne visur turį geras patalpas. Kaikur knygos laikomos kieme sukaltame iš lentų sandėlyje, kuris tiktų greičiau malkoms laikyti. Dabar esą statoma naujų pastatų, tačiau jau iš anksto esą žinoma, kad jie bus per maži.

QUO VADIS, JAUNIME?

Lapkričio 5 d. "TŽ" numeryje skaitėme jaunos lietuvaitės laišką, kuriame ji sakosi nusivylusi čia, Kanadoje, lietuvišku jaunimu, kuris lietuviškame pasilinksminime tik "rock-and-roll" tešoka ir tekalba tik angliškai. Po laišku "TŽ" redakcija deda savąją pastabą (netgi ilgesnę už patį autorės laišką), pateikdama sugestijų dėl lietuviškų pasilinksminimų padarymo tikrai lietuviškais ir pasidžiaugdama laiško autorės susirūpinimu.

Patiko man ir jautrūs bei logiški anos lietuvaitės laiško išvedžiojimai, patiko ir redakcijos pastaba. Tai vis šis tas, kas duoda progos nors prisiminti šiame krašte gyvenančio mūsiškio jaunimo nesklandybes, jų pergreitą nutautėjimą, perdaug ryškų sekimą šio krašto vadinamųjų "bytnikų" keliais. Betgi to dar maža. Perskaičius tąjį laišką, mano galvoj kilo mintis, kurlink iš viso eina Šiaurės Amerikos žemyno jaunimas? Kur jis nukeliaus, nakvynėlę gaus? — anot dainos posmelio. Nors labai gaila, bet daugelis iš jų tą "nakvynėlę" gauna kalėjimuose . . . Deja, ir mūsiškiai jaunuoliai ir jaunuolės randasi jų aplinkoje. Ir jie — nuolat stebi, o kiti — ir susižavi tuo, ką kanadiečiai "teenagers" daro, kaip jie elgiasi. Po to, pradžioj nors gal moderuotai, bet ir jie mėgina daryti tą patį . . .

O Kanados priaugantis jaunimas — juk baisių dalykų pridaro. Tik pažiūrėkime, ką laikraščiai rašė apie jų išdaigas, kad ir vadinamam "Halloween" vakare. Juk buvo vietų (ir Ontario provincijoj), kur jų vandalizmo veiksmai padarė dešimtimis, o gal ir šimtais tūkstančių dolerių nuostolių, pergąsdino gyventojus, pasipriešino policijai ir t.t. Kokių negirdėtų klubų tie paaugliai čia turi prisisteigę — net stebėtis tenka palaidu ir laukinišku išradingumu. Štai, iliustracijos dėliai, čia pakartosiu iš "Daily Star" vieną klausimą ir atsakymą. Atsakymus duoda Ann Lander. Paklausėja šitaip rašo:

"Mieloji Ann,

Praeitą naktį aš tiesiog buvau sukrėsta. Mano septyniolikmetis sūnus, kuris visą laiką buvo mandagus, nuolankus ir geras vaikas, atsikėlė iš lovos vidurnaktį ir nuėjo prie telefono. Iš pradžių maniau, kad jis eis atsigerti ar šiaip kur, tačiau girdžiu, kad jis suka kažkokį telefono numerį. Pasižiūrėjau į laikrodį. Buvo lygiai 2 val. nakties. Vieną numerį iššaukęs, jis nieko nekalbėjo ir pakabino ragelį atgal. Po to — ir vėl, ir vėl šaukė atskirus numerius. Visą laiką jis tylėjo ir vis pakabindavo ragelį, vos abonentui atsiliepus.

Kada jis grįžo į miegamąjį, aš paskubėjau paskui jį ir pamačiau, kad jis skubiai pakišo po pagalviu kažkokį popierių. Pareikalavau, kad tą popierį man parodytų.

Tai buvo sąrašėlis 15 telefono numerių, kurių nė vieno nežinojau. Pagaliau, priverčiau jį papasakoti, ką tas viskas reiškia. Ir štai ką, mano didžiam sukrėtimui, sužinau. Mano sūnus priklausąs slaptam klubui vadinamam "Neapkentėjai" (The Antagonizers). Kiekvienas klubo narys, esą, turįs po tokį ar dar didesnį telefono abonentų sąrašą ir kiekvieną naktį tarp 2 ir 4 val. privalo atsikelti iš lovos ir iššaukti visus tuos numerius. Iššaukus, nekalbėti nieko, tik pakabinti ragelį. Tuomet, slaptame susirinkime, kiekvienas narys turįs duoti raportą klubo vadovybei ir nusakyti vidurnaktį iššauktųjų reakcijas.

Sūnus parodė man ir klubo narių sąrašą. Jame buvo daugelio man pažįstamų asmenų vaikai. Anksti rytą — paskambinau vienai iš mano pažįstamųjų apie jos sūnaus veiklą. Ir čia gavau dar didesnį "šoką". Gi ji man paaiškino šitaip:

— O kam taip smarkiai jaudintis? Tai yra tik jaunuolių išdaigos. Ar tamsta norėtum, kad mūsiškiai pradėtų ką nors dar baisesnio, kad ir gaujų kautynes?

Aš gi manau, kad šitokios išdaigos ne kur kitur ir veda, kaip į gaujų kautynes. Galėčiau gauti Jūsų nuomonę tuo reikalu?

Pasirašo Upset.

Klausimų ir atsakymų kolumnistės atsakymas:

"Mieloji Upset,

Čia yra jau daug daugiau, negu tik išdaigos. Toks klubas — tai yra organizuota anti-sociališko elgesio jaunuolių gauja, dėl kurios veiksmų nebegalima juoktis ir juos pateisinti. Tai yra ir priešįstatymiškas veiksmas.

Aš sugestijonuočiau 'The Antagonizers" klubo tėvams padaryti bendrą susirinkimą su savo vaikais — klubo nariais ir išaiškinti jiems, kad negali būti baisesnio ir tragiškesnio reikalo, kaip jų nusistatytas darbas. Trukdyti ir gąsdinti vidurnaktį žmones, drumsti jų ramybę ir poilsį — kas gi begali būti baisesnio? Nesudraudus jų, kai nusibos jiems skambinti naktimis, savo energijos jie eis išlieti asmeniškai užpuldinėdami žmones . . ."

Taigi, baisi aplinkuma, kurioj reikia gyventi ir mūsąjam jaunimui. Tas rodo, jog reikalingas begaliniai didelis mūsų jaunimo tėvų ir auklėtojų budrumas.

Pr. Alšėnas.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

Brazilijoje Liet. atstovybės rūmų projekto konkursas baigėsi lapkričio 29 d. Iš gautų 11 projektų I premija, $650, teko arch. Arbui-Arbačiauskui, II premija, $350, Alg. Žemaičiui (Čikagoje), III prem., $250, dviem čikagiečiam inž. Vyt. Germanui ir K. Ječiui. Jury kom. buvo: archit. K. Kriščiukaitis, B. Elsbergas, B. Švipas ir inž. A. Novickis bei J. Gimbutas.

Čikagos 'Dainavos" meno ansamblis Padėkos idenos išvakarėse buov surengęs šeimynišką pobūvį, kurio metu surengta loterija davė $110 pelno. Šie pinigai pasiųsti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje. Ansamblis dabar rengiasi "Vestuvių" muzikinio veikalo pastatymui, kuris įvyks 1960 m. sausio 24 d. Marijos augšt. mokyklos salėje. Sausio 30 d. dainaviečiai šį veikalą parodys Detroito lietuviams, o vėliau su juo lankysis mažiausia 4 kitose JAV bei Kanados vietovėse. Šiuo metu ansambliui vadovauja energingas Vytas Radys. Ansamblio šeimoje yra 60 narių.

LB Cicero apyl. valdyba leidžia spaustuvėje spausdinamą laikraštėlį "Cicero lietuvis", kurį redaguoja J. Kreivėnas, V. Linas ir E. Šulaitis. Šiuo metu spaudai jau yra parengtas 4-tas numeris. Leidinys yra iliustruotas.

Lituanistiniai kursai Adelaidėje veikia jau antri metai, tačiau lankytojų nesą per gausu. Kursus lanko 14-18 metų jaunuoliai. Tokių esą Adelaidėje per 100. Į kursus užsirašė 32, bet lanko vos apie pusę. Dėstoma: lietuvių kalba — A. Gavedis,, Liet. istorija — A. Mažėlis, Liet. geografija — L. Gerulaitis, liet. literatūra — P. Andriušis ir Pakalnis, o atskiras paskaitas paruošia dar kun. Kungys, Pr. Pusdešris, J. Neverauskas ir kt. Kursų vedėju pradžioje metų buvo J. Neverauskas, o jam pasitraukus juos veda V. Ilgūnas.

Nedidelis kursų lankytojų skaičius kelia suisrūpinimo jų likimu. Dėl to bandoma jaunimą patraukti kursus darant įdomesnius, ruošiant vaidinimus, rodant filmas, demonstruojant lietuviškas plokšteles, o moterų sekcija kursų dalyvius kiekvieną kartą dar pavaišina arbata.

Dr. J. Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centro rūmai Buenos Aires, statomi gana impozantiški pagal inž. archit. J. Steikūno projektą. Darbai vykdomi talkos būdu. Jau nutinkuotos salės sienos iš lauko ir iš vidaus.

Akad. Skautų Sąjūdžio jaunimo literatūros konkurso laimėtojais pripažinti: K. Almėnas iš Lomont, Ill., už prozos, ir B. Prapuolenis iš Cicero, Ill., už poezijos kūrinį. Premijos įteiktos ASS Čikagos skyr. rudens baliuje.

Sibiro maldaknygės "Marija, gelbėk mus" angliškam vertimui įvadą parašė kardinolas Richard J. Cushing.

Dail. M. Galdikas dalyvauja dabartinio Amerikos meno parodoje Palm Beach Floridoje, kurią suorganizavo "The Society of the Four Arsts". Iš visos Amerikos primta į parodą tik 76 kūriniai. Juri ir premijų skirstymui vadovavo žinomas pasaulinių meno parodų organizatorius Pittsburgho Carnegie Instituto meno direktorius Gordon B. Washburn.

Iš "The Society of the Four Arts" direktoriaus gautas raštas, kad A. Galdiko darbas "Medžiai" labai įspūdingas, nepaprastai puikus ir kad už jį paskirta James Cameron Clark vardo premija.

Paroda atidaryta gruodžio 4 d. ir tęsis iki gruodžio 29 d.

Dail. R. Viesulo lietuviškąsias "Dainas" jau nupirko Niujorko Public Library.

Poetas Juozas Kėkštas, kuris prieš trejetą metų Argentinoje susirgo nuo kraujo išsiliejimo į smagenis, dabar gydomas Lenkijoje. Sveikata esanti tiek pagerėjusi, kad lazdele pasiramsčiuodamas galįs pavaikščioti.

Arch. Vl. Adomavičius, dirbąs kard. R. Cushing statybų projektavimo J. P. Hefferman įstaigoje, suprojektavo Cambridge, Mass., šv. Jono parapijos vienuolyno ir koplyčios statybą.

Pranės Lapienės vasarvietėje, Stony Brook, N.Y., kur anksčiau taip dažnai susirinkdavo lietuviai kultūrininkai ir menininkai, kur tiek daug lietuvių tremtinių gavo pirmąją pastogę atvykę į JAV, suorganizuota muzikos mokykla — Stony Brook Conservatory of Music. Be muzikinių pamokų, čia nuolat ruošiami koncertai. Mokytojų yra 12. Numatoma ateityje įvesti baleto ir dramos skyrius. Bet tai jau ne lietuviška įstaiga. Lietuviai šios vasarvietės nepajėgė užpildyti, nors savininkė ir dabar juos kviečia. Sol. V. Januškaitė ten jau dėsto dainavimą.

Britai Maskvos Lenino bibliotekoje atidarė 4.000 angliškų knygų parodą. Sovietai išstatomas knygas pirma perleido per savo cenzūrą ir jau iš anksto 30 knygų išbrokino. Prieš pat parodos atidarymą sovietai pareikalavo išimti iš parodos ir A. Bullocko knygą apie Hitlerį, H. Trevor-Roper knygą apie paskutines Hitlerio dienas ir dar keletą. Jose vienokiu ar kitokiu požiūriu minima ir nelemtoji Molotovo - Ribbentropo sutartis pasidalinti Pabaltijo kraštais ir Lenkija.

Be to, buvo išjungtos knygos apie religiją ir politiką.

Almus Galerijoje Great Neck nuo gruodžio 6 iki 27 d. vyksta dail. V. K. Jonyno grafikos paroda.

Almaus galerija, Great Neck, aną savaitgalį buvo suruošus vienos dienos lietuvių grafikų parodą Detroite Tarptautinio Instituto patalpose. Jas parūpino Lietuvių Kultūros Klubas, vadovaujamas A. Gilvydžio. Parodos iniciatorius buvo "TŽ" bendradarbis Al. Gimantas.

Bažnytinės muzikos plokštelių albume, kurį išleido Pijaus X muzikos mokykla Niujorke, yra ir viena **kompozitoriaus Naujalio** giesmė "Mary, Pure Light". Leidinį sudaro 6 ilgo grojimo plokštelių pusės 3-12" ir kainuoja $12. Jo oficialus pavadinimas "Music in Catholic Worship" ir yra išleistas muziko benediktino Dom Liudviko Baron atminimui. Jis mirė 1957 m. spalio mėn. Įtraukimas muz. Naujalio ir vienuolio pavardės lietuviškumas leidžia klausti ar jis nebuvo lietuviškos kilmės? Adresas užsakymams: Pius X School of Liturgical Music, Manhattanville College of the Sacred Heart, Purchase, N.Y., USA.

A. Skirius, Lietuvių Dienų leidėjas, nupirko spaustuvę Holywoode.

Broctono lietuvių bakūžė, stovinti rudeninių mūgių aikštėje, numatoma parduoti. Ją valdo vietos ALTo skyrius. Vietos LB apylinkės valdyba savo Informacijų lapkričio mėn nr. rašo, kad mūgės aikščių vadovybė aiškinanti, jog jinai nesanti prieš parodų ruošimą, bet prieš parodų priedangoje veikiančias valgyklas, kuriose esą net gėrimai pardavinėjami. Dėl to šiemet Lietuvių Bakūžėje valgyklos nebebuvo. Buvo suruošta paroda ir Lietuvių Diena su plačia programa. Iš tų pajamų turėjo būti padengtos visos išlaidos. Jų betgi neužteko. Išlaidų buvo padaryta $247, o pajamų gauta $216. ALT, matyt, dėl tų nuostolių linkęs L. Bakūžę parduoti, bet vietos LB apylinkė ir kaikurios organizacijos yra įteikusios dėl to protestą. ALTo skyrius į tai dar nieko neatsakė ir išviso savo nusistatymo tuo reikalu nėra paskelbęs oficialiai.

Brocktono šeštad. mokykla veikia Stasaičių bute. Mokyklos vedėjas yra A. Padagas, moko jaunesniuosius L. Senutienė, o vyresniuosius A. Sužiedėlienė. Mokinių yra 24, mokyklą išlaiko tėvų komitetas. Šiemet žada mokyklą paremti LB apylinkė ir šauliai.

Marienburgo pilį vėl atstato

Pereito karo metu Marienburgo didžiųjų ordino magistrų pilis smarkiai nukentėjo, kai joje užsidaręs gynėsi vienas vokiečių kariuomenės batalijonas. Didingoji pilis, dabar valdoma Lenkijos, buvo atstatyta, bet štai šių metų rugsėjo 8 d. joje kilo didžiulis gaisras, kuris sunaikino ypatingai kairę pilies pusę bei vad. "Grosse Remter" pastatą. Spalio 4 d. buvo kilęs kitas gaisras, kuris betgi greit buvo užgesytas.

Didžiojo gaisro kaltininkais yra pripažinti keturi elektrikai ir pilies vartininkas. Jie netrukus būsią teisiami. Sunaikintosios pilies dalys esą nugriautos ir ant tų pačių pamatų ruošiamasi pradėti pilies atstatymą. Matyt, norima, kad iki Tannenbergo kautynių jubilėjaus iškilmių atstatymo darbai būtų baigti ir pilis galėtų priimti turistus, kurių laukiama labai daug.

MOHAWK FURNITURE
Pats geriausias laikas . . .
įsigyti
AUTOMATINĘ SKALBIMO MAŠINĄ
ir
AUTOMATINĘ DŽIOVYKLĄ.
Geros ir pigios yra
Simplicity
skalbimo mašinos ir džiovyklos. Turime didelį pasirinkimą ir kitokių firmų 1960 m. modelių
Mohawk Furniture LTD.
2446-8 DANFORTH AVENUE. TEL. OX. 9-4444, OX. 9-4224

ADVENTAS VOKIETIJOJE

Atėjus pirmam advento sekmadieniui, vokiečio namuose sužiba viena žvakutė ant eglėšakių vainiko. Antrą sekmadienį jų jau dega dvi, ir ketvirtą — visos keturios. Tokie "advento vainikai", keturių kaspinų laikomi, kaba paprastai kambario vidury, po lempa. Jie puošia ne tik privačius butus, bet įstaigas ir bažnyčias.

Miestuose advento metu gali jau užtikti kalėdinių simbolių. Tai vienos, tai kitos krautuvės vitrinose kyšo tarp nylono baltinių blizgančios žvaigždutės, ant šokolado ir pyragaičių leidžiasi balti angeliukai, sumirga vakarais krautuves sienoje elektrinės žvakutės. Kaikuriems krautuvininkams, atrodo, Kalėdos prasideda per vėlai, arba jos per trumpos...

Vokiečių katalikai jau eilę metų daro žygių prieš per didelį krautuvininkų stropumą. Šiemet Bavarijos Vidaus Reikalų Ministerija išleido potvarkį miestų ir miestelių savivaldybėms, kad jos prižiūrėtų, jog Kalėdų rimtis nebūtų pažeista "įkyrių ir neskoningų reklamų". Krautuvininkai prašomi nenaudoti reklamose krikščioniškų simbolių.

Su pasitenkinimu buvo katalikų spaudoj iškeltas Aschaffenburgo burmistro gestas. Jis mandagiai atmetė amerikiečių kariuomenės dalinių siūlymą surengti vokiečių vaikams Kalėdų eglutę advento metu. Savo atsakyme burmistras nurodė, kad adventas esąs tylaus laukimo metas. Be to, tokiu ankstyvu parengimu būtų vaikams atimamas pačių Kalėdų švenčių džiaugsmas. Vietoj to burmistras pasiūlė amerikiečiams pasikviesti neturtingų vaikučių šv. Nikalojaus dieną ir juos pagal krašto paprotį apdovanoti.

Sveikino spauda ir Roechlingo įmonės Sare nutarimą šiemet niekad nesiųsti kalėdinių sveikinimų (1957 m. ji yra išsiuntusi net 17.000 spausdintų pasveikinimų), o paaukoti atitinkamą sumą tremtinių reikalams.

Gražų pavyzdį rodo du didieji Bavarijos dienraščiai: "Sueddeutsche Zeitung" ir "Muenchner Merkur". Per visą adventą kiekviename numeryje jie talpina po vaizdelį iš vargoliųjų buities ir apeliuoja į skaitytojų jautrumą bei duosnumą. "Nejaugi ir Kalėdose, meilės šventėje, turės tik vargas būti vieninteliu mūsų neturtingųjų svečiu? Neužmirškite jų!... Laimingos vargingos moters, ar sergančio vaiko akys bus jums tikra padėka", — rašo "Muenchner Merkur". Ir skaitytojai iš laikraščio patiria — nevienas turbūt dideliam savo nustebimui, — kad, nežiūrint viso to socialinio apdraudimo, kuriuo didžiuojasi Vak. Vokietija, yra dar nemaža skurdo ir vargo jų sostinės kampeliuose, o gal net tame pačiame name. Čia seneliai, palėpėse skurstą, ten ligoniai, niekeno nelankomi, kitur vėl našlaičiai, šeimos židinio šilumos pasiilgę... "Laimingos akys bus jums tikra padėka".

Kalėdoms artėjant, daugiau negu šiaip kada, prisimena vokiečiai savo tautiečius už geležinės uždangos. Kokios bus ten Kalėdos? Jei religinių švenčių išgyvenimai priklausytų tik nuo išorinių aplinkybių, tada būtų galima neklystant pasakyti, kad Kalėdos rusų zonoj nedaug kuo skirsis nuo pilkos, pilkesnės už darbininkų darbo rūbus, kasdienybės. Krautuvės pustuštės. Berlynas pristigo sviesto. Net obuolių, ir tų nėra... Trūkstamas prekes atstoja plakatai, skelbią, kad "Socializmas — tikra taika" ir pan.

Už tai Vak. Vokietijoje skubama telkti lėšas šventiniams siuntinėliams į rusų zoną ir į lenkų valdomas sritis. Ir ne vien karitatyvinės organizacijos vykdo savitarpio pagalbos akciją, bet į ją įsijungia ir šiaip kitos grupės bei pavieniai asmenys. Antai laisvasis vokiečių jaunimas, metęs šūkį "Jaunimas padeda jaunimui", pasiryžo sudaryti tūkstančius siuntinėlių ir juos Kalėdų proga pasiųsti savo kartos atstovams, priverstiems augti komunistinėje priespaudoje, kad jie nesijaustų užmiršti ir neprarastų šviesesnio ryšio su laisvuoju pasauliu.

Bavarijos ūkininkas, kurio pečius slegia sunki metų našta, užsiundamas pasakoja vaikaičiams, kaip kitados kaimas šventė advento metą. Valstiečiai turėję senus papročius, pusiau pagoniškus, pusiau krikščioniškus. Gražiausias iš jų — "Užeigos ieškojimas" (Frauentragen). Kietaširdis užeigos savininkas neįsileidęs Juozapo ir Marijos. Už tai krikščionys priimą dabar Mariją su meile ir pagarba. Mariją ir Juozapą vaizduodavę statulėlėmis, kurios būdavę nešamos iš vieno ūkio į kitą, iki pereidavusios per visą kaimą. Gi toj troboj, kurioj viešėdavę Juozapas su Marija, visi itin saugojęsi susibarti, susipykti ar nusikeikti.

Adventas tikęs ir bičiulystei. Po dienos darbų traukdavęs sodietis pas savo kaimyną, kurio per visą vasarą nelankydavęs. Susimetę krūvon tai pas vieną, tai pas kitą, dalindavęsi sodiečiai savo džiaugsmais ir rūpesčiais, kartu giedodavę ir melsdavęsi. O rytais iš kiekvienos šeimos bent po vieną keliaudavę su žibintu rankoj į ankstyvus rarotus. Apie kalėdinius pirkinius anuomet ūkininkai dar visiškai nesukdavę galvos...

Taip buvo senelių laikais. Dabar ir Bavarijos kaimai sumiesčionėjo. To pasėkoj ima išnykti protėvių sukurti ir šimtmečius išsaugoti švenčių papročiai.

Kas bus gatvėj vėlų Kūčių vakarą, galės išvysti languose spygsinčią žvakutės liepsnelę. Ji tyliai skelbs, kad dar daugelis šeimų Vokietijoje laukia sugrįžtant savųjų iš rytų šalies.

J. Medaitis.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

A. ŠALČIUS

Iš Vakarų šalelės

Sovietijos liberalėjimo išdavoj daug kas stebėjosi, kokios respublikos pradės pirmosios nerimti. Jei "kultūrinio santykiavimo" su tėvyne šalininkai lietuviai išeiviai praėjo jūdinį klausimą dar porą mėnesių prieš prasidedant oficialioms Tokio - JAV deryboms, Lietuvoje "valdančioji klasė" kur kas greičiau besiorientuojanti "tarybinių tautų" — KGB Maskvoj nuotaikose, bematant idėją atmetė iki išeiviai lietuviai be jokių sąlygų nepriims Lietuvos politinio inkorporavimo į Sovietiją sąlygos. Tai išaukė nusivylimą vienų, o piktą džiaugsmą tų, kurie su Maskva lošia viena korta "jei ne mano teisė tai velniop".

Išeivių spaudoj Lietuvos "valdančioji klasė" dėlto buvo įvairiai smerkiama. J. Aistis "Drauge" jos narius vadino dėlto ne tokiais kultūringais, kaip kad latvių ar esų komunistai. Bet lapkričio 25 galutinai išaiškėjo, jog "ne kultūra" lemia kultūrinį gyvenimą tautų, kurios priklauso hidroatominių galybių saugumo zonai. AP agentūra paskelbė, kad "latvių komunistų partija pašalino savo vadą Janį E. Kalnberzins už "rimtus trūkumus jaunimo auklėjime". O prieš tai iš Rygos aidėjo žinia po žinios — kad išvalytos profsąjungos, jų vadais tapo rusų žmonės, kad pakeista komjaunimo vadovybė. Ir tada pagalvoji žmogus, jog visgi reikia būti politiku, kad išlikti ir pravesti savo, kaip geba daugelio taip keikiami LTSR vadovai — Sniečkus, Zimanas, Šumauskas, Preikšas, Paleckis ir kiti. O netrukus atėjo ir žinia, kad "sveikatos sumetimais" pasitraukė ir premjeras Vilis T. Lacis, rašytojas, kurio "kultūrinė politika", matyt, nuėjo per toli. Būdinga betgi tai, ką pastebėjo, net Rytų Europos klausimuose naivoki amerikiečiai korespondentai, kad pastarosiomis savaitėmis, paskutiniu pakeitus Gudijos KGB policijos serą, penkiose nerusiškose respublikose įvyko svarbūs pakeitimai.

Užuojauta

Bene "Izvestijos" iškoliojo sovietinius mokslininkus ieškant sensacijų ir skelbiant svietui teorijas, kurios neįrodomos. Bet lazda turi du galus ir bloga, kad sovietiniai mokslininkai negali ir neturi savo organo, kur galėtų partiniams politikieriams atsikirsti tuo pačiu. Kad partijos agitatoriai verčia juos meluoti. Kaip kad skaitome Tiesoj — būktai Kauno Politechnikos Instituto direktorius K. Baršauskas Kauno hidroelektrinės paleidimo proga pareiškęs: "Kalbėtojas prisimena ouržuazinės propagandos šmeižtus apie Kauno hidroelektrinę. Jam neseniai teko lankytis Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir įsitikinti, kaip meluoja buržuaziniai nacionalistai, kaip jie juodina šią statybą. Jie skelbia, kad elektrinės nėra, kad čia pastatytos tik drobinės dekoracijos, kurias bolševikai fotografuoja ir nuotraukas spausdina laikraščiuose. Dabar kiekvienas gali įsitikinti kokios tos dekoracijos..." Iki "Tiesa" pasirūpins fotokopiju, tegalėsime tvirtinti, kad ji rašo "netiesą". K. Baršauskas niekad negalėjo sakyti to, ko niekad nebuvo. Jei ir buvo išreikšta abejonių "Nepriklausomoj Lietuvoj" ir 'Laisvoj Lietuvoj", niekad niekas neskelbė tokių nesąmonių. Priešingai, "Lietuvių Dienose" ir "Dirvoj" tilpo nuotraukos rodančios bendrą elektrinių vaizdą jūrai prisipildant vandeniu, ko dar neparodė nei vienas iš komunistinės žurnalistikos redaktorių, kuriems atrodo daugiau rūpi ne informacija, bet kas ką kur pasakė. Pletkininkai!

Reikšmingas ordinas

Sovietinis ekonomistas Varga nuo seno skelbė teorijas, kad geriausias būdas nugalėti anglosaksus yra taikingas sugyvenimas ir sovietijos gerbūvio kėlimas. Už tai jis "asmens kulto" laikais buvo tremiamas, kalinamas. Daug pasako žinia, kad Chruščiovas akademikui Vargai 80 metų gimtadienio proga dovanojo Lenino ordiną.

Sutaria

Išeivijos spaudos dauguma yra priešinga sovietinei "tiesos" diktatūrai, betgi atskirais atvejais randama 'bendra kalba". Tokis mažas "kultūrinis bendradarbiavimas" rasi dvelkia iš žinios "Draugo" kultūriniam priede, pasirašytos šio dienraščio nuolatinio bendradarbio Pr. Al. Aprašydamas "TŽ" bendradarbio "odisėjas" atsivežant į savo savaitraščio šventę lietuvių modernistų darbus, jis autoritetingai užbaigia: "Tik daugelis prasitarė — nesuprantą moderniojo meno kūrinių". Beveik galime lažintis, kad pirmą kartą Pr. Al. netrukus bus pacituotas "Tėvynės Balse". O faktina padėtis visgi kitokia. Pvz. didesnė dalis torontiečiams parodytų darbų taipgi randasi pasaulio garso muzėjuose, buvo atskirai reprodukuoti pasauliniuose dienraščiuose.

Melas lieka melu, žmogžudystė — žmogžudystė

Sovietų vienas diplomatas neseniai nusistebėjo JT, kad vieną dieną JAV užs. reik. ministeris kalbąs apie "bendros kalbos" su rusais ieškojimą, kitą dieną JAV-bės JT pasisaką už Vengrijos bylos kėlimą. Į tai atsakė NYT vedamuoju. Girdi, iki bus rasta ta bendra kalba "žmogžudystė turės būti vadinama žmogžudyste. Ne nuo mūsų priklauso pavergtų tautų bylą užmiršti, ją paremti ar iš jos pasijuokti, kad tik įtiktumėm Maskvai ar kad patenkinti Maskvos vasalų sąžines, kurie už savo valdžią yra sumokėję savo tautiečių kur kas didesnę, nei jie verti, kraujo kainą".

Tą kraujo kainą visdėlto nelengva užmiršti, bet ar ji negalėjo būti mažesnė? Tiesa, kad buvo žmogžudystė, bet tiesa ir tai, kad prie jos pasaulio galybės skatino melagingais pažadais, kuriais dar net ir šiandien kaikurie primityvai tebetiki.

PALAIDOTA KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Graži Kanados lietuvių tradicija — rengti kiekvienais metais Lietuvių Dieną — tapo palaidota lapkričio 28-29 d.d. Montrealyje, Krašto Tarybai nubalsavus už atidavimą 50% LD pelno Krašto Valdybai. Ir negali būti kalbos, kad tas laidojimo ceremonijas atlikti paskatino ne kas kitas, kaip tik VI LD Hamiltone, pirmą kartą davusi gražaus pelno, kurį visi balsavusieji skaito ne nuosavybe vienos apylinkės, bet visų Kanados lietuvių, visos KLB. Tvarkoj! Jeigu mokame dalintis "galimu" pelnu (ar jis buvo didelis pvz. Niagara Falls, Toronte? Kur Montrealio apyskaita ir pelno dalybos?), mokėkime dalintis visais LD organizavimo darbais, jos nelaimėm. Tačiau balsavusieji visiškai pamiršo praktiškąją pusę, galvodami, kad kiekvieną Lietuvių Diena turės atnešti po $2.000 pelno, kurio pusė teks Kr. Valdybai, jos kasos papildymui. Ir be jokių rūpesčių, biudžetas kiekvienais metais pilnai suvedamas, nesirūpinant solidarumo įnašo rinkimu, nesirūpinant kita apylinkių valdybų veikla ir tuo pačiu užmigdant bendruomeninį gyvenimą, o tik jį pažadinant dviejų dienų pabudimui, kiekvienų metų rugsėjo pradžioje surengtose LD.

Klaida, tai didžiausia klaida, kokia padaryta šalia Geležinio Fondo įsteigimo (kur tu dingai, Fonde, iš Kanados horizonto?...), nubalsuojant pusę pelno paskirti Krašto Valdybai. Nenorėčiau tikėti, kad po tokio nutarimo, kokia nors apylinkė imtųsi LD rengimo darbo, jau iš anksto žinodama, jog jos darbas per gražias vasaros savaites ir tuo pačiu finansinis parėmimas (ir tai gana stiprus) savos kolonijos interesų, yra iš anksto nušluojamas uždėtos kontribucijos.

Tačiau pasižiūrėkime iš praktiškos pusės į visą reikalą. LD rengėjas yra labai aiškus. Juo visuomet paliks apylinkės valdyba, talkinama pakviestų ar rinktų asmenų-pagalbininkų. Viskas puikiai klostosi, jeigu Kr. Valdybos būstinė yra tame pačiame mieste, kur pravedama ir LD. Tuomet ir jos nariai **privalo lygiai** dalyvauti visuose posėdžiuose, lygiai stovėti už bufeto, nešioti kėdes, stalus, tvarkyti sceną, ar nusivilkę šlapius marškinius — šluoti salę ir rinkti tuščius butelius. Tačiau tikrovė yra kita. Tam pavyzdžiu gali būti paskutinioji šventė Hamiltone, kai nesusilaukta ne tik jokios materialinės paramos, bet ir moralinės. Užtenka suminėti, kad net du mėnesius oficialūs raštai išgulėjo KV oficialiu antrašu (Toronto Lietuvių Namai) uždarytuose vokuose! Ir būtų gulėję toliau, jeigu nebūtų buvę asmeniškai pasiteirauta ir jei ne patys siuntėjai — hamiltoniečiai — nebūtų jų suradę Lietuvių Namų stalo stalčiuose! O ką KV padarė dėl vestos priešingos propagandos Lietuvių Dienai? Ar ji pasiteiravo, kodėl tas viskas vyksta, ar ji sutramdė bendruomenės neklaužadas? Ne! Tik už paskirtus $400 (kiek kitos apylinkės davė KV?) paskutinėje sesijoje iš p. V. Meilaus gavo eilę pastabų!

Kita medalio pusė: Lietuvių Diena rengiama pvz. Toronte, Kr. Valdyba randasi Montrealy. Kuo gali mūsų augščiausias bendruomenės organas prisidėti prie šventės surengimo? Ar jis gali dalyvauti posėdžiuose ir pasakyti, kad neimkite to solisto ar to ansamblio programai, tos salės ar tiek kėdžių, nes yra per brangu ir dėl to neliks dalyboms pelno? Aišku ne! Juk neįmanoma kiekvieną savaitę vykti visiems į posėdį, neįmanoma vien tik iš spaudos tiksliai pažinti vienos ar kitos kolonijos darbo sąlygas. Reikia joje ir ilgiau pagyventi, susipažinti su visa aplinka.

Visai teisingai paskutinėje Kr. Tarybos sesijoje vienas narių (matyti gerai pažindamas juodą apylinkių valdybų darbą) šūktelėjo: "Nieks LD nerengs!". Taip ir bus, nes joks rengėjas nenorės turėti už savo pečių nematomą viršininką. Kiekvienam, dirbusiam prie LD surengimo, yra vidinis pasitenkinimas gražiais LD vaisiais.

K. Baronas.

TAUTA AR VALSTYBĖ

(Plg. "TŽ" nr. 46; nr. 49 — Riteriškumas ar lankstumas)

Lietuvių tautos tragedija prasidėjo Mindaugo laikais, kai jį nužudė senosios religijos riteriai Daumantas, Treniota ir kt. Nuo tada Lietuva vėl tapo "riteriška" iki pat Kęstučio mirties imtinai. Kęstutis nebuvo valdovas - diplomatas, o tik paprasčiausias karys. Kaip jis kariavo ir kaip vieną kartą lengvabūdiškai papuolė į kryžiuočių nelaisvę, iš kurios jį išlaisvino tik krikščionis lietuvis, istorija žino. Šita "riteriška" politika Lietuvą tiek sužlugdė, kad nė Vytautas su Jogaila nepajėgė padėties išgelbėti. Ar šita riteriška, geriau sakant don-kichotiška, politika turėtų būti tęsiama dabar? Ar mūsų kūnai ir kraujas yra neišsemiami, kad mes juo "riteriškai" galėtume ir toliau švaistytis? Ar šiandien krikščionių tarpe, ypač sentikių, ortodoksų krikščionių tarpe, neturime tų senovės primityvių "kietatikių", kaip pvz. a.a. J. F. Dulles, kuri vis dar kaikas laiko buvus dideliu valstybės vyru, nors Amerika jau aiškiai nuo jo nusisuko.

Apie J. F. Dulles menkos vertės politiką, kaip nelogišką, prieštaraujančią realiai padėčiai ir net jo paties realiai veiklai ir, be to, remiančią bažnytinę (religinę) bedievybę, rašiau kovo mėn., kai jis dar buvo gyvas. Tai yra labai svarbu, tad pakartosiu.

"Mes, Vakarai, laimėsime, nes mes einame su Dievu..." sakė Dulles (ž. Journal of America, 13 July, 1958, Dulles pokalbis su žurnalistais).

Taip, mes Vakarai, einame su Dievu, bet mes nežinome ar Dievas eina su mumis, kai mes remiame islamą, kurį Turkijos reformatorius Ataturkas buvo jau beveik išnaikinęs; remiame budizmą (per Čiang-kai-šeką ar Dalai Lamą (vyriausią kunigą - popiežių), kuris sakosi esąs pats įsikūnijęs dievas, todėl jo išvijimas, esąs paties dievo įžeidimas), toliau — šintoizmą, hinduizmą ir d.k. Visiškai primityvios religijos narių dar yra apie 50 milijonų, tarp kurių ir žmogėdros. Visi manosi esą neklaidingi ir sirgdami psichine autoizmo liga laiko save Dievo gynėjais ar užtarėjais, o kitus — menkais patriotais ar net bedieviais. Tokių nepakankamos inteligencijos entuziastų mes turime net intelektualų tarpe.

Lietuvių tautos kūnai ir kraujas nėra neišsemiami, kad mes galėtume vesti tokią politiką ir toliau. Mūsų senesnieji, kurie nepakankamai išanalizuoja padėtį, turėtų būti atsargesni.

A. Ignaitis.

Suvaržė vaistų siuntimą į Lenkiją

Kaip ir į Sovietų Sąjungą, į Lenkiją giminės iš užsienių siusdavo daugybę siuntinių su vaistais. Lenkijos sveikatos ministerija paskelbė, kad nuo lapkričio 15 d. vaistų pirkimas iš privačių asmenų sulaikomas. Nebepirksimų vaistų sąraše yra net 260 vardų. Be to, vaistų siuntiniai, atrodo, jau pradėti muituoti.

Iki šiol užsieny buvo galima įmokėti PKO (Polska Kasa Oszczędności) atitinkamą sumą, o bankas adresatams juos pats įteikia iš savų sandėlių, į kuriuos vaistai superkami užsieniuose. Sakoma, kad tuo būdu vaistai apsaugomi nuo sugedimo, nes tuose sandėliuose jie užlaikomi atitinkamose sąlygose, o privatūs asmenys jų negali turėti ir jų laikomi vaistai gali sugesti, netekti veiksmingumo. Dabar būsią kitaip. Dabar kam įmokėjus užsieny atitinkamą sumą į PKO, Lenkijoje adersatui būsią išmokama zlotais, už kuriuos jis jau galėsiąs pirkti vaistų. Čionykščių lenkų apskaičiavimu, tuo būdu gavėjas neteksiąs maždaug du penktadalius sumos.

Yukone rasta volframo

Volframas (tungsten) yra labai reikšmingas mineralas plačiai naudojamas plieno pramonėje. Jis iš visu metalų tirpsta ir verda prie augščiausios temperatūros ir todėl paskutiniais metais pasidarė būtinu tose gamybose, kur yra reikalinga turėti priemaišas išimtinai karštiems tikslams, kaip sprausminiai varykliai arba dabar erdvių laivai. Volframo yra iškasama Kanadoj (Britų Kolumbijoje), bet didžioji jo dalis Kanados ir Amerikos pramonei atvežama iš pietinės Korėjos, Bolivijos ir Brazilijos. Tai dabar yre gera žinia, kad didelės volframo atsargos yra atrastos Mackenzie kal nuose Yukone, arti Aliaskos kelio, maždaug 250 mylių į pietryčius nuo Whitehorse. Tyrinėjimai dar tebeina ir kasimas dar tik prasideda, bet viskas rodo, kad atsitiktinai rastas volframo plotas užtikrins šiaurės Amerikos plieno pramonei atsargas ilgiems metams.

Prieš sovietinę darbo baudžiavą

PET Seimas gruodžio 9 priėmė raportą ir atsišaukimą į JT ir Tarptautinę Darbo Organizaciją dėl darbo sąlygų ir darbininkų padėties sovietų pavergtuose kraštuose.

Darbo sąlygas ir darbininkų padėtį sovietinėje sitemoje nustato keli veiksniai, svarbiausi tarp jų yra: 1) valdžios užkarta darbo įrausmė, 2) prievartinis darbininko pririšimas prie darbo, 3) nebuvimas teisės laisvai pasirinkti darbą, 4) profesinių sąjungų pavertimas valdžios įnagiu darbininkams engti, 5) nuolatinis privalomų darbo normų didinimas, 6) akordinis darbas ir vadinamas socialistinis lenktyniavimas.

PET Seimas šaukiasi JT, kad imtųsi tirti sovietinio darbo sąlygas pavergtuose kraštuose ir numatytų priemones darbo ir darbininkų organizavimosi laisvei atstatyti bei tarptautinių darbo sutarčių vykdymui paskatinti. (Okup. Lietuvoje ėsančias darbo sąlygas ir darbininkų padėį pavaizdavo Lietuvos delegacijos narys dr. Nemickas).

Gruodžio 10 Pavergtųjų T. Seimas paminėjo Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos vienuoliktąsias metines, priimdamas rezoliuciją Jungtinėms Tautoms dėl žmogaus teisių paneigimo sovietų pavergtuose kraštuose.

Maskva. — Sovietų Sąj. paskelbė sekančiu metu pradžioje užbaigsianti geležinkelio Maskva - Irkutskas elektrifikavimą. Jo ilgis 5.300 klm.

Helsinkis. — Suomija pasirašė su Sov. Sąj. naują prekybos sutartį 5 metams (1961-1965). Numatyta 5 milijardų rublių apyvarta.

ŠV. KALĖDŲ SULAUKUS, VISIEMS MIELIEMS KLIJENTAMS, BENDRADARBIAMS IR BIČIULIAMS
TIKRO DŽIAUGSMO IR
1960 METAIS DAUG LAIMĖS LINKI

TIME PRESS

LE. 2-2259 186A Wallace Ave., Toronto 4

Sveikiname mielus bičiulius, pažįstamus ir klijentes
ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

DOMA HAIRSTYLING

1618 Bloor St. W. Tel. LE. 3-2904

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
visiems mieliems lietuviams klijentams linki

ORBIS
siuntinių į Lietuvą siuntimo įstaiga

298 Bathurst St., Toronto 2B Tel. EM. 4-2810

GERIAUSI LINKĖJIMAI LIETUVIAMS
ŠVENČIŲ PROGA

LAKEVIEW RESTORANAS

1132 Dundas St. W.
prie Ossington PAUL ir TONY

MIELUS LIETUVIUS KLIJENTUS IR BIČIULIUS
SVEIKINAME SU ŠV. KALĖDOMIS IR
1960 NAUJAISIAIS METAIS

MAZAR TRADING CO. LTD.

Siuntinių į Lietuvą, Sov. S-gą ir kitus kraštus siuntimo įstaiga.

863 Queen St. W., Toronto, Ont. Tel. EM. 3-5520

SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS
ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA

TURNER and PORTER LTD.
FUNERAL HOME

436 RONCESVALLES AVE. TORONTO

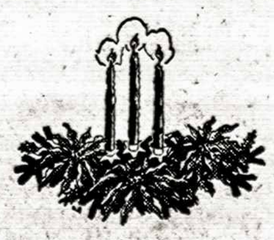

Savo Draugus Lietuvius
Kalėdų ir Naujųjų Metų proga
širdingai sveikiname

The Toronto Dominion Bank

B. O. BRANSTON
Manager
Dundas - Roncesvalles Ave.

H. C. STEPHEN
Manager
Dundas - Ossington Ave.

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA SVEIKINAME VISUS HAMILTONO IR APYLINKĖS LIETUVIUS LINKĖDAMI DAUG ASMENIŠKOS LAIMĖS IR SĖKMĖS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO BARE. KARTU REIŠKIAME NUOŠIRDŽIĄ PADĖKĄ UŽ NUOLATINĘ PARAMĄ MŪSŲ DARBE.

TF Atstovybės Hamiltono Skyriaus Valdyba.

KLB Hamiltono apylinkės valdybos Rinkiminės Komisijos pranešimas

Pranešame Hamiltone ir jo apylinkėse gyvenantiems tautiečiams, kad kandidatų išstatymui į Hamiltono apyl. valdybą ir kontrolės komisiją 1960 metų kadencijai paskutinė data nustatyta 1960 m. sausio 21 d. 24 val.

Maloniai prašome kandidatu sąrašų išsiuntimą apskaičiuoti taip, kad jie rinkiminės komisijos būstinėje, 13 Elm. St., Hamilton, Ont., būtų gauti prieš 1960 m. sausio 21 d., 12 val. nakti. Sąrašus taip pat galima minėtu adresu įteikti komisijos pirm. Alb. Pilipavičienei asmeniškai.

Šia proga tuo reikalu duodame ištraukas iš apyl. v-bos ir kontrolės kom. rinkimų taisyklių:

"§4. Apyinkės valdybai ir kontrolės komisijai kandidatus turi teisę išstatyti kiekivena 10 pilnateisių lietuvių grupė.

§11. Kiekviena 10 pilnateisių lietuvių grupė gali išstatyti savo apylinkėje kandidatų nedaugiau nei tai apylinkei numatyta valdybos ar kontrolės komisijos narių. Kandidatų sąrašai į apylinkės valdybą ir kontrolės komisiją paduodami atskirai. Tas pats rinkikas gali pasirašyti vieną valdybos narių ir vieną kontrolės komisijos narių kandidatų sąrašą. Kandidatu ir siūlytoju gali būti gyvenąs tik toje apylinkėje.

§12. Valdybon ar kontrolės komisijon siūlomų kandidatų sąraše pažymima: 1. Eil. Nr., 2. Kandidato pavardė, 3. Vardas, 4. Kandidato gimimo data, 5. Profesija, 6. Adresas.

Toliau seka 10-ties tuos kandidatus pasiūliusių pilnateisių lietuvių sąrašas, kuriame pažymima: 1. Eil. Nr., 2. Siūlytojo pavardė, 3. Vardas, 4. Gimimo data, 5. Adresas, 6. Siūlytojo savarankiškas parašas."

Pranešame tautiečių dėmesiui, kad KLB Hamiltono apylinkės valdybą sudaro 7 nariai ir kontrolės komisiją 3 nariai, tuo būdu, kiekviena 10-ties asmenų grupė gali išstatyti ne daugiau kaip 7 kandidatus į apylinkės valdybą ir 3 kandidatus į kontrolės komisiją. Sutinką kandidatuoti turi būti sumokėję Bendruomenės solidarumo mokestį už 1959 m.

Visais kitais rinkimų reikalais prašome kreiptis į Rinkiminės komisijos pirm. A. Pilipavičienę — 13 Elm. St., Hamilton, Ont., tel. LI. 9-6224 arba į šios komisijos sekretorių St. Bakšį — 38 Stanley Ave., tel. JA. 9-4662.

A. Pilipavičienė, kom. pirm.
St. Bakšys, sekretorius.

Medicine Hat, Alta.

Kaip praneša "CP Spanner" (CPR laikraštis) 28 metus išdirbęs CPR kompanijoje Jurgis Ružas, išėjo pensijon. Jis gimė Lietuvoje ir į Kanadą atvyko 1929 m., o CPR kompanijoje pradėjo dirbti 1930 m. Redclife stotyje. Pirmojo karo metu jis tarnavo caro kariuomenėje, o 1916-17 m. buvo vokiečių karo belaisviu.

V. A.

TILLSONBURG, Ont.

Padėka

Didelė padėka hamiltoniečiams už suruoštą mums įkurtuvių staigmeną ir už gražią dovaną: p.p. Juodeliams, pp. Trumpickams, pp. Naruševičiams, mamytei M. Kanevienei, sesutei ir švogeriui Stukams, broliui ir brolienei Kanevams, sūnėnui ir marčiai Stukams, dukrai ir žentui Elliott ir anūkei Marcijai. Visiems nuoširdus dėkui.

F. ir P. Gurkliai.

1959 m. baigiasi! . . .

"Tėviškės Žiburiai" žengia į antrąjį dešimtmetį. Mielųjų skaitytojų ir rėmėjų palaikomi, nugalėję pirmuosius finansinius sunkumus, gražiai išsilaikė. Prašome nepamiršti "Tėviškės Žiburių" ir ateityje, kad jie galėtu tobulėti ir būti visų mėgiami. Šiuo kartu prašome nedaug.

Prateskite savo prenumeratą 1960 m.

Kas dar nespėjo apmokėti prenumeratos už šiuos metus — padarykite dar šiandien. Siųskite čekį ar piniginę perlaidą:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI,
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada.

Prenumerata visur metams $5, pusei metų — $3.

AČIŪ VISIEMS!

"TŽ" administracija.

IŠ VILNIEČIŲ VEIKLOS

VKLS-gos Kanados Krašto Valdybos posėdyje buvo peržiūrėta 1959 m. veikla, kartu sudarant darbo planą ateinantiems metams. Svarbesni nutarimai:

1. paskutinėje VLIKo sesijoje paaiškėjo, kad neturima nustatytos griežtos rytinės ir pietinės Lietuvos sienos ribos, dažnai paimant būsimos Lietuvos sienas pagal 1920 m. Maskvoje sudarytą taikos sutartį, Curzono liniją ir t.t. Kanados Krašto Valdyba pasiūlė Centro Valdybai Bostone ir visiems VKLS-gos skyriams JAV ir Kanadoje išnagrinėti ir priimti kanadiečių siūlymą, nustatant Lietuvos rytų sieną, pagal buv. caro laikų Vilniaus gubernijos administracines ribas, apimančias eilę lietuviškų vietovių (pvz. Apsos apylinkes), kurios Maskvos sutartimi yra iš Lietuvos išskirtos.

2. 1960 m. vienintelei lietuviškai gimnazijai lenkų okupacijos metais mūsų sostinėje — Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijai — sukanka 45 m. gyvavimo (įsteigta 1915 m. ir šiandien vadinama rašyt. A. Vienuolio - Žukausko vardu). Tą įvykį atžymėti nutarta rugsėjo mėn. Darbo dienos savaitgalyje Toronte, sušaukiant JAV ir Kanadoje gyvenančių tos švitimo įstaigos buv. mokytojų ir mokinių suvažiavimą.

3. 1960 m. spalio mėn. sušaukti Kanados vilniečių suvažiavimą, jungiant jį su Vilniaus dienos minėjimu. Suvažiavime išrinkti naują Krašto Valdybą.

4. Užbaigti dr. A. Šapokos anglų kalba knygos išleidimą.

5. Pagyvinti vilniečių veiklą Montrealyje ir Londone, pasiunčiant į tas vietoves pirm. K. Baroną su paskaitom.

6. Prisidėti prie St. Catharines sk. rengiamų vilniečių Joninių, kurios sutraukdamos tūkstančius lietuvių, tapo Kanados antrąja Lietuvių Diena.

7. Paremti JAV vilniečių leidžiamą metraštį, kurio red. pakviestas poetas F. Kirša.

8. Prie mirusio vilniečio muz. J. Siniaus paminklo pastatymo prisidėti su finansine parama, prašant aukų ir iš visuomenės. Paminklo statymo komitetas bus sudarytas Čikagoje.

9. Ir toliau vilniečių archyve laikyti visus gaunamus laiškus iš Suvalkų trikampio, kaip įrodomąją to krašto lietuviškumo svarbią medžiagą. Laiškų jau turima virš 2.000.

10. Išreikšti nuoširdžią padėką Kanados lietuviams, už jų materialinę ir moralinę paramą mūsų broliams Lenkijoje ir Suvalkų trikampyje.

Vilnius — jungiąs lietuvių tautą be politinių ir religinių įsitikinimų — telydi mūsų tautą į laimingą ir šviesią ateitį 1960 m.!

VKLS-gos Kanados Kr. V-ba.

Niagara pusiasalis

Kalėdų eglutė. St. Catharines ir Welland apylinkių valdyboms susitarus, šiais metais tradicinis Kalėdų eglutės parengimas įvyks bendras viso Niagaros pusiasalio gruodžio 27 d. 3 val. p.p. slovakų salėje, Page ir Welland gatvių kampas, St. Catharines, Ont.

Programos sudarymu rūpinasi Tėvas Barnabas, OFM, o jos paruošimu Ulbinienė. Dalyvauja šokių grupė Gintaras, tautinių šokių grupė ir šeštadieninės mokyklos mokiniai. Numatoma plačios ir įdomios programos. Atsilankys ir Kalėdų senelis su gausybe mažiesiems dovanų.

Reikia tikėtis, kad šių įdomybių pasigrožėti visi kaip vienas atvyks, nes tokia šventė į metus tik kartą tebūna.

Kor.

"Milžino paunksmė" atvyksta į Niagaros pusiasalį Vasario 16 d. proga. Geresniam vieningumui St. Catharines ir Wellando bendruomenių valdybos susitarė 1960 m. Vasario 16 minėjimą ruošti tik vieną bendrą didelio maštabo, sutraukiant ir tolimesnių apylinkių lietuvius. Jau daugelį kartų buvo visuomenės nusiskundimų dėl mūsų minėjimų nuobodumo ir kalbų. Kad jų išvengus niagariečiai nusprendė šiemet įnešti ką nors naujesnio įdomesnio bei naudingesnio, pakeičiant šventės minėjimo žanrą. Todėl ir iškvietė Vasario 16 d. proga Montrealio Liet. Dramos Teatrą pastatyti "Milžino paunksmę". Tai yra mūsų istorinis veikalas primenantis Lietuvos garsiuosius laikus, labai tinkamas tos šventės rimtumui.

Minėjimas įvyks 1960 m. vasario 20 d. Merritton Community Centre Hall, Merritton, Ont. Ten pat, kur per vilniečių Jonines Čiurlionis koncertavo.

Maloniai prašoma kitas apylinkės kolonijas šia data susilaikyti nuo viešų parengimų. Vieni kitiems solidarizuodami galime didelius dalykus įvykdyti.

Kor.

OTTERVILLE, Ont.

Padėka

Širdingai visiems dėkoju, kurie mane lankė man 6 savaites būnant Tillsonburgo ligoninėje. Už lankymą tokioje nelaimėje ir sunkioje padėty ir už atneštas dovanas visiems dėkoju. Brangūs tautiečiai ir prieteliai, aš negalėjau nei pasikelti, nei kojų pajudinti. Mano kaulai buvo sulaužyti. Kai mane kasdieną lankydavo geri tautiečiai, būdavo lengviau. Ir skausmus pakęsti lengviau, kai žinai, kad tavęs neužmiršta geri draugai.

Visiems dėkoju šimtą sykių.

Mane lankė: kun. Rickus, J. Jauneikai, P. Žilvičiai, A. Jaras, Augustinavičiai, sj., B. Tamošauskas, P. Rušickai, S. Kulis, P. Palaikis, J. Mačiulis, J. Gurkliai, J. Balaišiai, A. Gendrėnai, P. Taurai, J. Stradomskiai, M. Tuinilai, A. Mitrauskai, V. Rakščiai, P. Ožolai, S. Dumšai, M. Račiai, L. Racevičius, B. Dirsė, I. Budriai, M. Vilnoniai, A. Grubštai, A. Jančiai, O. Stanaičiai, S. Skuda, J. Astrauskai, O. Čeplienė, A. Samai, P. Povilaičiai, M. Taraškevič, J. Vertelkai, A. Galdikas, A. Skuodžiai, P. Garneliai, A. Mažeikai, P. Klimavič, J. Liutkevičiai, A. Šiurnai, V. Dirsės, J. Maldeikiai, L. Balnis, V. Balnis, S. Simučiai, V. Veiveriai, F. Paragauskas, V. Guobiai, J. Dudurkai.

Visiems nuoširdžiausiai dėkoju.

Antanas Vilkas.

WELLAND, Ont.

Mūsų padėkoje, tilpusioje "TŽ" Nr. 50, per neapsižiūrėjimą praleistos kelios mus pagerbusių pavardės. Todėl nuoširdžiai atsiprašome ir dėkojame atskirai: pp. A. ir J. Kutkams, pp. A. ir A. Zinaičiams ir p. V. Zinaičiui.

E. ir P. Bersėnai.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

ALT METINIS SUVAŽIAVIMAS

vyko pereitą savaitgalį, gruodžio 12-13 d.d., Niujorke, Hudson viešbuty. Priimta eilė rezoliucijų bei nutarimų, pasiųsta eilė raštų JAV valdžios bei JT žmonėms.

Grupės savo atstovais į ALT pristatė veik tuos pačius asmenis. Tik sandariečiai vietoje J. Virbalio pristatė dr. Kazį Drangelį, o socialistai vietoje K. Balkaus pristatė Barčiauską iš Niujorko.

Vykdomojo komiteto sudėtis palikta ta pati: pirm. L. Šimutis, vicepirm. E. Bartkus, sekr. dr. P. Grigaitis, iždin. M. Vaidyla.

JAV LB VC biuletenis leidžiamas ne perijodiškai, bet ne rečiau kaip 5 kartus per metus. Jis siunčiamas PLB valdybai, JAV LB padaliniams, spaudai, liet. radijams ir įvairioms lietuviškoms įstaigoms. Gali jį prenumeruoti ir pavieniai asmenys. Prnumrata $1 metams. Adresas: V.Kamantas, 508 E. 125 St., Cleveland 8, Ohio, USA. Gruodžio 10 d. išėjo jo Nr. 20, 16 psl.

JAV LB CV, vykdydama Tarybos suvažiavimo Detroite nutarimą, sudarė JAV LB Ekonominę Tarybą. Į ją pakviesti: J. Gailiušis, Pr. Joga, J. Kazlauskas, St. Lazdinis, A. Mackevičius.

Bendruomenės ir veikiančių lietuvių organizacijų santykiams išstudijuoti CV sudarė kitą komisiją, į kurią pakvietsi: dr. J. Girnius, V. Izbickas, kun. St. Yla, J. Kapočius ir J. Vaičaitis. Tą klausimą pastudijuoti iškilo reikalas, kai Detroito suvažiavime buvo priimtas nutarimas, kad LB "tejungia visus lietuvius ir jų organizacijas bendriems tautiniams tikslams siekti", o praktikoje susitinkama toje srityje su dideliais painumais.

JAV LB Informacijos Žinyba, kuriai vadovauja prof. G. Galva, paskelbė savo organizacijos metmenis. Iš trys nariai nutarė pasiimti suorganizuoti po atskirą tarnybą: pirm. G. Galva — spaudos, pirm. pavad. Ant. Juška — ideologijos ir J. Jasaitis — paskaitininkų.

Spaudos Tarnybon jėjo: Ant. Šantaras, kuris eis ir ST redaktoriaus paerigas, V. Kuprys apsiėmė telkti medžiagą iš PLB gyvenimo, Ant. Tautginas rūpinsis gautos medžiagos apipavidalinimu bei sudarymu suvestinių, kurios bus skelbiamos spaudoje. Jis, be to, eis ST sekretoriaus pareigas. Be to, dar pasikviesti ST talkininkai: Kult. Fondo atst. J. Kreivėnas ir Šviet. tarybos J. Tamulis.

G. Galva padovanojo ST veik nenaudotą rašomąją mašinėlę "Corona".

VLIKo pirm. dr. A. Trimakas gruodžio 5 d. per Stuko radiją Niujorke pasakė jautrią kalbą BALFo prieškalėdinio vajaus proga. Iškeldamas seną lietuvių paprotį vienas kitam padėti ypač nelaimėn kam patekus, ir šiaip vieni kitus remti, dr. T. kvietė gausiau aukoti, nes ir Lietuvoje, ir Sibire, ir kitur yra daug pagalbos reikalingų.

ALIAS Bostono skyr. išrinko naują valdybą: pirm. Zigmas Gavelis, Juonas Čereška, Apolinaras Treinys.

Prof. S. Žakevičius, atvykęs iš Europos, kur dirbo "Am. Balse", apsigyveno pas uošvį prof. M. Biržišką Los Angeles, kur jau anksčiau buvo atvykusi jo žmona. Ten pat gyvena ir jaunesnioji prof. Biržiškos duktė našlė Onutė Barauskienė su 4 mažamečiais vaikais.

Motina M. Aloyza (Ona Jurgutytė), atroji šv. Pranciškaus seserų vienuolyno generolė vyresnioji, mirė lapkričio 30 d., Pittsburghe, Pa. Vienuolyne gyveno 45 m.

Angela Tamulionienė, advokato C. T. našlė, žuvo auto nelaimėje spalio 31 d. Worcester, grįždama su K. Savicku iš vestuvių puotos.

Ant. Maskeliūnas, kilęs iš Seirijų, savanoris kūrėjas, mirė širdies liga lapkričio 18 d. Grand Rapids, Mich.

Lietuviai jūrininkai nevisi išeivijoje išsižadėjo savojo amato. Kaikurie net buvę kopitonai nuėjo į laivyną ir dirbo net kaip eiliniai jūrininkai, kol prasimušė. Taip neseniai išlaikęs reikiamus egzamenus, iš eilinio jūrinnko tapo karininku K. Burbulis, kuris dabar plaukioja JAV keleiviniu laivu Santa Barbara tarp Niujorko ir P. Amerikos. Burbulis jūrininkystės mokslus baigė Belgijoje.

Kitas toks pat jūrininkas, mokslus baigęs Latvijoje, Ant. Šimkus, taip pat išlaikęs reikiamus egzamenus ir jau kaip karininkas vienu prekybiniu laivu išplaukė į P. Afriką.

Liet. diplomatų šefo padėti bei Kybartų aktus "Vilnies" Nr. 240, gruodžio 5 d., nagrinėjo ir tūlas A. Žemaitis. Jo pagrindinis argumentas dėl Kybartų aktų yra, kad prezidentas Smetona, išvykdamas iš Lietuvos oficialiai savo pareigas buvęs perdavęs min. pirmininkui Merkiui ir kitam jau nebegalėjęs perduoti. Dėl dipl. šefo institucijos Žemaitis be savo teigimų mini teisininko P. Stravinsko iškeltus 4 argumentus tos institucijos konstituciškumui paremti. Tie Stravinsko strp. buvę spausdinti "TŽ" — 1956 Nr. 17 ir 18 ir 1957 m. Nr. 19 ir 20. Ištikrųjų gi "TŽ" niekad jokio P. Stravinsko straipsnio nebuvo spausdinta.

Čikagos LSK Neris — didžiausias Čikagos Lietuvių Sporto Klubas, gruodžio 25 d. rengia kalėdinį šokių vakarą Liet. Auditorijos didžiojoje salėje.

SLA deimantinio jubilėjaus proga pradėjo narių telkimo vajų. Tam yra paruošti ir specialūs įtojimo blankai.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijos bėgamosios išlaidos per paskutinį mėnesį sumažėjo 10%. Vien Čikagoje A. Gulbinsko (adr.: 6324 So. Bishop St.) pastangomis specialiame vajuje sutelkta $729. Pinigai telkiami Bostone, Baltimorėje, Siox City, Auroroje, Ill., ir kitur. Lapkričio mėn. gimnazija turėjo 26.000 DM skolų.

Austrija

A.A. arkiv. J. Skvireckas, miręs gruodžio 3 d. 2 val. p.p., buvo pašarvotas Zamso Gailestingųjų seserų vienuolyne ir ten pat gruodžio 9 d. laikinai palaidotas naujai įrengtoje kriptoje, kol galės būti pervežtas į Kauno arkikatedrą.

D. Britanija

Įgal. min. Br. K. Balučiui gruodžio 29 d. sueina 80 metų. Jis iki dabar aktyviai dalyvauja Lietuvos diplomatijos ir lietuviškų veiksnių pastangose Lietuvos laisvės bylą tarptautinėje plotmėje išlaikyti gyvą.

Sukaktuvininkas yra gimęs 1879 m. gruodžio 29d. Seirijuose, Seinų apskr. Baigęs Rusijoje mokytojų seminariją, kurį laiką mokytojavo. Vėliau baigė Pskovo matininkų mokyklą ir atliko karinę prievolę. 1905 m. atsidūrė JAV-bėse. Ten jau iš pirmųjų metų uoliai dalyvavo lietuvių veikloje, kartu studijuodamas ir dirbdamas vienoje žemėlopių ir atlasų leidykloje. 1908-10 metais buvo Tėvynės Mylėtojų Draugijos pirmininku ir organizavo lėšas Vinco Kudirkos raštams išleisti. Buvo vienas Birutės choro organizatorių, eilės Amerikos lietuvių lakraščių bendradarbis. 1912-19 m. redagavo "Lietuvą".

Kaip Amerikos lietuvių delegacijos narys 1919 m. atvyko į Paryžių dalyvauti taikos konferencijoje ir pasireiškė Lietuvos propagandoj anglų ir prancūzų spaudoj. Nuo 1920 m. pradėjo dirbti Lietuvos užs. r. ministerijoje, ypatingai svarbiems reikalams valdininku. Vėliau buvo viceministeriu, departamento direktorium. Dalyvavo eilėje derybų su Latvija, Lenkija, Rusija. Pasirašė garsiąją Suvalkų sutartį. Vėliau Br. K. Balučiui buvo pavestos įvairios reikšmingos misijos Tautų Sąjungoje ir kitur. 927 m. birželio 27 d. paskirtas užr. r. ministerijos generaliniu sekretoriu, nuo 1928 m. liepos 1 d. Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu Vašingtone. Nuo 1934 m. birželio 1 d. — Lietuvos pasiuntinys ir įgal. ministeris D. Britanijoje.

Latvijos atstovui D. Britanijoje K. Zarinš gruodžio 4 d. sukako 80 m. amžiaus. Jo sukaktį plačiai paminėjo laisvųjų latvių spauda. Jis, be to, yra gavęs iš nepriklausomos Latvijos vyriausybės specialius įgaliojimus, vadovauti Latvijos diplomatams esantiems užsieniuose, kol jie negalės susisiekti su vyriausybe. Dėl to jis dabar yra visų Latvijos diplomatų vadovas.

(E) **Lietuvių Namų akcinės bendrovės visuotinis susirinkimas** įvyko tomis pačiomis dienomis, kaip ir DBLS suvažiavimas. Bendrovė, kaip žinoma, leidžia ir "Europos Lietuvį". Prie esamųjų trijų direktorių — M. Bajorino, T. Vidugirio ir Adamonio — pririnkti dar keturi nauji nariai iš DBLS valdybos: J. Lūža, A. Pranskūnas, J. Bendorius ir S. Nenortas.

Ona Kairiūkštienė - Skiparytė staiga mirė gruodžio 4 d. Manchestery, eidama 71 metus. Pastarosiomis dienomis jautėsi ne labai sveika, ėjo pas gydytojus. Rasta penktadienį lovoje mirusi, laikant rankose knygą. Palaidota gruodžio 12 d.

Velionė buvo gimusi 1889 m. rugpiūčio 10 d. Rygoje. Vidurinį mokslą baigė Rygoje, gavo mokytojos teises ir ėjo įvairias pedagogines pareigas. Vėliau studijavo Lietuvos universitete ir mokytojavo Vytauto Didž. gimnazijoje Vilniuje ir mokytojų seminarijoj. Persikėlusi iš Vilniaus į Kauną, tarnavo įvairiose ministerijose, dirbo pedagoginį darbą. Visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje dalyvavo visur, kur gyveno — Rygoje, Vilniuje, Kaune, Vokietijoje, paskiau Anglijoje. Dalyvavo ir tarptautiniame moterų judėjime.

Seniausioji Londono lietuvė Ieva Matulevičiūtė mirė sulaukusi 94 m., Anglijoje išgyvenusi 50 m.

Italija

(E) **Gedulingas pamaldas už vyks. Pr. Ramanauską** surengė šv. Kazimiero kolegija ir Italijos LB lapkričio 19 d. Marijonų koplyčioje. Pamaldas atliko vysk. V. Padolskis. Giedojo šv. Kazimiero kolegija. Pamaldose dalyvavo min. S. Lozoraitis, Vatikano sekretoriato atstovas mons. Corrado Balducci, kaimyninių tautų atstovai, vietos lietuvių kolonija ir vienas neseniai grįžęs Sibiro tremtinys, kuris apie 10 metų kentėjo drauge su ištremtaisiais lietuviais. Vysk. Ramanausko mirties proga Vatikano dienraštis apie jo gyvenimą ir didvyrišką laikyseną talpino ilgą straipsnį. Taip pat plačiai rašė dienraštis "Il Quotidiano". Abudu įdėjo vyskupo kankinio nuotrauką trem tinio drabužiuose. Įvyki minėjo ir kita spauda.

Dail. Irena Pacevičiūtė nuo spalio 28 d. iki lapkričio 12 d. drauge su dviem italais ir vienu ispanu dailininku turėjo savo kūrinių parodą Romoje Galleria d'Arte patalpose. Dailininkė išstatė 17 darbų.

Prancūzija

(E) **Į Prancūzijos LB Kr. Tarybą** lapkričio pradžioje išrinkti: kun. Juozas Petrošius, mokyt. Ona Bačkienė, adv. Jonas Dainauskas, žurn. Birutė Venskuvienė, tarnaut. Ona Peruche-Gecaitė, stud. Petras Klimas, dain. Bronius Vrublevičius, med. gyd. Elena Aleksandravičienė, mokyt. Janina Matorė, mokyt. Sofija Pagnier ir daž. Bronius Baranauskas.

N. Zelandija

N. Zelandijos lietuvių suvažiavimas įvyksta gruodžio 29-31 d.d. Auklande. Ta proga tarp kitko yra organizuojama lietuvių spaudos paroda.

Australija

Statys Pankevičius, vilnietis, gimęs 1893 m. Švenčionyse, mirė staiga širdies liga darbovietėje Melbourne spalio 9 d. Palaidotas Cheltenham kapinėse. Paliko sūnų Emanuelį su marčia ir antrąją žmoną Stasę, dantų gydytoją, kurią vedė prieš keletą metų.

(E) **Auga lietuvių verslininkų skaičius** tiek Sydnejuj, tiek ir kitose Australijos vietovėse. Lapkričio pabaigoje numatytas lietuvių verslininkų susirinkimas savai organizacijai įsteigti.

Atlyginimai nukentėjusiems Austrijoje

Kanados vyriausybė gavo pranešimą iš Austrijos, kad pastarosios parlamentas ruošia įstatymą atlyginti nukentėjusiems Austrijos gyventojams nuo persekiojimo dėl politinių, rasinių ar religinių motyvų nuo 1938 m. kovo 13 d. iki 1945 m. gegužės 8 d. Į numatytą atlyginimą nukentėjusiems paskiriems asmenims įeina nacionalsocialistinės valdžios konfiskuotos sąskaitos banke, akcijos, paskolos, diskriminuojantieji mokesčioi "Reichsfluchtsteuer" ir "Suehneleistung der Juden — Juva". Taipgi Austrijos vyriausybė yra padariusi pakeitimą įstatymo padidinti atlyginimą dėl karo ir persekiojimo sugadintai ar konfiskuotai privatinei nuosavybei. Reikalaujantiems atlyginimo pagal pirmąjį įstatymą prašymo data nėra nustatyta; turintieji pretenzijų pagal antrąjį įstatymą gali kreiptis iki 1959 m. gruodžio 31 d. Kanadoje įsikūrę buvę Austrijos gyventojai ir nukentėję anksčiau minėta prasme gali kreipti į: Austrian Embassy, Suite 707, 140 Wellington St., Ottawa, arba į Austrijos konsulatus: 31 Hollinsworth Building, Calgary; 1121 Sherbrooke St. W., Montreal; 525 Seymour St., Vancouver. Taipgi tos įstaigos teikia reikiamų informacijų.

Vašingtonas. — Maskvai skundžiantis, kad JAV prekybai išplėsti neduodą jokių kreditų, čia primenama, jog tai dėl to, kad Sov. Sąj. atsisako sumokėti karo metu skolą, kurios JAV tereikalauja vos 800 mil. dol.

Važiavimo mokykla WALDI
859 COLLEGE ST. LE. 2-5461
Lietuvis instruktorius
Kaina $1.50
Automatinės ir standartinės mašinos.

Ar norite išmokti dirbti su I.B.M mašinomis?
Dieniniai ir vakariniai kursai dirbti su "punch card" mašinomis. Informacijų teiraukitės rašydami, paskambindami ar užeidami pas mus.
FICH'S INSTITUTE OF DATA PROCESSING
774½ Yonge St. WA. 2-0881

HIGH PARK ACCORDION STUDIO
SALANTI, HOHNER, KENT akordeonai, vargonai, armonikos, gitaros, smuikai. Europinės muzikinės knygos. Tobula pataisymų tarnyba. Sumažintos kainos, lengvos išsimokėjimo sąlygos be palūkanų. AKORDEONO PAMOKOS, NEMOKAMAI paskolinami instrumentai. NEMOKAMOS pamokos mūsų akordeonų orkestre.
2063 DUNDAS ST. W., prie Howard Park Ave. Tel. LE. 2-4391

— Ar dalyvaujate Kanados ūkio augime?
— Ar Jūsų pinigas Jums dirba?
— Ar duoda ganėtiną uždarbį?
TAUPA INVESTMENT CO. LTD.
JUMS PATARS.
P. AUGUSTINAVIČIUS — RO. 2-9153,
J. VAILOKAITIS — BE. 3-8460.
Lankykite Taupos ruošiamas paskaitas ir diskusijas ekonominiais klausimais.

CONSUMERS' GAS CO.
Autorizuotas Dyleris
KROSNYS-GAZAI-ALYVA-ANGLYS
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "GURNEY" — gazo ir elektros. SALDYTUVAI — gazo ir elektros.
Duodama iki 5 metų išsimokėjimui. . . Visų rūšių remonto darbai.
Rose Heating - Tinsmith Co.
KRAUTUVĖ: 723 GERRARD ST. E. - TEL. HO. 6-1623
Lietuviai savininkai ZALECKIAI
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

Vaistai Lietuvon!
IŠGELBĖKITE GYVYBES, PASIUSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus. Visos informacijos veltui.
WALTMAN'S Patikima Vaistinė
1147 DUNDAS ST. W., Ossington kampas (prieš Lietuvių Namus)
TELEFONAS LE. 4-2139

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. Nacevičius
Tel. LE. 4-6075

VYRAI,
kurie esat susirūpinę šeimos sukūrimo reikalais, kreipkitės į
INTERNATIONAL CONTACT BUREAU
Box 1021, STN. "C", Toronto 3, Ontario, Canada.
Už plačias informacijas apie asmenis ir fotografijas tik $2.

"SNORE CURER"
pagaliau gaunamas. "SNORE CURER" yra naujas patentuotas išradimas, kuris pilnai pagydo jūsų knarkimą. Rašykite savo adresą ir pasiųskite $1 už komplektą "SNORE CURER" su instrukcijomis "J. and J. LAB." Box 84, Stn. E. Toronto 4, Ont.

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat dedu skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin).
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir atnaujinami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai
...Tel. LE. 3-1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
TORONTO APYLINKĖS VALDYBA
KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR
NAUJŲ 1960 METŲ PROGA
NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

PLB Valdybą, reziduojančią Toronte, naują Krašto Valdybą Montrealyje, Lietuvos laisvinimo veiksnius, Toronto lietuviškas įstaigas, spaudą, radijo programą, visas Toronto gausias lietuviškas organizacijas ir visus mielus Toronto Bendruomenės lietuvius.

Mes linkime visiems Toronto didžiosios kolonijos lietuviams šių didelių švenčių proga neužilgo sulaukti laisvės ir nepriklausomos LIETUVOS prisikėlimo.

Radijo Programa
"TĖVYNĖS PRISIMINIMAI"
NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA
visus lietuviškos programos bendradarbius, rėmėjus, radijo klubo narius ir visose lietuviškose kolonijose mielus radijo klausytojus.
GRAŽIŲ IR LINKSMŲ ŠVENČIŲ!
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!
J. R. Simanavičius
"Tėvynės Prisiminimų"
Vedėjas.

Į SVEIKATĄ!!!
Linksmų švenčių ir
Laimingų Naujų Metų!
JONAS R. SIMANAVIČIUS
Seniausios Kanadoje gėrimų kompanijos
Gooderham & Worts Ltd.
Reprezentantas.

Visus Hamiltono lietuvius ir lietuvius kitur
Kalėdų švenčių ir Naujų 1960 Metų proga sveikina
KRONAS-VALEVIČIUS
LIMITED
"THE CENTRE OF REAL ESTATE"
100% LIETUVIŲ NUOSAVYBĖ
Trys strateginiai išdėstytos įstaigos:
Centrinė:
366 Main Street East
Tel. JA. 8-8491
Skyriai:
1410 MAIN ST. E. TEL. LI. 9-3572
(cor. Kenilworth)
"THE CENTRE". TEL. LI. 9-1341
(The Hamilton's Greater Shopping Centre)
LIETUVIAI!
Visus savo nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalus su pasitikėjimu paveskite mūsų lietuviškai įstaigai, kuri Real Estate pardavimo srityje atsiekė rekordinius rezultatus ir išaugusi į DIDŽIAUSIĄ ĮSTAIGĄ Hamiltono mieste. Šis pastatė lietuvius prekybininkus į pirmaujančią vietą, kurią mes tvirtai išlaikėme per pastaruosius 4 metus. Mūsų pasisekimas paremtas darbštumu ir greitu bei sąžiningu patarnavimu. Finansavimas, morgičiai, paskolos įmokėjimui etc. yra mūsų specialybė. Neieškokite "ekspertų" kitur, mūsų lietuviai atstovai yra pakankamai patyrę ir užima garbingą vietą tarpe pirmaujančių mieste pardavėjų.
Lietuviai, norintieji atsikelti į Hamiltoną, rašykite mums ir mes suteiksime jums pageidaujamas informacijas bei pagalbą nekilnojamo turto įsigijimui. Sekite mūsų televizijos, radijo bei vietinės spaudos "Hamilton Spectator" skelbimus.
• 16 TELEFONO LINIJŲ Į MŪSŲ CENTRINĘS • TRYS ĮSTAIGOS HAMILTONE • • NARIAI: HAMILTON REAL ESTATE BOARD & CO-OP GROUP; ONTARIO AND CANADIAN ASSOCIATIONS OF REAL ESTATE BOARDS; INTERNATIONAL TRADER'S CLUB.
Mūsų atstovai lietuviai

p. VLADAS ANTANAITIS
įst. tel. JA. 8-8491

p. STELA PANAVIENĖ
tel. JA. 8-8491

p. VLADAS PANAVAS
tel. JA. 8-8491

p. LEONAS GASIONAS
tel. LI. 9-1341

p. JONAS MIKELĖNAS
tel. JA. 8-8491

p. ANTANAS ZARANKA
tel. LI. 9-3572

Prieš perkant ar parduodant namus, biznį, farmą – pasitarkite su mumis. Skambinkite mūsų atstovams nurodytais telefonais.

Ritina akmenį ant pavergtųjų kapo

Įtakingame Prancūzijos dienraštyje "Le Figaro" 1959. XI. 3. Andre Francois-Poncet, Prancūzų Akademijos narys, paskelbė straipsnį "Tikroji tiesa". Jame autorius pastebi, kad N. Chruščiovas, Sovietų S-gos premjeras, pasijuto skaudžiai paliestas "pavergtųjų tautų" vardo ir šaukės, kad tai "provokacija". Tai esą betgi rodo jo sąžinės neramumą. Jis teneįsivaizduoja, kad pabaltiečiai ir kt. tautos nustos siekusios laisvės. Taipgi jam nepavyksią įtikinti pasaulio savo gausiomis kelionėmis, kad dabartinė būklė yra galutinė ir kad ant pavergtųjų kapo tetrūksta antkapio. Jei Chruščiovas tikisi užritinti tą akmenį, apsigauna. Vakariečių sąžinė niekad su tuo nesutiksianti. Net ir tuo atveju, jei sovietai susitartų su vakariečiais dėl taikaus sugyvenimo. Toks sugyvenimas esą nereikštų, kad Europos santvarka, kad Rytų ir Vidurio Europos klausimas būtų išspręsti. Tai reikštų, kad tie klausimai yra atidėti. Vakariečiai, paneigdami pavergtųjų teisę, paneigtų ir jų pačių idealą ir principus.

Savo kalboje Chruščiovas pagyręs prez. De Gaulle už ryžtą leisti alžeriečiams apsispręsti. Jei tai gera Alžerijai, kodėl esą turėtų būti negera sovietų pavergtiesiems? Yra ciniška rekomenduoti laisvę svetur ir ją paminti savo namuose.

Jei valstybės galvų konferencijomis bus pasiekta susitarimo nusiginklavimo, V. Berlyno klausime, jau bus vienas žingsnis taikos kelyje. Tai betgi nebus tvirta bei patvari taika, neturinti savyje jokio nuodo. "Reali, tikra taika nebus paštovi bei patvari, jei nesirems laisve ir teisingumu".

Sunku pravesti kolchozines reformas

(E) Nepaisant įvairių bandymų kolchozuose įgyvendinti naują darbo apmokėjimo sistemą, šiais metais dar tik 20 kolchozų (iš apie 2.000) praktikuojamas naujas uždarbio mokėjimo būdas, mokant tvirtą dieninį atlyginimą (vieton apskaičiavimo pagal darbadieninus).

Iš Lkp centro komiteto žurnalo "Komunisto" straipsnio tuo klausimu (š.m. 10-je laidoje) matyti, kad **pasipriešinimas naujai sistemai** kyląs ne tik iš kolchozininkų, bet ir iš kolchozų vadovybių. Iš pirmo žvilgsnio turėtų būti nuostabu, dėlko žmonės nenori priimti tokios tvarkos, kad už darbo dieną per visus metus gautų tvirtą atlyginimą.

Net ir geriau besiverčią kolchozai ne visada pajėgia įgyvendinti naują uždarbių tvarką. Maskvos įsakymu, kolchozams, kaip žinoma, uždedamos vis naujos sunkios prievolės. Čia jie turi mokyklas savo lėšomis statyti, ten kultūros namus, savo lėšomis kelius tiesti, nekalbant apie eilines išlaidas už savas ūkines investacijas. Gi "nedalomieji" fondai gerokai buvo patuštinti perkant iš MTStočių senas padėvėtas mašinas. Prievolės valstybei taip pat būna pirmaeilio išpildymo. Iš kitos pusės, kai nėra pakankamai tinkamų trąšų, pašarų ir technikos, žemės ūkio gamyba negali greit kilti, kaip kad metai iš metų užplanuojama.

Pasirodo, kad daugelis kolchozų, kurie perėjo į tvirtus uždarbius arba kurie mėgino tąją sistemą perimti, negalėjo įgyvendinti dėl to, kad **kolchozų kasos nepajėgė sukrapštyti pakankamai lėšų.** Pvz., Šakių rajono Lenino vardo kolchoze iš priskaičiuoto kolchozininkams uždarbio 2.013.000 rb. iki šių metų liepos 1 d. buvo išmokėta tik 400.000 rb. Jonavos rajono Lenino keliu kolchoze jau tris mėnesius po įvedimo naujų uždarbių tarifų paaiškėjo, kad darbininkams nėra iš ko nustatytų uždarbių išmokėti, o praėjus pusei metų kolchozas buvo priverstas vėl visa perkainoti iš naujo, sumažinant uždarbius.

Yra, žinoma, ir tokių kolchozų, kurie geriau verčiasi. Vieną tokį "Komunistas" parodė kaip pavyzdį: Šiaulių rajono 'Liepsnos" kolchoze dar 1958 m. už darbadienį buvę išduota po 1.50 rb. pinigais ir 1 kg. grūdų. Nuo 1959 m. pradžios buvę pereita prie naujų tvirtų uždarbių, suskirstant darbus pagal 6 kategorijas ir mokant 5-10 rublių dienai. Traktorininkam už dienos normos įvykdymą nustatyta: su vikšriniu traktorium 50 rb., su ratiniu traktorium 45 rb. (Reikia turėti galvoje, kad traktorius tenaudojamas 2-3 mėnesius metuose). Dar įdomu, kad tame kolchoze 60% uždarbio mokama pinigais, o 40% išduodama natūra augšta kaina, įvertinant grūdus po 2 rb. už kg.

Keistokai atrodo "Komunisto" siūlymas tiems kolchozams, kurie nepajėgia sukrapštyti lėšų uždarbiams apmokėti, peržiūrėti pačius "įkainius", kitaip tariant, uždarbius sumažinti.

SUDBURY, Ont.

Bažnytinio komiteto metinis tradicinis vakaras įvyks gruodžio 27 d., pirmą sekmadienį po Kalėdų, Christ the King parapijos salėje. Pradžio 7 val. vak. Pradžioje bus vaidinimas "Baltaragio malūnas", iš plokštelių, paskui bus šokiai visiems. Veiks turtingas lietuviškas bufetas su gėrimais ir užkandžiais.

Metinis bažn. komiteto vakaras — tai visų lietuvių vakaras. Jaunimui bus paruoštas specialus vaišių stalas, kur visi bus pavaišinti nemokamai, kaip klebono svečiai. Tad, maloniai kviečiame visus, didelius ir mažus, Sudburio ir apylinkių lietuvius apsilankyti tame parengime ir maloniai šeimyniškoje nuotaikoje praleisti laiką. Liet. bažn. komitetas.

PARDUODAME 66 Whitaker St., netoli Spruce St., Sudbury, Ont., 4 šeimų 2 po 3 ir 2 po 2 kambarius namą. Viso pajamų $3.000 metams. Laukiame pasiūlymų kainos atžvilgiu.
District Estate Brokers
177 Sherbrooke St. W.,
Montreal, P.Q.
Telefonas VI. 2-8501.

Miško medžiaga – Fanera – Moldingai
• SPECIALI MEDŽIAGA NAMŲ REMONTUI.
• VISKAS MEDŽIO DARBAMS.
• NEPARUOSTA AR PARUOSTA MEDŽIAGA.
SPECIALIAI GRUODŽIO MĖN.!
1x12 MELSVOJI EGLĖ SAUSAI SUKRAUTA 15 c. pėda
Nė vienas užsakymas nėra per didelis ar per mažas.
JOHN B. SMITH and SONS LTD.
22 ST. HELENS prie Dundas gatvės. TEL. LE. 4-9293

Lietuvių Baldų Krautuvė
Mohawk Furniture Ltd.
SAVO MIELIESIEMS KLIJENTAMS LINKI
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.
2446 - 48 Danforth Ave., Toronto Ont. Telefonai: OX. 9-4444 ir OX. 9-4224

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Armėnai turės, o mes?

Pasirodo, priešingai kaikurių mūsiškių įsitikinimams, armėnai yra dideli savosios kultūros puoselėtojai ir ne vien tik apie pinigą ir naudingus biznius tegalvoja. Štai, Fresno, Kalifornijoje, 1961 m. atidaroma pati pirmoji jų kolegija JAV, kurioje bus mokoma išimtinai Armėnijos istorija, armėnų kultūra, kalba ir visi panašūs su tais dalykais susirišę mokslai ar atskiros jų disciplinos. Kolegija remsis susipratusių armėnų aukomis, palikimais, prieinamais mokslapinigais.

Armėnų nusistatymas puoselėti ir savo jaunimo tarpe skiepyti tautos kultūrines vertybes sveikintinas. Bet to neužtenka. Toks puikus pavyzdys turėtų būti ir sekamas. Ir kaip liūdna, kai prisimeni, jog net retieji lituanistiniai kursai, niekados nėra perpildyti lankytojų.

Ir vėl tarptautinė paroda

Čikagoje ir vėl numatoma sekanti tarptautinė paroda. Jau pakviesti ir lietuviai. Laiko, tiesa, dar labai daug, bet pasiruošti tokiam įvykiui ir tinkamai reprezentacijai nebūtų perdaug ir keleto metų. Ir jeigu norima vėl dalyvauti ir atstovauti Lietuvą, pats laikas sukrusti kurkas smarkiau ir plačiau, nei buvo ruoštasi paskutiniajam pasirodymui. Parodų lankytojai nelabai mėgsta skurdą ir sentimentus. Jiems ne tiek įdomu, kad Lietuva svetimųjų priespaudoje ir pati negali reprezentuotis, bet kurkas svarbiau, kaip lankytojui tas visas reikalas pristatomas. Net lenkų spauda Lietuvos paviljoną pavadino būdele. Ir, rasi, gal nelabai suklydo. Pagaliau, jei nemokame, arba, teisingiau, jei neišgalime tikrai šauniai atstovauti Lietuvą, gal geriau ir visai nedalyvauti. Tokiu atveju, paviljono vietoje gal derėtų iškelti pusiau stiebo vėliavą, pridėti koki pakankamai šaukiantį įrašą, kad Lietuvos dar vis nėra laisvųjų pasaulio tautų tarpe ir išleisti gerai paruoštos literatūros.

Niujorkas tikisi 1964 m. suruošti pasaulinę parodą (kokia buvo neseniai Briuselyje) ir jei ir ten reiks Lietuvą reprezentuoti, 4 metai yra net ir labai trumpas laiko tarpas, nes reikėtų pasiruošti jau pasauliniu mastu ir tokiais pat būdais. Skurdas ir mizerija parodose niekados ir niekam neimponuoja, nežiūrint į visas priežastis, kad ir kaip rimtos jos būtų . . .

Ir Klikūnas su beatnikais

Kartą viename tautiečių susibūrime vyko gana gyvi ginčai dėl lietuviškųjų "beatnikų". Daugumos nuomonė buvo, jog, ačiū Dievui, tokių prašmatnybių savo tarpe neturime. Pasirodo, ne visai taip. AP telegramų agentūra išsiuntinėjo spaudai netrumpą žinią iš Ann Arbor, Mich., universitetinio miesto, apie Jurgį Klikūną, kuris savo nuomojamo apartamento kambarių sienas ir grindis išdažęs juodai ir baltai, kad turėtų tinkamą foną savo meno paveikslams. "Meno galerijos" atidarymo dieną, susirinkę apie 300 smalsuolių, kurie buvę pavaišinti kava ir likeriu ir turėję progos apžiūrėti tuos meno kūrinius, kurių dalis tebuvo įvairūs susiūti maišai su skylėmis ir lopais ant lopų. Buto savininkai privertę J. Klikūną su savo beatnikais bičiuliais išsikraustyti.

Laisvojo žodžio supratimas

Sovietinamos Lenkijos valdžia labai aiškiai nustatė laisvos spaudos definiciją ir ką reiškia laisvas žodis sovietinamame krašte. Mat, The New York Times korespondentas buvo išmestas iš Lenkijos už tai, kad "perdaug giliai kišosi į Lenkijos vidaus padėtį". Pasirodo, amerikietis laikraštininkas buvo kaltinamas už gandų skleidimą. Bet, reporteris gynėsi, girdi, jis nespausdinęs nei vieno gando, vien tik faktus. Bylą užbaigė lenkų valdžios patikėtinis, iškilmingai pareiškęs, kad Lenkijoje viskas yran gandas, kol nebūna žinia oficialiai išspausdinama.

Taigi, spaudos laisvė sovietuose reiškia tai, kad valdžia išleidžia oficialų biuletenį ir jau tada spauda yra nevaržoma jį persispausdinti. Lietuvoje, suprantama, padėtis yra dar blogesnė, ten išvis neįsileidžia nuolatinių užsienio spaudos korespondentų gyventi ir vietoje stebėti padėtį.

Ir taip blogai ir taip negerai . . .

Mūsų spaudoje pasirodė žinučių teigiančių, kad artimu metu bus galima su ekskursijomis (jų kiekis, atrodo, dar labai ribotas) nuvykti Lietuvon. Esą, šį kartą galės vykti visi, kas tik panorės (ar negeriau būtų tarti — kas bus sovietų įsileistas . . .) Tautiečiai labai įvairiai komentuoja tokio pobūdžio žinias. Vieni lyg ir džiaugiasi, kiti galvoja, kad čia koks nors sovietinis triukas slepiasi. Dar kiti stebisi kaikuriais mūsų spaudoje pasirodžiusiais teigimais, kad į tuos, kurie vyks Lietuvon, teks žiūrėti, kaip į sovietiniu kėslų talkininkus ar net ir bendrininkus. Gal taip, gal ir ne. Bet, nejučiomis čia prisimena, dar labai nesenas daugelio mūsų šaukimas spaudoje, kartais ir rezoliucijose, kad tik sovietai patikintų laisvą įvažiavimą į jų kontroliuojamą Lietuvą. Piktinomės ir šaukėme, ko jie ten bijosi, ko neįsileidžia. Gi šiandien, kai, kad ir labai pavėluotai, labai dar negausiai gal ir susidarys galimybė vienam kitam būreliui tautiečių aplankyti gimtąjį kraštą, mes vėl esame nepatenkinti. Vykti ar ne, gal būtų geriau palikti kiekvieno individualiam sprendimui.

Miss Universe rinkimai

Lietuviams, esant netik kukliems žmonėms, bet ir religiniams įsitikinimams draudžiant, neteko niekam rodyti jokio susižavėjimo šiame kontinente taip įprastiems grožio konkursams. Jų metu, dažniausiai, merginos verčiamos demonstruoti savo fizines savybes, čia pat teisėjams pasiruošusiems su visais matavimo aparatais. Ir neskanu ir negarbingas toks žmogaus degradavimas, lyg gyvulėlių turguje apžiūrint parduodamuosius, matuojant, išžiodant. Visiškai suprantamas ir girtinas Bažnyčios nusistatymas netoleruoti tokio pobūdžio gražuolių rinkimų. Dabar, esant nemažam spaudimui, atrodo, jau nutarta pagrindinai pertvarkyti "Miss Universe" rinkimą. Jau (jei tikėti didžiosios spaudos žiniomis) atsisakoma maudymosi kostiumų varžybų ir visų matavimų. Pirmoje eilėje bus kreipiamas dėmesys į asmens inteligenciją, asmenybę, skonį, pasipuošimą ir dar viena kategorija numatyta merginoms dalyvauti tautiniuose drabužiuose. Tuomi, atrodo, ir lietuvaitėms atsirado galimybės dalyvauti moraliniu atžvilgiu nesmerktiname konkurse ir gražiai reprezentuoti Lietuvos vardą. Žinant, kad lietuvaitės tikrai yra gražios, žinant, kad vargiai ar pasaulyje yra gražesnių tautinių drabužių už mūsuosius, yra daug galimybių tikėti, kad mūsų merginų pasirodymas galėtų būti visiškai sėkmingas. Juk ir netolimoje praeityje, lietuvaitės labai gražiai užsirekomendavo panašiose varžybose.

Mokslas dabar sutraukia hemoroidus be skausmo ar nepatogumo
Surastas vaistas, kuris palengvina skausmus bei niežėjimą ir sutraukia hemoroidus.
Toronto, Ont. (Specialiai) — Pirmą kartą mokslas atrado naują gydomąją priemonę sutraukti hemoroidus ir palengvinti skausmą bei niežėjimą. Tūkstančiams pagelbėjo ši nebrangi priemonė, privačiai savo namuose be jokio vargo ar nepatogumo.
Daugeliu atvejų buvo švelniai palengvinti skausmai ir ištikrųjų atslūgimas (sutraukimas) įvyko.
Nuostabiausia—kad rezultatai buvo tokie, kad išgiję pareikšdavo: "Hemoroidai iš vis jau ne problema!"
Paslaptis šios naujos gydymo priemonės (Bio-Dyne) — atrasta garsaus mokslinio instituto.
Dabar ši nauja gydymo priemonė yra pasiūloma žvakučių (suppository) arba tepalo (ointment) pavidale vadinamu PREPARATION H.
Klauskite šio vardo vaistų visose vaistinėse — pinigų grąžinimo garantija.

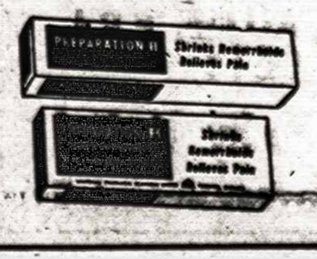

SEVEN-UP
KIEKVIENAI
PROGAI

Niekas nepakeičia 7-up. Idealus gėrimas kiekviename susibūrime. Prie valgio, skanius patiekalus padaro dar skanesniais. Paslaptis?! Seven-up šviežus, citrinų-lime skonis.
Jūs mėgstate jį – jis mėgsta jus!

MANN & MARTEL Ltd. Realtors

1199 Bloor St. W. Tel. LE. 4-8481 **1159 St. Clair Ave. W. Tel. LE. 7-2611**
2336 Bloor St. W. **Tel. RO. 2-8255**

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Margueretta
$1.500 įmokėti, 6 kambarių namas, mūrinis frontas, švarūs kambariai, alyva apšildomas. Arti krautuvių ir susisiekimo. Pilna kaina $10.800.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai, Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Bloor - Jane
$3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, alyva apšildomas, moderniška virtuvė. Tuojau galima užimti.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Tabak ofarma (ūkis)
$10.000 įmokėti, 140 akrų tabako farma su gerais trobesiais ir visa reikalinga mašinerija. Visa žemė tinkama tabakui auginti. 14 mylių nuo Simcoe, arti Erie ežero. 50 akrų patvirtinta (rights). Geros išsimokėjimo sąlygos.

Benzino stotis, 3 krautuvės ir restoranas. 30 mylių nuo Toronto
$15.000 įmokėti, 5 kambarių butas, didelės apyvartos biznis, prie 12 kelio. Viena skola balansui labai lengvomis sąlygomis. Visai arti miesto ir didelio judėjimo. 1 akras žemės.

15 metų atvira skola 6½%
Dundas - Gladstone
$1.900 įmokėti, mūrinis, 8 kamb., 2 mod. virtuvės, 2 garažai, gražus kiemas 18 iš 166. Kaina $14.900. Išeina tik $100 mėnesiui plius 5 kamb. išnuomavimui.

Bloor - Quebec Ave. - High Park
$1.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambarių per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, nauja šild. krosnis, prašo $14.900.

Annette - Beresford - Runnymede
$2.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, 2 moderniškos virtuvės, šoninis įvažiavimas, nauja apšildymo krosnis. Prašo $14.900.

Annette - Runnymede
ATSKIRAS — 2 mod. virtuvės. 2 garažai — gražus kiemas. 9 kambariai. Kaina $17.900. Tik $3.000 įmokėti.

Bungalow
Annette - Runnymede
1 atvira skola 10 metų
$3.900 įmokėti, mūrinis, 5 gražūs kambariai ant pirmo augšto priedo 3 kamb. atskiras butas, išnuomotas už $70 mėnesiui, garažas. Kaina $17.900.

Bathurst - St. Clair
8 kambariai — 2 augštai
$19.800 su $6.000 įmokėjimu. Privatus įvažiavimas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Atskiras, mūrinis, ramiame rajone. Pomirtinis pardavimas.

Bloor - Indian Rd.
10 metų atvira skola. Atskiras — 11 kamb. — Pajamos $2.400. 3 virtuvės — 2 vonios. Kaina $26.000 — $6.000 įmokėti. 2 atskiri įėjimai. Savininkas išvyksta į Europą.

4 atskiri butai
4 kamb. butas I-me augšte, 4 vonios, 4 moderniškos virtuvės, 14 kambarių. Atskiras mūrinis garažas, didelis kiemas, 10 metų skola. Pajamos $2.500 metams, priedo 4 kamb. butas savininkui. Ramiame Bloor - High Park Ave. rajone. Kaina $28.9000 su $10.000 įmokėjimu.

Dupleksas — 11 kambarių. Bloor — Runnymede
10 metų atvira skola. 4 garažai — 2 butai. Kaina $28.900. — $9.000 įmokėti.

Švenčių proga Jūs galite įsigyti puikią dovaną, tad prašau neatidėliojant paskambinti ir čia gausite smulkesnių informacijų.

Bloor - Jane
$4.000 įmokėti, atskir. mūro 7 kambarių, 2 augštų, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, kambariai dideli, labai švariai užlaikyti, mod. virtuvė, naujas alyvos pečius, viena skola 10 metų gerom sąlygom išsimokėti. Kaina $18.000.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, atskiras mūro 8 kambarių, 2 augštų, gražių plytų, 2 mašinoms garažas, privatus šoninis 9½ p. įvažiavimas, vandeniu apšildomas, kambariai geros išmieros, viduje kieto medžio užbaigimai, moder. virtuvė, kambarių suskirstymas geras. Kaina $23.500.

Bloor - Quebec Ave.
$2.000 įmokėti, atskiras mūro, 7 kambarių, 2 augštų, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, 2 virtuvės, naujas šildymo pečius, kambariai dideli ir švarūs, mod. virtuvė. Viena skola. Kaina $18.000.

Ossington - Dupont
Dėmesio biznio rajonas
$3.500 įmokėti, atskiras kampinis 2 augštų mūro 10 kambarių, 4 garažai ir sklypas 8 mašinoms paparkinti, alyva vandeniu apšildomas, visai atskiri įėjimai — dupleksas. Viena skola. Kaina $19.900.

Bathurst - Glencairn
$2.000 įmokėti, 5 kambarių, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, alyva vandeniu šildomas, kambariai gražūs, moderni virtuvė, gerai atrodantis bangaliukas, gražus kiemas. Kaina $13.800.

Bathurst - Laurence
$6.000 įmokėti, 6 kambarių, rusvų rauplėtų plytų, 2 mūro garažai, šoninis įvažiavimas 12 pėdų pločio, mod. įrengimas rūsyje 3 kambariai, alyva vandeniu apšildomas, prie gero susisiekimo. Kaina $22.000.

Eglinton - Yonge
$3.500 įmokėti, 5 kambarių, mūro, šviesių plytų bangaliukas, garažas, šoninis įvažiavimas, alyva apšildomas, geros išsimok. sąlygos. Prie gero susisiekimo. Kaina $13.500.

Dėmesio pelningas biznis
St. Clair - Keele
$50.000 įmokėti, mūro mašinų taisymo garažas, 5 didelių kambarių pastatas, 7000 kv. pėdų, visi reikiami modernūs mašinų taisymui įrankiai ir mašinos kainoje $38.000. Alyva apšildomas, modernūs dažymo kambariai, įstaigos kambarys, mašinų pastatymo vieta, metinė apyvarta $250.000.

Dundas - Claremont
$900 įmokėti, naujai atremontuotas mūrinis, 6 kambarių namas su dviem virtuvėm. Kaina $11.900.

Bloor - High Park Ave.
$2.900 įmokėti, vienas atskiras morgičius balansui, labai geram stovy 7 kambarių namas, vandeniu šildomas, naujai išremontuotas. Pilna kaina tiktai $16.500.

Jane - Scarlet Rd.
3 metų senumo — dupleksas
$16.300 pilna kaina, 2 butai po 3 kambarius, 2 moderniškos virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas.

High Park Blvd. - Parkside Dr.
Dupleksas — 12 kambarių
$4.000 įmokėti, mūrinis atskiras, dviejų didelių butų pastatas. Naujai išremontuotas, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas. Visai netoli High Parko. Pasinaudokite reta proga. Pilna kaina tik $23.900.

Royal York Rd. - Dundas
Dupleksas — 5 metų senumo
$5.000 įmokėti, moderniškas mūrinis pastatas iš dviejų didelių butų po 5 kambarius. Dvigubas pristatytas garažas, augštas ir erdvus rūsys. Kiekvienas butas dabar nuomojamas po $150 mėnesiui. Labai arti apsipirkimo centro, gražiame Kingsway rajone.

Riverside Dr. - Bloor
$10.000 įmokėti, mūrinis 8 didelių kambarių, dviejų augštų su centriniu įėjimu namas, 3 prausyklos, 2 virtuvės, pristatytas apšildomas garažas. 280 pėdų sklypas atšlaitėje su labai puikiu vaizdu į Humber upės pusę. Namas, kurį įsigijus nebereikės galvoti apie kilnojimąsi.

Bloor - Kennedy Rd.
$8.000 įmokėti, puikus 7 kambarių atskiras namas, moderniška virtuvė, 2 moderniškos prausyklos, 2 kambariai rūsyje. Privatus įvažiavimas, garažas.

Mes turime didelį pasirinkimą bangalovų vienai šeimai arba su įrengtais butais rūsiuose nuomavimui, netolimuose vakarų Toronto priemiesčiuose. Labai prieinami įmokėjimai ir patogios išsimokėjimo sąlygos vienais valdiškais NHA morgičiais.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įstaigos tel. LE. 7-2611
Namų RO. 6-0105 iki 12 v. nakties.

J. KUDABA
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įst. LE. 7-2611. Namų RU. 3-2105

S. KĖKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

KANADOS SPORTO APYG. KREPŠINIO IR STALO TENISO PIRMENYBĖS

1960 m. bus pravestos sekančia tvarka:

1. Vyrų ir moterų krepšinio ir jaunių bei jaunučių (berniukų ir mergaičių) stalo teniso pirmenybės vasario 6-7 d.d. Toronte. Praveda PPSK Aušra.

2. Jaunių krepšinio ir vyrų bei moterų stalo teniso pirmenybės sausio 16 d. Rochesteryje. Praveda Rochesterio LSK Sakalas.

3. Jaunučių (berniukų ir mergaičių) krepšinio pirmenybės sausio 2 d. Toronte. Praveda PPSK Aušra.

Jaunių klasių gimimo datos:

A. krepšiniui. 1. jauniams — 1941 m. asusio 1 d.
1941 m. sausio 1 d. 2. jaunučiams (berniukams ir mergaitėms) — 1944 m. sausio 1 d.

B — stalo tenisui: 1. jauniams — 1942 m. sausio 1 d. 2. jaunučiams (berniukams ir mergaitėms) — 1945 m. sausio 1 d.

Smulkesnes informacijas išsiuntinės pirmenybių rengėjai.

Jei atsirastų klubų, turinčių tinklinio komandas, prašom tuoj pat pranešti KSA vadovui: J. Uogintas, 354 Windermere Ave., Toronto 3, Ont., telef. RO. 3-3038.

Visi pirmenybėse dalyvaują sportininkai turi būti registruoti FASK-te. Priemname, kad šios yra kvalifikacinės, t.y. tik jose dalyvavusios komandos galės vykti į Š. Am. lietuvių žaidynes.

K.S.A.

AUŠROS ŽINIOS

Tyro kalėdinio džiaugsmo ir laimingų Naujųjų 1960 Metų linki visiems klubo nariams, rėmėjams ir visai lietuviškai visuomenei

PPSK "Aušra" valdyba.

Šiam sekmadieniui yra pakviesta Detroito LSK "Kovas" krepšinio rinktinė. Jei ji negalės atvykti, bus draugiškos rungtynės su St. Michaels rinktine.

Kitą sekmadienį UNF salėje 1 val. p.p. B-C rungtynėse žais Tridents - Latviai ir Aušra - Andys.

Praėjusios savaitės rungtynėse Aušros vyrai nugalėjo Tridents 79:78. Žaidė: A. Buntinas 9, K. Grigaitis 2, E. Rigby 28, R. Juodikis 2, R. Juozaitis 19, R. Gudas 8 ir J. Laurinavičius 11.

CYO lygoje Aušra Sr., neatvykus Christ the King komandai, laimėjimą gavo be rungtynių. Pirmame rate aušrietės ją nugalėjo 100:13.

Aušra Midget nugalėjo Corpus Christi 19:17 ir St. Anselms 21:9. Žaidė: J. Čeponkaitė 1, 0; Z. Barauskaitė 8, 7; I. Romanovaitė 7, 8; M. Romanovaitė; D. Klimaitė 4, 0; I. Gampaitė 0, 2; Ž. Greičiūnaitė 0, 2; R. Bilkytė 0, 1; D. Dunderaitė ir D. Genytė.

Church lygoje Aušra Midget pralaimėjo St. Christ 36:42 ir nugalėjo Alhambra 39:34. Žaidė: A. Žaliauskas 9, V. Janulevičius 3, L. Kriščiūnas 0, 2; G. Skrinskas 0, 5; R. Grigas 16, 9; V. Ruseckas 8, 18; J. Genys, R. Juknevičius ir A. Astrauskas.

Aušra Bantam nugalėjo Alhambra 40:9. Žaidė: P. Genys 12, A. Genys 6, E. Ramanauskas 18. R. Astrauskas 4, K. Kazlauskas, R. Bartusevičius ir J. Lasys.

Aušra M. Bantam pralaimėjo St. Christ 79:7. Žaidė: K. Strimaitis, J. Vaškevičius, A. Saulėnas, A. Bušinskas 2, A. Puzeris 2, A. Kryžanauskas ir R. Danaitis 3.

Stalo teniso rungtynėse Aušra nugalėjo East Tigers 6:4 ir Pecadale 8:2.

Tinklinio treniruotės vyksta kiekvieną antradienį nuo 8 iki 9 v.v. St. Vlads salėje (Bathrust - Colege, priešais Western ligoninę). Treniruoja žinomas latvių tinklinio treneris. Sekcijai vadovauja Vyt. Štuikys ir A. Rekštytė.

Sausio 2 d. 12 val. mūsų salėje įvyks Kanados Sporto Apygardos krepšinio pirmenybės jaunučių—berniukų ir mergaičių klasėms.

VYČIO ŽINIOS

Slidininkų dėmesiui. Kadangi slidinėjimo sezonas jau prasidėjo, tad atsisakyta šaukti susirinkimą. Visi slidinėtojai, norį dalyvauti išvykose, prašomi registruotis pas sekcijos vadovą telefonu HU. 8-2274. Pradedantiems bus teikiamos instrukcijos ir pradžiai parūpinami įrankiai. Vėliau bus pravestos tarpusavio ir platesnės varžybos. Dėl savaitgalio išvykų visuomet prašoma kreiptis į sekcijos vadovą.

Visuotinis susirinkimas, kurio svarbiausias tikslas bus išrinkti naują valdybą, numatomas šaukti sausio 17 d.

Tinklinio treniruotės visiems vyksta šeštadienį 2.30-3.30 val. p.p. St. Christopher salėje.

Krepšinio Church lygos pirmenybėse vytiečiai laimėjo pirmąsias rungtynes įveikę St. George 34:31.

Stalo teniso I-mos ir IV-tos divizijos pirmenybės vytiečiams kol kas nėra sėkmingos. Abi komandos teturi po 1 laimėjimą. Paskutinėse rungtynėse pirmoji pralaimėjo Sokol-Masaryk 7:3 ir ketvitoji West Y 6:4. Pirmose rungtynėse 3 taškus pelnė Gvildys, laimėjęs visus susitikimus ir įveikęs dabartinį Kanados meisterį Maernko. Antrose taškus pelnė: Radzevičius 3, Stirbys 1. A.S.

KOVO ŽINIOS

Klubo valdyba siunčia visiems nariams ir sporto mėgėjams Hamiltone nuoširdžiausius Šv. Kalėdų ir N. Metų proga sveikinimus. Taip pat, sveikiname su mumis tamprius ryšius palaikančius Toronto Aušrą, Vytį, Montrealio Taurą ir Ročesterio Sakalą, linkėdami jiems 1960 m. gražių sportinių laimėjimų.

Paskutiniame valdybos posėdy buvo sudarytas 1960 m. pirmo pusmečio darbo veiklos planas. Ir taip, moterų krepšinio komanda, iki kovo mėn. dalyvaus Hamiltono lygos pirmenybėse, o sausio 16 d. Kanados apygardos pirmenybėms Ročesteryje bus pasiųstos vyrų stalo teniso komandos ir berniukų krepšinio komanda. Vasario 6-7 d.d. Toronte Kovas dalyvaus Kanados lietuvių krepšinio pirmenybėse moterų ir vyrų grupėje, mergaičių stalo teniso komandinėse ir individualinėse pirmenybėse, į kurias numatoma pasiųsti dvylika mergaičių 10-12 m. amž. Jos visos kiekvieną ketvirtadienį treniruojasi VAV parapijos salėje. V. Subatnikaitės priežiūroje. Nuspręsta vykti į Niujorką X-oms Š. Amerikos lietuvių žaidynėms balandžio mėn. pabaigoje (greičiausiai su moterų krepšinio ir vyrų stalo teniso komandom), o gegužės mėn. pradžioje, didelėm žaidynėm ir sportininkų susipažinimo vakaru — atšvęsti klubo vienuolikos metų gyvavimo sukaktį. Taip pat numatytos draugiškos rungtynės su Torontu ir Ročesteriu krepšinyje ir lauko tenise. Klubo kasos papildymui nuspręsta ateinančiais metais surengti peniks šokių vakarus. Mūsų spaudos parėmimui valdyba nutarė pirkti po $10 akcijas "NL" ir "Žiburių" sp. b-vių, pasiuntė vaikų laikraščiuliui "Eglutei" $10 (tikėdama, kad po kelių metų jos skaitytojai įsijungs į klubo eiles), o taip pat nutarė pirkti Kalėdų proga dovaną kanadiečiui treneriui (moterų komandą jis treniruoja nemokamai) už $15.

Žengiant į N. Metus kasoje yra $283.

Visuotinis klubo narių susirinkimas šaukiamas sausio 10 d. tuoj po pamaldų VAV parapijos salėje. Bus renkama nauja valdyba. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Uždarose lauko teniso pirmenybėse salėje, Kovo žaidėjas G. Paltarokas pasiekė ketvirfinalį, nugalėdamas vieną pagrindinių varžovų — buv. Hamiltono miesto meisterį. K. B.

Vasario 16 gimnazijos krepšininkai lapkričio 5 d. susitiko su Mainzo policijos sporto klubo ir Mainzo universiteto rinktine, kuri dalyvauja Rheinhesseno krepšinio lygos pirmenybėse ir dabartiniu metu ten užima antrą vietą.

Gimnazijos komanda laimėjo 82:51.

Antras rungtynes rinktinė žaidė lapkričio 11 d. Heidelberge. Šį kartą priešininkas buvo Heidelbergo universiteto sporto klubo prieauglis. Tenka pastebėti, kad Heidelbergas yra Vokietijos krepšinio tvirtovė, Heidelbergo USC krepšinio vienetas jau trejus metus iš eilės yra Vokietijos krepšinio čempionas. Šitą klubą treniruoja Vokietijos krepšinio rinktinės treneris Toni Kartak, kilęs iš Čekoslovakijos. Taigi Heidelbergo jaunimas ir krepšinio prieauglis turi visas galimybes lavintis ir pakelti savo pajėgumą.

Rungtynės įvyko Heidelbergo universiteto sporto salėje, kurioje jau 1947 m. žaidė lietuviai studentai A. Birutis, A. Laurinaitis, T. Galius ir kiti už Erlangeno universiteto rinktinę, kuri tuo metu buvo sudaryta tik iš lietuvių studentų, laimėdami Vokietijos universitetų krepšinio pirmenybes. Ir čia Vasario 16 jaunieji krepšininkai parodė savo gerą sugebėjimą ir priešininką užtikrintai nugalėjo 50:34. Po rungtynių buvo tuojau susitarta, kad gimnazijos rinktinė galės išbandyti savo jėgas su USC dar pajėgesniu vienetu.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED
REALTORS
527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Širdingiausi linkėjimai
visiems draugams bei klijentams
Šv. Kalėdų ir
Naujųjų Metų proga

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

P. Tautvaišas - Illinois šachmatų meisteris

Prieš 10 metų į JAV atvykęs šachmatininkas Povilas Tautvaišas jau šeštą kartą tapo Illinois šachmatų meisteriu. Šį titulą jis užsitarnavo gruodžio 4, 5, 6 d.d. Čikagoje įvykusiose pirmenybėse nepraleimėjęs nė vienos partijos. Dalyvaujant 64 šachmatininkams, Tautvaišas laimėjo 5 partijas ir 1 sužaidė lygiomis (prieš lietuvį V. Palčiauską). II, III ir IV vietas dalinosi tokie žymūs žaidėjai: C. Henin, C. Hillinger ir Leopoldi.

Tautvaišas šachmatais pradėjo žaisti būamas 13 metų, taigi prieš 30 metų, nes jam dabar 43 m. Pirmąsias žaidimo pamokas gavo iš motinos, kuri buvusi gana gera žaidėja. Pirmąjį didesnį laimėjimą pasiekė būdamas 18 m. — laimėjo Kauno universiteto pirmenybes.

Vėliau jau teko Lietuvą atstovauti šachmatų olimpiadose Miunchene ir Buenos Aires. Gyvendamas Vokietijoje, Tautvaišas dalyvavo visoje eilėje didelių turnyrų, iš kurių ne viename gražiai paisrodė. Iš keturių partijų sužaistų su dabartiniu Vokietijos didmeisteriu Unzickeriu jis pralaimėjo tik vieną, o kitas baigė lygiomis. Žaisdamas su didmeisteriu Bogoliubovu jis 2 pralaimėjo ir dvi sužaidė lygiomis. Prieš išvažiuodamas Amerikon, 1949 m. jis dalyvavo dideliame tarptautiniame turnyre Oldenburge ir jį laimėjo.

Atvykęs į Ameriką, vienus metus praleido Bostone, kur laimėjo miesto šachmatų pirmenybes. Persikėlęs į Čikagą tuojau tapo Čikagos ir Illinois meisteriu ir šiuos laimėjimus ne kartą yra pakartojęs. Tarp 1955 ir 1957 m. jis tris kartus iš eilės laimėjo didelius Trans-Mississippi turnyrus.

Tautvaišas yra dalyvavęs taip pat lietuvių rengtose pirmenybėse ir atstovavęs lietuvių klubus. Šiuo metu jis priklauso Čikagos LSK Neries šachmatų komandai. Jis yra davęs nemaža simultanų amerikiečiams. Šių metų lapkričio pradžioje buvo pakviestas į Bostoną, kur davė simultaną to miesto šachmatininkams. Tautvaišas skundžiasi, jog negali patenkinti daugelio kvietėjų, nes dirba vakarais ir dėl to turėtų pasitraukti nuo darbo. Taip pat dėl darbo ir lėšų stokos jis negali dalyvauti toliau vykstančiose pirmenybėse. Jo troškimas yra pabandyti laimę JAV "open" šachmatų varžybose.

Tautvaišas turi žmoną Moniką ir du sūnus Povilą 14 m. ir Arūną 11 m. Su jais dažnokai jis jau žaidžia šachmatais ir juos lavina šiamę karališkame žaidime. Jaunasis Povilas 1957 m., būdamas vienoje vasaros stovykloje, laimėjo jos stovyklautojų šachmatų turnyrą.

Kitas žymesnis lietuvis šachmatininkas A. Zujus dėl Tautvaišos yra šitais išsireiškęs:

"Tautvaišas yra nepaprastai "fair" žaidėjas, kartais net truputį perdaug "fair". Jis nemėgsta laimėti partijos "laiku", t.y. nelentoje, bet dėl to, kad priešininkas nebeturi laiko, ir šachmatų laikrodžio raudonoji rodyklė jau krjtus. Aš buvau liudininku vieno šitokio įvykio: jei teisėjas nebūtų įsikišęs ir nebūtų paskelbęs Tautvaišo priešininko pralaimėjimą 'laiku", tai Povilas būtų žaidęs toliau, o už poros minučių būtų pasibaigęs ir jo paties laikas ir abu žaidėjai būtų vėl turėję dar po valandą dvidešimčiai ėjimų. Povilas taip pat labai nuolaidus priešininkams, mėgstantiems prasilenkti su taisykle: kurią figūrą palietei, su ta ir daryk ėjimą. Deja, jam pačiam niekas tokių "palietimų" nedovanoja..."

Edv. Šulaitis.

Toronto. — Ontario provincijoj dabar yra apie 80.000 ūkininkų, kurių kiekvienas pagamina maisto 24 asmenims, kai 1900 tepagamino tik 9.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUŠKEVIČIUS, Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į VEDYBŲ BIURĄ "WALDI" 859 COLLEGE ST., Toronto, Ont. Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas VELTUI.

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. LE. 7-3782.

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912. P. KARALIŪNAS

ALEX'S Važiavimo Mokykla
1717 BLOOR ST. WEST prie Parkside
TEL. RO. 6-6611
Pradedantiems pirmos 2 val. — $3.00.
Nemokamas paruošimas egzaminams raštu. Nemokamai paimame pamokai iš namų. Vėliausios laidos automobiliai — standartiniai ir automatiniai.

Joseph A. PETERS Ltd.
REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.
1162 ST. CLAIR AVE. WEST **TELEFONAS LE. 2-3321**

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, atskiras 7 didelių kamb. namas. Mod. virtuvė, vand. alyvos šildymas. Garažas. Vienas morgičius 10-čiai metų. Labai arti Bloor.

Bloor - Gladstone
$5.000 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras namas. 2 modernios virtuvės. Naujas mod. pečius. 3 garažai. 2 minutės iki Bloor.

St. Clair - Oakwood
$2.500 įmokėti, 7 labai didelių kambarių, atskiras namas. Didelė moderni virtuvė, alyva šildomas, vieta garažui.

Christie - St. Clair
$2.000 įmokėti, gero mūro, 8 kambarių namas. Virtuvė kiekviename augšte. Alyva šildomas, garažas.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, atskiras gerų plytų 10-ties kambarių namas su atskirais įėjimais. 2 virtuvės, 2 vonios, garažas. Vand. ir alyvos šildymas.

St. Clair - Oakwood
Dupleksas
12 didelių ir gražių kambarių, 3 vonios, garažai. Labai geras pirkinys.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:
B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel RO. 2-5543

NEPAPRASTA INVESTACIJA
Garažas, gazolino stotis, krautuvė ir 3 butų mūrinis namas, tikrai geras pirkinys, didelės pajamos, žema kaina, įmokėjimas $10-15.000. Suinteresuoti šiuo bizniu skambinkite mums.
PARDUODAMI MORGIČIAI
Jei norite saugiai investuoti savo pinigus ir gauti gerą nuošimtį, skambinkite mums. Mes turime įvairių morgičių pardavimui.
Kreipkitės B. SERGAUTIS, F.R.I.
Tel. LE. 4-9211
EXTRA Realty Limited
989 Bloor S. W. ir 758 Dovercourt Rd.

Collingwood, Wasagos ir Stayner
apylinkėse ūkių-farmų, vasarnamių, garažų, gazolino stočių ir kito nekiln. turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas
V. (Vic) BUTRIMAS
Del informacijų rašykite: V. Butrimas, Box 83, Collingwood.
Skambinkite: 62 W 2 Collingwood.
GEO. HUNT REAL ESTATE
128 Hurontario Str.
Collingwood, Ont.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381
Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas. Tvarkome visus morgičių reikalus.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telef. LE. 1-4605

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

BLOOR - OSSINGTON, $3.000 įmokėti, 6 kambarių, pusiau atskiras, mūrinis, alyva apšildomas, garažas, vienas morgičius balansui.

ST. CLAIR - GLENHOLME, $6.000 įmokėti, 7 kambariai per du augštus, mūrinis namas, garažas, privatus įvažiavimas, alyva apšildomas, netoli susisiekimo ir mokyklos.

SWANSEA - ELLIS PARK RD., $7.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, kvadratinio plano, gražus kiemas, garažas, vienas morgičius 10-čiai metų.

HIGH PARK - ANNETTE, $5.000 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis, geras pajamų namas, alyva apšildomas, netoli krautuvių ir susisiekimo.

JŪSŲ PATARNAVIMUI SKAMBINTI:

J. GUDAS - namų tel. RO. 6-8096

SHORTILL & HODGKINS LIMITED Realtors

3269 BLOOR ST. W., TORONTO - - - BE. 3-3263

BLOOR 6 POINTS; $18.900 pilna kaina, 6 kambarių, geltonų plytų, naujas modernus bungalow, 1.300 kvadratinių pėdų. Šviesūs dideli kambariai, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir garažas, arti susisiekimo ir apsipirkimo. Išsimokėjimui 25 metai 6% po $83.40 mėnesui. Apžiūrėti galima betkuriuo laiku.

BLOOR - GLADSTONE; $19.700, 8 kambarių, gražių plytų, atskiras namas. Nepereinami kambariai, karšto vandens alyva šildymas. 2 virtuvės, 2 saulės kambariai ir 2 automobiliams garažas. Išsimokėjimui atvira skola.

BLOOR 6 POINS. $4.000 įmokėję galėsite užimti šį 6 kambarių, naują — modernų, bungalow; 3 dideli miegami, šviesi - moderniška virtuvė, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir vienam automobiliui garažas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Išsimokėjimui geros, 10-čiai arba 20-čiai metų sąlygos.

SHORTILL and HODGKINS LTD. REALTORS firma yra pasižymėjusi geresnių namų pasirinkimu su geresnėmis išmokėjimo sąlygomis.

Dėl šių ir kitų nuosavybių norėdami pirkti ar parduoti skambinkite GEO KARALIUI. Telefonai: įstaigos BE. 3-3263, namų LE. 2-8146.

MORKIS Antanas
Real Estate and Business Broker
1077 Bloor St. W., prie Dufferin St.
LE. 4-8459, LE. 4-8450. Namų BE. 3-5996

JANE - BLOOR

$4.800 įmokėti, atskiras 7 kambarių, dviejų augštų, 2 modernios virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas, 10 metų vienas morgičius, pirmą kartą parduoda anglas savininkas.

OAKWOOD - ST. CLAIR

$14.000 visa kaina, skubus palikimo pardavimas. Gerų plytų bangalovas, moderni virtuvė, alyva šildomas, garažas, namas tuščias.

KEEL - WESTON RD.

$1.000 įmokėti, gerų plytų, 6 kambariu, 2 virtuvės, išilginis koridorius, nauja alyvos apšildymo sistema, didelis kiemas, dvigubas garažas, galima pristatyti krautuvę. Kaina $13.900.

COLLEGE - BROOK

$4.000 įmokėti, pirmą kartą parduoda. 8 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, išilginis koridorius, vandeniu alyva šildomas, kampinis namas, tinkamas bizniui, 150 pėdų ilgio sklypas, garažas.

RŪKALŲ - DOVANŲ KRAUTUVĖ

$5.000 įmokėti, didelė krautuvė su namu, 4 kambarių butas, gerų plytų namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas, dvigubas garažas, prie didelio biznio gatvės. Daro didelę savaitine apyvartą. Galimybės išplėsti. Savininkai išvyksta Kalifornijon. Kaina už bizni ir namą apie $27.000.

FARMOS — VASARVIETĖS — MOTELIAI

Įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik susisiekti su mumis.

Ken WILES
REALTOR LTD.
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Visiems lietuviams,
o ypatingai tiems, kurie pasinaudojo
mano ir šios firmos patarnavimais
linksmų Kalėdų švenčių
ir laimingų Naujų Metų
nuoširdžiai linki:

S. JOKUBAITIS
Telef. LE. 7-3173 - - - LE. 7-3173

UNITED ELECTRONICS SERVICES
LE. 4-0812 1226, College St. LE. 4-0921
Taisoma: Televizijos, radijai, patefonai, tape recorderiai ir kiti elektroniniai prietaisai.
Pašaukimas į namus $2.50. Skambinti nuo 9 val. ryto — 10 v. vak.
Vadovaujama: F. Norvydo ir V. Semaškos

.. ĮVAIRENOS ..

BRAZILIŠKAS SAMOJUS
Parinko J. V-tė

Tarp draugų

— Nepaprastai man patinka, kai man atneša rytais kavą į lovą.

— O man labiau patiktų, kad mano lovą vakarais atneštų kavinėn . . .

Vieną dieną

Tarnaitė — Ponia, gal man paskolintumėt knygą paskaityti laisvą valandą . . .

Ponia: — Gerai, mieloji. Štai tau knyga, kuri tave šio to pamokys.

Po kelių dienų:

— Ponia, kad jūs man duotumėt kelias valandas laisvo laiko, tai knygai, kurią paskolinot, perskaityti . . .

— Tai dabar ir gana!

Įsivaizdavimas

— Žinai, man nepatinka, kad laiškanešys tave bučiuoja, — sako šeimininkė tarnaitei.

— Tai dabar. Niekad nemaniau, kad ponia galėtumėt man pavydėti . . .

Tarp vyro ir žmonos

— Buvau tikras idijotas tave vesdamas.

— Esi teisus. Bet ką padarysi, kad idijotams sekasi.

Tarp vagių

— Ar tu nori būti mano dešinioji ranka?

— Negaliu. Esu kairiarankis.

Pas fotografą

— Šypsokitės, — sako fotografas.

— Negaliu. Ši nuotrauka man reikalinga darbo knygelei, — atsako klijentas.

— Gerai . . . bet nusišypsokite.

— Jokiu būdu negaliu. Aš esu laidotuvių biuro tarnautojas.

Palauk

Žmona, po ginčų ir barnių su vyru, taria išeidama iš namų:

— Aš einu pas mamą. Bet mudvi grįšime! . . .

Židinys, malonus židinys

Žmona dainuoja akompanuodama pianinu, o vyras skaito laikraštį. Ūmai ji taria:

— Brangusis! Aš galėčiau visą gyvenimą praleisti dainuodama. Norėčiau būti paukšteliu.

— O aš norėčiau būti šautuvu, — atsako vyras.

Homeopatija

— Kokios specialybės tavo gydytojas?

— Homeopatas. Mažos dozės ir didelės sąskaitos.

Lenkų pogrindžio veikimas...

(Atkelta iš 2 psl.)

Kitas pavyzdys vokiečių provokacijų

Netoli N. Vilnios buvo ant kelio šlagbaumas. Jį saugojo mūsų policija. Vieną dieną mūsų vyrai gavo įspėjimą, kad juos nori pulti lenkai. Lietuviai apsikasė kalnelyje ir laukė. Ir tikrai numatytu laiku pasirodė lenkai. Pradeda pult su iškelta lenkų vėliava. Tikėjosi lietuvius užklupti nepasiruošusius, bet apsiriko. Iš septyniolikos lenkų tik keli liko gyvi. Pas jų vadą rastas vokiečių gestapo Vilniuje išduotas įsakymas pulti tą postą. Kada tas raštas buvo parodytas Vilniaus gestape, aiškinta, kad tas valdininkas jau perkeltas į Reichą . . .

Žudynės Molėtų apylinkėje

1944 m. birželio mėn. 2 d. man atvykus į Molėtus, Utenos apskr., teko matyti nužudytus lietuvių ūkininkus. Tą dieną lenkų partizanai raiti atjoję į Molėtų valsč. kaimus nušovė apie 120 žmonių. Man asmeniškai teko matyti lietuvio ūkininko Venslovos iššudytą šeimą iš 7 asmenų. Turbūt žudė dėl to, kad vienas iš Venslovų turėjo kažkurioje vadyboje tarnybą.

Žudynių vietoje žudikai paliko atsišaukimų lenkų kalba, kurie buvo spausti rašomąja mašinėle raudonai ir, kiek atsimenu, maždaug tokio turinio: "Broliai lietuviai, nustokite žudę lenkus, nes mes juk kovojame prieš bendrą priešą vokiečius-nacius. Jei jūs nesiliausite žudę lenkų, tai mes ateity už kiekvieną lenką nušausime šimtą lietuvių". Pasirašiusi IV miško brigada. Birželio 24 d. Molėtų kapinėse buvo palaidoti bendrame kape keturiolika nušautųjų, senių, jaunų vyrų ir mažų vaikų. Kitos aukos buvo palaidotos Joniškio miestelio kapinėse ir Inturkėje.

Žudynėse dalyvavo 13 raitų ir 4 važiavo dvikinkiam vežime. Jie turėjo baltai raudonus raiščius ir ant civilinių kepurių lenkų arą.

Juozas Žemaitis.

(Red. pastaba. Šie lietuvių parodymai prelegento buvo gauti kaip atsakymai į jo išsiuntinėtus klausimų lapus. Pasakojimas apie žudynes Molėtų apylinkėje buvo pasirašytas, kiti be parašų. P. S. Lazdinis, kuris rengia platesnį darbą apie tuos įvykius labai prašo visų, kurie ką nors žino apie lenkų pogrindžio veikimą apskritai arba turi kokių žinių apie čia suminėtus įvykius, parašyti jam šiuo adresu: 1192 E. 87 St., Cleveland 8, Ohio, USA. Jei kam būtų patogiau, prašom siųsti ir per "TŽ").

TARP VOKIEČIŲ IR RUSŲ

Vokiečiai kviečia kovoti su rusais

1944 m. sausio mėnesį vokiečių žandarmerija kreipėsi į lenkų dalinių vadus "Szczerbiec" ir "Brona" prie Mikuliškių, siūlydama jiems padaryti paliaubas ir bendrai veikti prieš sovietų dalinius. Lenkai pasikalbėjimo nepriėmė. Vasario mėn. vokiečiai vėl mėgino susitarti. Lenkų partizanų dalinio vadas persiuntė jų siūlymus apygardos vadovybei, bet vėl nesulaukta atsakymo.

Kovo mėnesį vokiečiai suėmė Vilniuje inspektorato štabo viršininką "Kruk" ir partizanų skyriaus viršininką "Lopaszko", bet tuoj juos paleido siūlydami pravesti pasikalbėjimus su apygardos viršininku. Tas siūlymas irgi liko neatsakytas.

1944 m. balandžio mėnesį vokiečiai pakeitė taktiką. Jie nurodė dalinio vadui "Szczerbiec" vietą, kur bus padėta lenkų daliniams ginklų, jeigu jie panorės veikti prieš sovietų dalinius Rudnikų girioje. Dar birželio ir liepos mėnesių sąvartoje vokiečiai siūlė susitaikymą, grasindadami visuotina pacifikacija, jeigu jie nesutiks kartu veikti prieš besiartinančius sovietų dalinius. Lenkai atmetė betkokius pasikalbėjimus.

Naugarduko apygarda

Lenkų pogrindžio Naugarduko apygardai buvo įsakyta tik jos šiaurėje organizuoti partizanines kovas. Kita, pietinė dalis, paliko tik konspiraciniam stovyje. Iš žinomų užpuldinėjimų pranešimų nesunku susigaudyti, kad partizanai veikė tik lietuvių apgyvendintose vietose. Pvz. minima Lyda, Jūraciškės, Dzitva, Rodūnė, Benekainiai.

KOVOS DĖL VILNIAUS

Pagal pirmutinį planą lenkų partizanai Vilniaus ir Naugarduko apygardose turėjo vykdyti savo srityse "Audrą" užpuldinėdami paskutinius besitraukiančių vokiečių dalinius. Bet vėliau tas planas buvo pakeistas.

1944 m. birželio 12 d. Varšuvoje Vilniaus ir Naugarduko apygardų viršininkų posėdyje su AK vadovybe, pasiūlius "Vilkui", buvo priimtas nutarimas:

Vilniaus ir Naugarduko apylinkių jėgos sutraukiamos į Vilniaus apylinkes. Kada fronto linija prisiartins prie Vilniaus, lenkai puls vokiečius ir užims miestą. Abiejų apygardų vadovybė pavesta "Vilkui".

Birželio gale "Vilkas" gavo AK smulkų įsakymą iš Varšuvos užimti ir užvaldyti Vilnių.

1944. 6. 23 d. bolševikai pradėjo prieš vokiečius puolimą. Dėl greito fronto traukimosi "Vilkas" nusprendė pradėti kovą su vokiečiais. Puolimo objektas — Vilnius. Puolimo data buvo paskirta naktį iš 6 į 7 liepos. Lenkų jėgos buvo sugrupuotos šitaip: prie Maišiogalos pulk. "Węgielny" su 1.250 vyrų; pietryčiuose grupavosi mjr. "Jeremy" su 380 vyrų; rytuose mjr. "Pohorecki" su 1.950 vyrų. Prie šių paskutiniųjų prisidėjo Naugarduko jėgos — 1.850 vyrų. Kiti daliniai stovėjo toliau ir nesuspėjo laiku pasiekti miestą. Bendrai, Vilniaus kovose dalyvavo apie 5.500 vyrų. Pačiame Vilniuje buvo suorganizuotas vietinis dalinys "II/85 p.p.". Jis susispietė ir padarė savo išėjimo baze namų blokus tarp Gedimino, Vilniaus, Pylimo, Jogailaičių ir Klaipėdos gatvių. Vokiečiai įsitvirtino Gedimino, Ožeškienės, Katedros, Napoleono aikštės. (Bus d.)

Skaitytojų laiškai

Gerbiamas Redaktoriau,

Visiškai netikslu yra "TŽ" (ir kitiemes tremties savaitraščiams) laikyti įsivedus savaitinę politinių įvykių apžvalgą. Kiekvienas lietuvis jau skaito angliską dienraštį, klausosi radiją ar televizijos, tad perduotos žinios spaudos puslapyje yra gerokai pasenusios ir, kiek žinau, daugumos neskaitomos. Mano manymu, tai bereikalingas eikvojimas brangios vietos, kurią galima būtų panaudoti bendruomeniniams, lietuviškiems reikalams, arba mūsų brolių gyvenimui Australijoje ir N. Zelandijoje. Apie šių kraštų lietuviškąjį gyvenimą labai mažai kanadiškoje spaudoje užtinkame. Vertėtų mūsų savaitraščiams surasti ten bendradarbių, kurie reguliariai (pvz. kartą į mėnesį) nušviestų tenykštį lietuvių gyvenimą. Jeigu tas ir nepavyktų, pačios redakcijos privalėtų kiek plačiau parašyti, nes juk mainais gaunami yra ir iš Australijos lietuviški laikraščiai. Su pagarba **K. Baronas.**

Ir vis dėl knygų

Į mano klausimą: Ar viskas kas amerikoniška gera ("TŽ" nr. 44) atsako p. Pranckūnas: "Taip — jeigu mes tik pajėgtume sekti amerikoniškos spaudos galimybes su milžiniškais tiražais ir pavadinimų gausumu" ("TŽ" nr. 47 — Ir vėl ta knyga). Vien panašios mintys daleidimas jau yra netik pernelyg optimistiška, bet ir fantastiška! Juk mes lietuviai išeiviai ir tremtiniai, išblaškyti po platųjį pasaulį tesudarome, daugiau, ar mažiau, milijoną galvų, tai ar mums — vandens lašeliui, lygintis su vandenynu — S. Amerika? Manau, neklysiu sakydama, jog mūsų nepriklausomybės laikais knyga nemerdėjo, nors mūsų tauta nepasižymėjo ypatingais turtais ir dydžiu. Problema yra čia, dabar! Bet tiek to! Dėl kitko, manyčiau, mano gerb. oponentas mane nevisiškai tiksliai suprato, nes rašydama daugiausiai turėjau galvoje tūlo tautiečio Enskaičio straipsnį: "Apmąstymai apie lietuvišką knygą" ("TŽ" nr. 35). Jame autorius pasidžiaugia išleidžiamomis kišeninio formato knygutėmis, sako, būk tai būsią pigu ir patogu naudojant laiko nutrupomis — tramvajaus belaukiant ir pietų pertraukomis. Be to, laiko esą nedaug ir vargu ar kas perskaitys 500 puslapių knygą ir t.p. Kadangi tas laukimo laikas, man atrodo, per trumpas ir čia dirbama dideliu tempu, atrodo, kad neapsimoka knygas nešiotis. Man gaila tokių žmonių, kurie įėję į kambarį, užklausti, negali pasakyti, ar dangus buvo giedras ar ne, jie nepastebi praeidami ar pravažiuodami žydinčio medžio ar krūmo, jie susirūpinę, jie "naudojasi" kiekviena laisva minute — žodžiu, veik niekad neatslūgsta nuo to tempo. Be to, važiuojant darban, rytais ir vakarais tramvajai yra perpildyti, visokie persėdimai . . . gal dėl to čia žmonės tramvajuose knygų neskaito. Aš bent, važinėdama darban per keturis metus, to nemačiau. Laikraščius ir žurnalus — taip, juos skaito dauguma, tiek vyrai, tiek moterys. Ir jie bene bus patys patogiausi šiam reikalui. Jaunos merginos važiuojant skaito visokius pigius žurnalėlius "Love stories", kaip kad "True confesion", o vaikėzai komikus ir pigaus žanro "pocket book", iš ko aš ir susidariau tą baisųjį įspūdį. Manęs nestebina, kaip mano oponentas p. Pranckūnas mano, kad žmonės skaito, bet ką skaito. Man atrodo, jeigu mes kišeninio formato knygutes skaitysime viešai, pašaliniai žmonės spręstų iš knygos formos, kad jos menkos vertės. Bent aš taip galvoju.

Kadangi kalba ėjo apie mažo formato knygeles, aš kalbėjau, jog mėgstu dideles ir storas, o tikrumoje galvojau apie normalaus dydžio knygas, sakysim, kaip Smilgaičių akvarelė, Saulės takas, Raudonasis tvanas, Trumpa diena ir t.t., turinčias nuo 300 iki 500 psl. Plonųjų knygelių, sakysim 100 psl., nemėgstu. Man jos primena sąsiuvinį, o ne knygą. Ir nežiūrint, kaip mūsų spausdintą žodį vertinu, man gaila atiduoti doleri ar pusantro už tokią knygutę. Net nemirktelėjusi, patenkinta užmoku penkinę už tokią knygą, kaip Katiliškio "Miškais ateina ruduo". Malonu tokią knygą paimti į rankas, perskaičius padėti. Žinoma, aš kalbu grynai apie knygos išvaizdą, nes dėl turinio gali pasipilti visokiausių nuomonių. Man patiko, kitiems nežinau. Knygos, kaip Gabijos lit. metraštis, Raštikio Atsiminimai, Liet. beletr. antologija, ir pati nesinešiočiau — būtų per sunki. Be to, aš kalbėjau apie įvelkamus odinius knygų viršelius. Perskaičius vieną knygą, tuos pačius įmauni į kitą ir t.p. Ar reikia stebėtis, kad knygos mylėtoja prižiūri savo knygas, kad nesitrintų, ir kad pasiūlo tai kitiems, kurie mėgsta knygas nešiotis, vien dėl to, kad yra patogu ir gražu?

Prileidžiu, kad nebuvau pakankamai aiški rašydama ir todėl atsiprašau! Mano nuomone, labai vykusiai parašė tame pačiame "TŽ" nr. 47 p. J. V. "Kišeninės knygos" — kokios jos turėtų būti. R. K.

Pabaltiečiai vokiečių kariuomenėje

(Elta) Prieš kurį laiką Vak. Vokietijoje išėjo knyga, kuri aprašo estų, latvių, lietuvių bei kitų Rytų Europos tautų savanorių vaidmenį vokiečių kariuomenėje antrojo karo metu. (Felix Steiner: "Die Freiwilligen". Idee und Opfergang. Plesse - Verlag Goettingen, 1958. 392 psl.

Tos knygos recenziją davė R. Mueller - Sternberg "Ostdeutsche Akademie" mėn. žurnale "Ostbrief" (š.m. spalio laidoje). Ir knygos autorių cituodamas ir nuo savęs pareikšdamas, recenzentas pastebi, kad tuos Rytų Europos savanorius jungusi kova su bolševizmu. Tie savanoriai buvę įsitikinę kovoją tiesioginiai už savo krašto laisvę. Vokietija būtų turėjusi turėti pareigą toms tautoms padėti atgauti nepriklausomybę, į kurią "jos turėjo moralinę, juridinę ir istorinę teisę. Šiandien mums atrodo vos suprantama, kad Trečiasis reichas nenorėjo laisvo Pabaltijo".

Steinerio knyga operuoja ir skaičiais. Užsieniečių savanorių buvę 33 divizijose. Aprašomi ir savanorių dalinių žygiai iki kapituliacijos.

Recenzentas baigia priekaištaudamas vokiečių vadovybei, kad ji tuos jaunus žmones išdavė. "Nelemtu aklumu mušta, ji iki pat galo atsisakė pripažinti savitas laisvės teises tautoms, kurioms priklausė šie narsūs, bet pražūčiai pasmerkti sūnūs".

Paieškojimai

Račkausko Vytauto Henriko, gim. 1925 m. kovo 1 d., Kauno, ieško motina Jusienė iš Kauno. Atsiliepti ar žiną apie jį pranešti: A. Plioplys, 148 Quebec Ave., Toronto 9, Ont., Canada. Telef. RO. 2-5367.

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių
Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Dr. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
TELEFONAS LE. 2-4108
Priima ligonius
Pirmadieniais — šeštadieniais.
KETVIRTADIENIAIS UŽDARYTA

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Dr. Aleksas VALADKA
1081 BLOOR ST. W. TORONTO
Telefonas LE. 1-2933
KABINETAS UŽDARYTAS
NUO GRUODŽIO 26 D.
IKI SAUSIO 7 D.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išgydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Lietuvių moterų
KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Gimusio Kūdikio palaimos visiems geros valios žmonėms!

Bernelių Mišios — Kūčių naktį 12 val. Kalėdų pirmąją dieną pamaldos 9.30 ir 11 val. Kalėdų antrąją dieną, šv. Stepono Kankinio dieną, pamaldos 8 ir 10 val.

— Kalėdinių plotkelių gaunama šį sekmadienį po visų pamaldų parapijos salėje.

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenami Lietuvos partizanai. Pamokslai kun. P. Ažubalio.

— Praėjusį sekmadienį jaukioje dvasioje praėjo kun. dr. J. Gutausko atsisveikinimo pobūvis parapijos salėje. Mielam Dakatrui šv. Jono Kr. parapijos kunigai ir visa parapija linki gausių malonių, sveikatos ir pasisekimo naujose pareigose — sekmingai suorganizuoti naująją šv. Kazimiero liet. parapiją ir dvasiniai aptarnauti Delhi ir apylinkių lietuvius. Už įdėtą gi darbą šv. Jono Kr. parapijoje nuoširdi padėka.

— Gyvojo Rožančiaus narių susirinkimas įvyks šį sekmaidenį 3 val. p.p.

— Kalėdų atostogų laikotarpyje tikinčiųjų kalenda nutraukiama. Šeimų lankymas vykdomas toliau tik po atostogų. Taip pat tikybos pamokos vaikučiams, lankantiems viešąsias mokyklas nutraukiamos iki po atostogų.

— Biletai į Naujųjų Metų iškilmingą sutikimą, ruošiamą parapijos salėje, gaunami šį sekmadienį po pamaldų par. salėje, šiokiadieniais — klebonijoje. Bilietų kaina asmeniui $2.50. Parengime gros geras orkestras, puiki ponių paruošta vakarienė.

— Gruodžio 27 d. 11 val. pamaldose prisimenamas a.a. Jurgis Galinis, miręs prieš šešetą mėnesių.

Liet. ev. liut. pamaldos

Išganytojo luiteronių bažnyčioje — 1601 Bloor St. W. ir Indian Rd. kampe — gruodžio 20 d., 1 val. p.p. įvyks pamaldos su šventa vakariene, kurias atlaikys kun. Sup. St. Neimanas.

Tuoj po pamaldų Alhambros bažnyčios salėje moterų draugija kartu su jaunimo rateliu ruošia kavutę ir vaikų kalėdinę eglutę.

Gruodžio 24 d. Išganytojo bažnyčioje įvyks Kūčių vakaro pamaldos, kuriose dalyvaus ir vietinis kun. A. Lorch. Parapijos triūbininkai ir solistai pagražins šias pamaldas.

Maloniai kviečiame visus Toronte ir apylinkėse gyvenančius evangelikus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Liet. ev. liut. par. Taryba.

Julius Širka, buvęs Toronto šeštadieninės mokyklos ilgametis mokytojas bei vedėjas, dabar gyvenąs Čikagoje, ten taip pat mokytojauja lituanistinėje mokykloje ir dainuoja 'Dainavos" meno ansamblyje.

Armenų Toronte tėra apie 500, tačiau jie čia turi savo bažnyčią —Woodlawn Ave., kuri užpereitą sekmadienį atšventė savo trijų metų sukaktį. Išviso Kanadoje tėra 3 armenų bažnyčios, bet nėra nei vieno kunigo. Visas jas aptarnauja kun. V. Totojan, važinėjąs iš Niagara Fall, N.Y. Visos Šiaurės Amerikos armenų bažnyčios sudaro vyskupystę, kurios ordinaru yra arkivysk. Sion Manoogian. Kur jų savų bažnyčių nėra, jie savo pamaldas organizuoja anglikonų arba presbiterionų bažnyčiose.

Z. Janauskas, "Liaudies Balso" šulas, savo laikrašty skundžiasi, kad vykdamas aną savaitgalį į Detroitą pasižiūrėti ten raudonukų statytos ukrainiečių operos "Žaparožietis už Dunojaus" ant sienos buvęs sulaikytas ir į JAV neįleistas. Esą, ką gi aš ten galėjau blogo padaryti? Be to, tai jam nesutrukdę į Detroitą iš Windsoro paskambinti telefonu ir perduoti linkėjimus bei padėką "L. Balso" rėmėjams.

Matai, kokie neapdairūs tie amerikiečiai. Jei tai būtų ruskelių saugomas pasienis, taip greit nepasikalbėtum . . .

Prisikėlimo parapijos žinios

— Antradienį, gruodžio 15 d., Park Lawn kapinėse palaidota po sunkios ligos mirusi Oną Slabokienė. Vyrui Stasiui ir jos sesutei Bronei Augustaitei bei artimiesiems reiskiame giliausią užuojautą.

— Šį sekmadienį, gruodžio 20 d., laikomos V. Gylienės užprašytos Mišios už a.a. buv. Lietuvos gen. konsulą Vytautą Gylį pusės metų mirties sukakčiai paminėti. Visuomenę maloniai kviečiame gausiai dalyvauti.

— Kalėdinės plotkelės šį sekmadienį gaunamos vestibiulyje prie bažnyčios, o šokiadieniais — klebonijoje.

— Šios savaitės ketvirtadienį, gruodžio 17 d., pradėtas parapijos adventinis susikaupimas, kuriam vadovauja kun. dr. J. Tadarauskas. Rytais ir vakarais visų Mišių ir pamaldų metu klausoma išpažinčių. Susikaupimas baigsis sekmadienį 11 val. Mišių metu.

— Adventinio susikaupimo metu KLK Moterų D-jos Prisikėlimo par .skyr. narės maloniai prašo aukų kalėdiniams pakietėliams Toronto ligoniams sušelpti, kurių šiuo laiku yra virš 30. Skyrius šiam kilniam tikslui yra paskyręs $120, bet, deja, tos sumos nepakanka, nes prie ligonių prisidėjo keletas šelptinų neturtingų šeimų. Auką galima įmesti specialion dėžutėn bažnyčios prieangyje.

— Tarp gruodio 20 ir sausio 3 d. bus lankomi tie parapijiečiai, su kuriais iš anksto bus asmeniškai susitarta.

— Pirmos Komunijos, katechetinės ir religijos pamokos vaikučiams ir gimnazistams šį sekmadienį, gruodio 20 d., bus dėstomos įprasta tvarka. Jų nebus nei gruodžio 27 d., nei sausio 3 d. Jos vėl prasidės sausio 10 d.

— Parapijos biblioteka šį sekmadienį bus atidaryta ir veiks reguliariai kiekvieną sekmadienį. Kalėdų ir N. Metų dieną biblioteka bus uždaryta.

— Šį sekmadienį, gruodžio 20 d., 6 val. vak., parapijos salėje bus rodomas spalvotas muzikinis filmas 'Seven Hills of Rome". Pagrindines roles vaidina Mario Lanza ir Marisa Allasio.

— Nauju šv. Tėvo potvarkiu iki šiol galiojęs Kūčių dienos susilaikymas nuo mėsos yra atkeliamas vieną dieną anksčiau. Tokiu būdu trečiadienį, gruodžio 23 d., katalikai privalo susilaikyti nuo mėsos ir mėsiškų valgių, o Kūčių dieną ir per pačias Kūčias jokio pasninko nėra.

— Kalėdų naktį Bernelių Mišios prasidės lygiai 12 val. Jos bus kartu laikomos laik. bažnyčioje ir parapijos salėje; bažnyčioje bus iškilmingos giedotos, o salėje — skaitytos. Bažnyčioje Mišias laikys T. Bernardinas, buvęs šios parapijos klebonas, kuris keletą dienų svečiuosis Toronte. Kalėdines giesmes giedos parapijos choras ir solistai. Bažnyčioje vykstančios pamaldos ir choras bus pertransliuoti į salę.

— Kalėdų dieną Mišios bus laikomos įprasta sekmadienio tvarka: bažnyčioje — 8, 9, 10 ir 11 val., o salėje — 11.30 val.

— Paskutiniu laiku bažnyčioje bandomi nauji vargonai, nes susidėvėjus pirmiesiems mažiukams vargonams, greitu laiku bus perkami nauji ir didesni. Tęsiant toliau remonto darbus, šiuo laiku baigiami dažyti pastatų koridoriai ir pertvarkoma muzikos studija.

Muzikas Ivan Romanoff

žinomas TV Rhapsody programos vedėjas ir radio programos Songs of My People dirigentas, prieš Bernelių Mišias Prisikėlimo par. bažnyčioje duos religinės muzikos smuiko koncertą (11.30 - 12 val.).

Lietuviška radijo programa "Tėvynės prisiminimai" kiekvieną sekmadienį nuo 1 val. iki 2 val. p. p. duodama iš stoties WHLD, Buffalo, Niagara Falls. N.Y. Banga 1270.

KALĖDŲ EGLUTĖ

įvyks šį sekmadienį, gruodžio 20 d., Prisikėlimo parapijos salėje, 3.30 val. p.p. Kviečiami visi Toronto ir apylinkių kolonijų lietuviai su savo vaikučiais atsilankyti ir pasigrožėti meniška programa, kurią atliks virš 50 mergaičių. Į šią eglutę jokios registracijos nėra. Tėvai prašomi sunešti savo vaikams dovanas į lietuvių vaikų darželį — 46 Delaware Ave. iki gruodžio 20 d. arba tiesiai nešti į salę ir įteikti prieš programą.

Visi artistai prašomi punktualiai susirinkti šeštadienį, gruodžio 19 d., 4 val. p.p. į Prisikėlimo par salę generalinei repeticijai. Gruodžio 20 d. visi artistai prašomi rinktis 2 val. p.p. į artistų kambarius

Programa bus filmuojama todėl prašomi visi būti punktualiai. Ši vaikų eglutė tebūnie visos lietuvių kolonijos bendra šventė. Įėjimas — auka Lietuvių Vaikų Namų statybos fondui.

Skautukių Kalėdų eglutė

Kalėdų senelis vėl aplankys skautukes. Eglutė įvyks sausio 3 d., 4 val. p.p. Prisikėlimo par. salėje. Ne skautės registruojasi pas tuntininkę D. Keršienę tel. LE. 6-2781, skautės — pas savo vadoves. Registracija iki gruodžio 30 d. **Tuntininkė.**

Moksleivių at-kų gimnazistų

susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, gruodžio 20 d., 5 val. p.p. Prisikėlimo parapijos klebonijoj. Visi nariai renkasi punktualiai. Tuoj po susirinkimo parap. salėje bus rodomas filmas.

Parama

Lietuvių Kredito kooperatyvas Toronte bus atidarytas šeštadienį, gruodžio 26 d., nuo 10 iki 12 val. dienos, o pirmadienį, t.y. gruodžio 28 d. bus uždarytas, kaip ir visi bankai. **"Parama".**

Dr. A. Valadka

nuo gruodžio 26 d. iki sausio 7 d. išvyksta su šeima atostogoms į Našau vasarvietes Atlanto vandenyne ir ta proga dalyvaus ten vykstančioje gydytojų konferencijoje.

Vietoj švenčių sveikinimų paaukojo po $10 Toronto Caritui ir "Tėviškės Žiburiams".

Ir tokių jau esama

Iki šiol nei "Liaudies Balse", nei niekur kitur nebuvo minima, kad Toronte veiktų koks nors komunistų vienetas. Nebuvo minimas nei "darbo progresyviosios partijos" vardas, kaip iki šio rudens vadinosi Kanados komunistai. Bet štai "LB" gruodžio 11 d. numery išskaičiuojant aukojusius "LBalsui" po $25 aukojusių tarpe įrašytas ir "Lietuvių Komunistų Klubas". Įdomu, kuo jis skiriasi nuo "LB" štabo? Gal prie progos "LB" galėtų paskelbti nors to klubo vadovybę.

Pasirodo "LB" prieglobsty yra ir dar vienas negirdėtas klubas — 'jaunosios kartos angliškai kalbančiųjų klubas", kuris pereitą sekmadienį 160 Claremont St. surengė eglutę. Kai tokioje salėje, gal pasirodė rusiškas "Senelis šaltis", ne Kalėdų senelis? **Mk.**

LIETUVIŠKIEMS PARENGIMAMS

kiekviena proga išrūpins gėrimų leidimus ir tais reikalais taip pat Kalėdų sezono metu duos betkokią asmenišką pagalbą.

J. R. Simanavičius, Tel. LE. 4-1274.

KUN. DR. J. GUTAUSKO IŠLEISTUVĖS

Išvykstančiam į Delhi, Ont., organizuoti naujos lietuvių parapijos kun. dr. J. Gutauskui, torontiečiai gruodžio 13 d. suruošė išleistuvių pobūvį - vakarienę šv. Jono Kr. parapijos salėje. Ją organizavo specialus komitetas kartu su parapijos komitetu. Dalyvių buvo apie 250, kiek tilpo salėje. Vakarienė buvo pradėta malda, kurią sukalbėjo klebonas kun. Ažubalis. Parapijos komiteto pirm. J. Matulionis pasveikino dalyvius ir taręs atsisveikinimo žodį, tolimesnį vadovavimą perdavė komiteto nariui A. Sakevičiui, kuris su A. Ščepavičiene tuojau pat įteikė išvykstančiam parapijos dovaną Mišiolą — kraitį naujai parapijai.

Sugiedojus išvykstančiam Ilgiausių metų ir užkandus pobūvio vedėjas pradėjo kviesti užsirašiusius kalbėtojus, kurių buvo ilga eilė, o daugelis įteikė taip pat ir atsisveikinimo dovanas vokuose.

Pirmasis kalbėjo buv. KLB Kr. Valdybos pirm. V. Meilus. Toliau Prisikėlimo parapijos vardu jos komiteto pirm. Skrinskas, taip pat įteikęs voką; apyl. pirm. J. R. Simanavičius, L. Kat. Mot. D-jos buvusio Toronto ir dabartinio šv. Jono Kr. parapijos skyriaus vardu O. Jonaitienė, kuri su p. Kaknevičiene įteikė ir dovaną voke; Kanados ateitininkų Kr. V. pirm. inž. Ankudavičius, taip pat su voku; KL Kat Federacijos ir "TŽ" vardu dr. A. Šapoka; Hamiltono apyl. vardu K. Mikšys; šv. Jono Kr. parapijos choro vardu p. Kazlauskas, įteikęs voką; KL Kat. Kult. D-jos pirm. V. Aušrotas irgi su voku; šeštad. mokyklos tėvų komit. vardu M. Abromaitis irgi su voku; "Moters" red. Iz. Matusevičiūtė; L. Kat. Moterų D-jos Centro V-bos vardu Stp. Petraitienė irgi su voku; šeštad. mokyklos vedėjas J. Gustainis — su voku; T. šaulių kuopos vardu J. Preikšaitis; Liet. Namų pirm. St. Banelis; klebonas kun. P. Ažubalis; k.-savanorių vardu prof. A. Zubrys, įteikęs ir voką; o paskutinis — parlamentaras A. Maloney. Kalbų metu dar buvo įteiktos ir nekalbėjusių dovanos: J. Greičiūno paveikslas, Petro Kairio vokas, visų pobūvio dalyvių aukų bendras vokas su $216,50, p. Banilio vokas ir J. M. J. Vaškevičių $100 čekis.

Dr. J. Gutauskas į visas kalbas bei linkėjimus ir dovanas atsakė gražia kalba, prie kiekvieno nors trumpai sustodamas ir padėkodamas. Kartu jis pabrėžė, kad iki šiol jis daugiausia rūpinęsis auklėjimo klausimais, pastaruoju metu ruošęs naujo pobūdžio tikybos vadovėlį, parapijos tvarkymo reikalais jam netekę rūpintis ir Lietuvoje, bet kaip kunigas einąs vykdyti savo pastoracinio uždavinio visur, kur yra pakviečiamas. Jam esą malonu, kad ir kalbėjusieji pabrėžė, jog naujos lietuvių parapijos organizavimo reikalas yra visų lietuvių bendras reikalas. Jis tikis kad tokias nuotaikas rasiąs ir savo naujųjų parapijiečių tarpe. Jam vsi lygiai rūpėsią be jokio skirtumo, visais lygiai rūpinsęsis, tad tikis kad ir talkos pakankamai sulauksiąs. Prisiminęs tuos darbus be veiklos sritis, kurios jam jau dabar rūpi, naujasis klebonas reiškė vilties, kad dar rasiąs kiek laisvo laiko ir čia pradėtam darbui užbaigti ir baigė padėka pobūvio organizatoriams bei visiems dalyviams.

Pobūvis praėjo labai jaukioje nuotaikoje, protarpiais sudainuojant lietuvišką dainelių. Pobūvio vadovui išvardinus ponias, kurios viską paruošė, dalyviai joms nei sugiedojo Ilgiausių metų. Vaišių ruošėjas, kurios ir prie stalų patarnavo, vadovas, žinoma, prieš tai perskaitė, kiekvieną prašydamas pasirodyti. Tai buvo pp. S. Kryževičienė, V. Sližienė, O. Kuniutienė, Br. Čirūnienė, V. Aleknaviečienė, A. Matulionienė, Dei mantavičienė, J. Kaknevičienė, E. Jankauskienė, R. Bražukienė, Iz. Budvytienė, H. Gudžiauskienė, St. Jagėlienė, A. Ščepavičienė, Norkienė, Steponaitienė, Staškevičiūtė, Šimkevičienė ir pati vadovė O. Jonaitienė.

Pobūviui besibaigiant dar buvo sutarta pasiųsti padėkos telegramą Londono, Ont., vyskupui Cody už naujos lietuviškos parapijos įkūrimą. Pasirūpinti, kad ji būtų pasiųsta, paprašytas J. Matulionis. **M.**

Niekada nevėlu

užsakyti giminėms siuntinius į Lietuvą ir kt., per ST. PRAKAPĄ paskambinant RO. 7-9088, geriausia iš ryto. Nepajėgiems patarnauju be pelno. Galite užsakyti viską, kas tik yra galima siųsti. Pavyzdžiai ir kainaraščiai pristatomi į namus pagal susitarimą. Persiunčiu ir dalinai jau supirktus dalykus. Visi siuntiniai apdraudžiami.

NEPAVĖLUOKIME REZERVUOTI STALĄ

Naujų Metų sutikimui Prince George viešbutyje didžiojoje salėje "Fiesta Room". Pradžia 7.30 val. vak. Pabaiga 2 val. nakties. 8 žmonių unijos orkestras. Trumpa, įdomi meninė programa. Mais tas ant stalų.

Vienam asmeniui $5.50.

12 val. šampanas.

Garantuota linksma, smagi ir maloni nuotaika.

Stalus rezervuoti—LE. 4-1274.

Adresas: 132 Havelock St.

Visų mielai laukia

Radijo programa "Tėvynės prisiminimai".

Tautos Fondo Atst. Toronto

pirmininkui V. Užupiui atsistatydinus, jo pareigas perėmė L. Adomavičius. Naujam pirmininkui Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje linki pasisekimo atsakomingame darbe telkiant aukas pavergtos tėvynės vadavimo reikalams.

TF Atstovybė Kanadoje.

T. Putvio šaulių kuopa

lapkričio 28 d. suruošė kuopos prizinio šaudymo pirmenybes. Tam tikslui kuopa paskyrė tris dovanas — taures.

Pirmą vietą laimėjo šaulys J. Budrevičius, surinkęs 294 taškus iš 300 galimų; antrą vietą — šaulys J. Baronaitis, surinkęs 285 t. ir trečią — šaulys U. Červinskas, surinkęs 280 taškų.

Taurės laimėtojams buvo įteiktos susirinkimo metu gruodžio 6 d. Palinkint jiems bei visiems šauliams ir toliau lavintis taiklaus šaudymo sporte.

Toronto šauliai įspūdingą Naujų Metų sutikimą ruošia Clarlyn Lodge, Keswick, Ont. Pakvietimus galima gauti pas parengimų komisijos pirm. J. Zavį — tel. LE. 3-8733. Vis laukiami. **J.Z.**

Judėjimo tvarkymo organai

artėjančių švenčių proga paskelbė eilę perspėjimų automobiliais naudotis labai atsargiai. Švenčių metu judėjimas keliais smarkiai padidėja, o tai yra dažnai nepastovaus oro laikotarpis, be to, neretai pasitaiko neblaivių vairuotojų, tad kiekvienas privalo budėti. O sąžiningas vairuotojas, būdamas neblaivus, niekad prie vairo nesės. Jis geriau paliks mašiną namie, o pasinaudos taksi patarnavimu.

Vairuotojai neprivalo užmiršti didelės atsakomybės, nes nuo jų dažnai priklauso ne tik jų pačių, jų šeimos, bet ir daugelio kitų žmonių gyvybė ar sveikata.

REIKALINGA MOTERIS, kuri galėtų prižiūrėti vaikus. Dėl informacijų skambinti LE. 5-4905.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II augšte be baldų. 254 Glenlake Ave. Tel. RO. 6-4628.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, plius veranda II augšte, be baldų. Yra garažas, galima užimti tuojau. Tel. RO. 6-7065, skambinti po 6 val. vak.

PARDUODAMAS naujas sinkas su spintele 53 inčių ilgio. Skambinti RO. 6-9367.

REIKALINGI PADAVĖJAI-JOS Naujų Metų sutikimo pobūvyje, kuris bus Prisikėlimo parapijos salėje š.m. gruodžio 31 d. Atlyginimas geras. Skambinti WA. 5-7880.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

MONTREAL, Que.

Tėvas J. Venckus, SJ, pravedė Aušros Vartų parapijoje adventinį susikaupimą, pasibaigusį gruodžio 13 d. Tą pat dieną po sumos parapijos salėje įvyko jo pagerbimo pusryčiai.

Šį sekmadienį, gruodžio 20 d. T. Venckus parapijos salėje tuojau po sumos skaitys viešą paskaitą apie Pietų Ameriką ir jos lietuvius. Paskaita bus pailiustruota spalvotais paveikslais.

Sporto klubo "Tauras" pirmosios Montrealio krepšinio lygoje rungtynės įvyks gruodžio 20 d., 8 val. v. Mount St. Louis gimnazijos salėje. Žais su Holy Trinity komanda.

Montrealio "Lito" pranešimas

Jau vėl artinamės į metų galą. "Litas" gali pasidžiaugti, jog mes ų veikla seka numatytas gaires. Buvo numatoma, kad indėliai pasieks $300.000. Šiuo metu turime $292.000. Tikimės iki metų galo susiras taupytojų, kurie įneš ir šią sumą ir galėsime pasidžiaugti įvykdę šimtu nuošimčiu užsibrėžtą tikslą. Kitos numatytos sumos irgi laikosi užbrėžtuose rėmuose. (Smulkiau pasišnekėsime visuotiniame susirinkime vasario mėnesį).

Šia proga prašome skolininkus ypač tiksliai mokėti gruodžio mėnesio palūkanų ir skolos ratas. Neužvilkinti, neperkelti mokėjimo į sausio mėnesį ir nelaukti raginimų. Tuo žymiai palengvinsite valdybai sudaryti metinę apyskaitą. **D. Jurkus, vedėjas.**

Į Montrealio se... išrinkti: L. Balzaras, A. Norkeliūnas, I. Mališka, J. Adomaitis, Z. Lapinas, A. Pusarauskas, J. Adomonis, A. Kudžma, K. Ivaškevičius, J. Siaučiulis, K. Andriuškevičius, A. Mylė, P. Peleckis, V. Žižys ir St. Barauskas. Kandidatais liko: B. Buja-Bijūnas, Pr. Paukštaitis, V. Barauskas ir K. Ambrasas.

Kaukių balių ruošia šaulių kuopa sausio 30 d.

Naujų Metų sutikimo DLK Vytauto klube šiemet nebus. Klubas, baigdamas metus, paskyrė aukų abiems parapijoms ir Šalpos Fondui.

Dovydaičių šeimą ištiko didelė nelaimė — gruodžio 12 d. mirė motina. Palaidota trečiadienį, gruodžio 16 d. iš AV bažnyčios.

Dail. Jurgio K. Račkaus darbų paroda atidaroma sausio 11 d. Galerie Agnes Lefora, Sherbrooke East, ir tęsis iki sausio 23 d. Bus išstatyti paskutiniai dailininko darbai iš Prancūzijos, Ispanijos, Balearų salų ir Kanados. Šioje parodoje dail. Račkus išeina nauja kryptimi bei darbais.

A. Matulis savo restoraną Ville Lasalle pardavė.

Kariuomenės šventės minėjimo, įvykusio gruodžio 6 d. apyskaita.

Pajamos:	
Surinkta aukų lapais	$84.50
Už programas	15.30
Viso	$99.80
Išlaidos:	
Salės nuoma	$35.00
Sumokėta akompaniatorei	20.00
Paskaitininkui atlygintą už praleistus viršvalandžius	20.00
Gėlės	9.81
Programų atspausdinimas	6.00
Aukos Mišioms abiejose parapijose	10.00
Transporto išlaidos	5.00
Viso	$105.81
Nuostolis	$6.01

Pastaba — Nuostolį $6.01 padengė rengėjai.

Rinkliavos Lietuvos karo invalidams

Sv. Kazimiero bažnyčioje	$6.00
Aušros vartų bažnyčioje	50.50
Viso	$56.50

Komisija surinktus pinigus nutarė pasiųsti: pusę sumos karo invalidams gyvenantiems Vokietijoje ir pusę invalidams gyvenantiems JAV.

Kariuom. šventei ruošti Komisija.

PRISTATOME P. S. KULIAVĄ mūsų įstaigos sekretorių. Yra pasitvarkyta, kad P. Adamoniui asmeniškai būtų daugiau galimybės būti prie tiesioginių jūsų pirkimo ir pardavimo reikalų.

District Estate Brokers
177 Sherbrooke St. W.
Tel. VI. 2-8501.

GERIAUSIAS LAIKAS užsisakyti ar pratęsti "Tėviškės Žiburių" prenumeratą dabar! Gerbiamų skaitytojų patogumui, tą galite padaryti prie Aušros Vartų bažnyčios, 1465 de Seve St., esančiame spaudos kioske, be jokio atskiro atlyginimo. **"TŽ" administracija.**

Kun. dr. J. Gutauskas

naujai paskirtas pirmasis šv. Kazimiero parapijos Delhi, Ont., klebonas iš Toronto išvyko į savą parapiją šį penktadienį, gruodžio 18 dieną.

Adv. V. Užupis

iš Toronto apylinkės Tautos Fondo įgaliotinio pareigų pasitraukė, nes pastarojoje KLB Krašto Tarybos sesijoje buvo išrinktas į KLB Garbės Teismą, o pagal statutą Garbės Teismo narys negali būti nariu betkokio kito Bendruomenės organo.

STUDENTAI KVIEČIA

Prieš dvejis metus Toronto studijuojantis jaunimas, norėdamas papildyti savo kasą, suruošė viešus šokius. Buvo gaila pažiūrėti į to vakaro rezultatus: 50 porų ir $48 pelno. Būdami jauni, pilni entuziazmo, sausio 23 d., mes vėl ruošiam panašų vakarą su bufetu, šokiais ir mūsų dainom. Žinome, kad laikas nėra geras — trys savaitės po Naujų Metų sutikimo — bet mums yra sunku suderinti su lietuvių visuomenės ruošiamomis pramogomis. Viešbuvio savininkas reikalauja minimumo dalyvių. Jei dalyvaus pakankamas skaičius, priedo gauname penkių muzikantų orkestrą.

Bilietai bus platinami prie abiejų parapijų bažnyčių po pamaldų sekmadieniais. Prašome paremti mus. Taip pat prašome fantų loterijai, kuri visada pelno daug atneša. Fantus prašom perduoti stud. G. Skirgailaitei — 349 Gladstone Ave., tel. LE. 6-8941.

Dar kartą kviečiu visus dalyvauti mūsų pobūvyje ir linksmai praleisti laiką studentų tarpe.

V. K.

International Institute of M. Toronto Kalėdų sezono metu ruošia subuvimus: gruodžio 20 d., 3-6 val. p.p., įvairių tautybių kepimų vaišės; Naujų Metų sutikimą gruodžio 31 d. Instituto adresas: 709 College St.

Nepilnos dienos
(Part-time)
nuolatinis pristatymo darbas

šioje apylinkėje. Pardavinėti nereikia. Canadian Corporation Distributing reikalingi vietos gyventojai lengviems pristatymams visame krašte skelbiamų gaminių pagal sudarytus šios apylinkės klijentų sąrašus.

Patyrimas nereikalingas.

Kandidatas turi turėti gerus važiavimo pažymius, būti patikimas, blaivus ir teisingas, turėti transporto gailmybes, t.y. mašiną ar lengvą sukvežimį ir turėti $1,200 pinigais.

Tai gali atlikti ir turį kitą darbą. Kreiptis raštu:

Contract Division
SUITE 316,
67 YONGE STREET,
TORONTO, ONT.

Naujai atidaryta krautuvė

Right-Time Watch and Clock Repair

2748 Dundas St. W. Tel. RO. 3-1862

Taisomi visų rūšių laikrodžiai ir žadintuvai, darbas atliekamas prityrusio laikrodininko greitai ir sąžiningai.

FELIKSAS BARZDŽIUS

VIKING GIFT CENTRE (estų krautuvė)
1022 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE. 5-9152
Prekės importuojamos tiesiog iš V. Vokietijos, todėl mūsų KAINOS ŽYMIAI ŽEMESNĖS negu kitur. Turime didelį pasirinkimą: KRISTALO - PORCELANO - STIKLO - KERAMIKOS - SIDABRO METALO - SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ - STALO LAIKRODŽIŲ LEMPŲ - "ESM" nerūdijančio plieno peilių, šakučių, šaukštų, "GEHA" kišeninių plunksnų, kristalo, tualetinių dalykų. Be to, ROGERS BROS. — COMUNITY — STALO SIDABRAS.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS Phm.B.

Mes siunčiame ORO PAŠTU vaistus į LIETUVĄ ir kitus Europos kraštus.

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS VELTUI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE
Įsteigta nuo 1900 m.

TAUPYK, SKOLINKIS savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikinu visus klijentus, draugus ir pažįstamus

AL GARBENS
Real Estate
Kanados, Ontario ir Toronto Real Esate Boards narys

1611 Bloor St. W., Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664.
Vakarais — HU. 9-1543.